

Dr. Marczell Mihály:

PÜNKÖSD

II. rész: PÜNKÖSD UTÁNI XVI. VASÁRNAP

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

68. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó.....	6
A/ rész: az ünnep jellegét adó gondolatokra épített beszédek	6
a) alcsoport: Az Úr lélekbeszállásának időrendi mozzanatai.....	6
1. beszéd: Ahol az Úr kopogtat.....	6
2. beszéd: Ahol az Úr bebocsátást nyer.....	8
3. beszéd: Ahol az Úr előtt zártak a kapuk.....	8
4. beszéd: Ahol vágyakoznak az Úr után.....	9
5. beszéd: Az Úr érkezésének követői.....	9
6. beszéd: Az érkező Vendég tarisznyája.....	10
7. beszéd: Járt-e nálam is az Úr?.....	10
b) alcsoport: Az Úrral való beszélgetés kérdése és értéke.....	11
1. beszéd: Szavak és tettek	11
2. beszéd: Istenatyánk tettei.....	12
3. beszéd: Mit csendít bennünk az Isten?	12
4. beszéd: Valójában?	13
5. beszéd: Emel és ítél!.....	14
c) alcsoport: Az Úrral való beszélgetés örömről	14
1. beszéd: A találkozások lélektana	14
2. beszéd: A föld gyermeke és az égi Atya	15
3. beszéd: Ember nyelve – Isten felelete.....	15
d) alcsoport: Miképpen alakul át az emberi élet az Úrral való lélekkapcsolatban?.....	16
1. beszéd: Amikor az Úr a lélekszentély lakója.....	16
2. beszéd: Amikor az Úr az életszentély motorja.....	16
3. beszéd: Amikor Istennél él örök életet a lélek.....	17
1. beszéd: Haszon és üzlet?	17
2. beszéd: A segítségi készség?	18
3. beszéd: Szeretet?.....	18
1. beszéd: Az első hely.....	19
2. beszéd: Az utolsó hely.....	19
1. beszéd: A Mester keresi -a hivatalosakat.....	20
2. beszéd: Azonnal meglátja a megtiszteltet.....	20
3. beszéd: Észreveszi az önmagukat értéklőket	21
4. beszéd: Helyre segíti az érdemeseket.....	21
– Beszédvázlatok: A „gőg - alázat - helyes önértékelés” kérdéseiről	21
1. beszéd: A gőgös felfuvalkodás	21
2. beszéd: Az alázatos lélek.....	21
3. beszéd: Az értékelő ember.....	22
4. beszéd: Hogyan emel az alázkodás?	22
B/ rész – a/ csoportja: a kis liturgia” szövegeit érintő beszédek.....	22
1. (Introitus) beszéd: Isten szava: kegyelem.....	23
2. (Introitus) beszéd: Az Isten szava: gazdagító erő	23
1. (Oratio) beszéd: Legyen velem kegyelmével!	23
1. (Graduale) beszéd: Isten építi Sion	24
2. (Graduale) beszéd: Az ember dicsőíti az Istent	24
1. (Offertorium) beszéd: Támadások az élet velejárói	25
2. (Offertorium) beszéd: Győzelem – az Isten áldása	25
1. (Secreta) beszéd: Kegyeidben részesek legyünk!	25
1. (Communio) beszéd: Tanítottál gyermekkorban	26
2. (Communio) beszéd: Tanítottál felnőtt korban.....	26
1. (Postcommunio) beszéd: Fényben éljen a lelkünk!.....	26
1. (Introitus) beszéd: Istenünk arca.....	27

2. (Introitus) beszéd: Az Istenre találó ember arca	27
1. (Oratio) beszéd: Az Úr kegyelmének útja	27
1. (Graduale) beszéd: Az emberi lélek Isten felé fordul.....	28
2. (Graduale) beszéd: Mert Isten az ősi gravitációs központ.....	28
1. (Offertorium) beszéd: Felém fordul az Isten	28
1. (Secreta) beszéd: Az áldozatok hatása	29
1. (Communio) beszéd: Égi Kenyér a Mester legnagyobb ajándéka	29
2. (Communio) beszéd: Mivé alakít az égi Kenyér?.....	29
1. (Postcommunio) beszéd: Tisztaságunk értéke	30
B/ rész – b/ csoportja: az Evangélium szövegéhez írt beszédek.....	30
1. beszéd: Kiket látogat meg a Mester?.....	30
2. beszéd: Miért kopogtat a földre az ég Egyszülöttje?.....	31
3. beszéd: Miért kopogtat egyéni lélekkapumon a Mester?	32
4. beszéd: Hogyan váraкоzzék az ember?.....	32
5. beszéd: Miről zengjen az ajak?	32
6. beszéd: Asztalnál – az Úrral	33
7. beszéd: Kik az Úr látogatásának legnagyobb igényesei?	33
8. beszéd: A beteg ember	33
9. beszéd: Kihez látogat el a Mester?.....	34
10. beszéd: Még a Mester is igényli a kenyeret!.....	34
11. beszéd: Mester a megfigyelés Központja	34
12. beszéd: Kopogtathatunk-e a bűnösök ajtaján?	34
13. beszéd: A farizeus fejedelem Vendége.....	35
– Jelképes életasztalról.....	36
1. beszéd: A meghívó és a meghívott.....	36
2. beszéd: Az örök vendégség igénylése.....	36
3. beszéd: Boldog lehetek, mert hívott az Úr	37
4. beszéd: Hivatás és önértéklés	38
5. beszéd: A hallgatva hallgatók.....	38
6. beszéd: A gazdag Asztalterítő.....	39
7. beszéd: Az élet terített asztala.....	40
8. beszéd: A földiekről való gondoskodás.....	40
b) alcsoport: Az emberi élet megosztódottságáról, a gögről és alázatról	41
1. beszéd: Előkelők, egyszerűek, elesettek.....	41
2. beszéd: Miért gondoltok gonoszat szívetekben?.....	42
3. beszéd: A vetélkedők	42
4. beszéd: A fennhéjázó és megalázott.....	43
5. beszéd: A gögnek trónusán.....	44
6. beszéd: Az első és utolsó hely	45
7. beszéd: A hivatalosak lelkülete.....	45
8. beszéd: A vendég-lelkület jutalma	45
9. beszéd: Amice! Ascende superius!	46
10. beszéd: Életünk főfeladata?	46
11. beszéd: A megdicsőülés útja.....	46
c) alcsoport: A vízkóros ember gyógyításának kérdése.....	47
1. beszéd: Az Úr napja	47
2. beszéd: Mit akar az Úr az ünnep megszentelésével?.....	48
3. beszéd: Isten-tiszteletünk és ünneplésünk	48
4. beszéd: Szombat – vasárnap	48
5. beszéd: A vasárnap megszentelése.....	48
6. beszéd: A megfigyelők.....	48
7. beszéd: Cselekvés és a szombat.....	49
8. beszéd: „Szabad-e szombaton gyógyítani?”	50
9. beszéd: A vízkóros beteg tanítása	50
– Diákexhortáció: Az élet pillérei.....	51

Beszédláncok	52
I. beszédlánc címe: „Az Úr tisztelete az ünnepeken”	52
1. beszéd: Leteszem – a köznapi munka eszközét	52
2. beszéd: Felveszem az Istennel a közvetlen lelki érintkezést.....	53
3. beszéd: Vállalom embertestvéreim szolgálatát.....	53
4. beszéd: Készséggel szolgálom Uramat, Istenemet.....	53
II. beszédlánc címe: A szolgálai munka	53
1. beszéd: A „szolgai munka”	53
2. beszéd: A szeretetszolgálat a munka értéke.....	53
3. beszéd: A lélek munkálása a legszentebb.....	53
4. beszéd: Az Isten-szolgálat pedig - örök kincs.....	53
III. beszédlánc címe: Az Isten rendezte „életsorrend”!.....	54
1. beszéd: Minden ember – Isten teremtménye.....	54
2. beszéd: Bűnös ember – Isten Fiának léleg gondja	54
3. beszéd: A megtört ember – Krisztus megváltottja	54
4. beszéd: Az újjászületett ember – Isten fia!	54
IV. beszédlánc címe: Az ünnep megszentelésének lelke	54
1. beszéd: Az ember lép az Úr házába.....	54
2. beszéd: Az Úr lép az „ember lélekházába”.....	54
3. beszéd: Az Úr csodás munkája – a lélek szentélyében.....	55
4. beszéd: Az „ünnepi élet” az Úr közelében.....	55
I. beszédlánc címe: A szerénység értelmezése	55
1. beszéd: Ismerheted - értékeidet.....	55
2. beszéd: Sohase kiáltsd ki – nagyságodat!.....	55
3. beszéd: Várj az Úr intéseire!.....	55
4. beszéd: Biztosan megemel szerénységedben!	55
II. beszédlánc címe: „Quid habes quod non accepisti?”	55
1. beszéd: Honnan vettünk?	55
2. beszéd: Miért kaptunk?	55
3. beszéd: Mit tegyünk?	56
4. beszéd: Mivé leszünk?.....	56
III. beszédlánc címe: A farizeus szeme.....	56
1. beszéd: Figyeli – a másik embert.....	56
2. beszéd: Látása nyomán – ítéli a másik embert.....	56
3. beszéd: Ítélvén mást – dicséri önmagát.....	56
4. beszéd: Pedig csak Egy ítélhet!.....	56
IV. beszédlánc címe: A kegyelem visszaszerezhető.....	56
B/ rész – c/ csoportja: a Szentlecke szövegéhez írt beszédek.....	56
Különálló beszédek	57
1. beszéd: Isten arcának jelentkezése.....	57
2. beszéd: Isten dicsősége.....	57
3. beszéd: Krisztus Atyja.....	58
4. beszéd: A bőségesen adakozó.....	59
5. beszéd: A Lélek ereje.....	59
6. beszéd: Krisztus szeretetének hatásai.....	60
7. beszéd: A szeretet Istene a föld életében.....	61
8. beszéd: A hit ereje.....	62
9. beszéd: Isten imádása.....	62
10. beszéd: „A ti dicsőségetek...”	63
Gondolat-tervek	64
Természetfeletti (isteni) erények	64
HIT.....	64
REMÉNY.....	64
SZERETET.....	64
Sorozat-tervek.....	64

A tanító Egyház	64
A megszentelő Egyház.....	65
Beszédláncok	65
I. beszédlánc címe: „Mit hozhat az Úrért való szenvedés?”	65
1. beszéd: Testi-lelki összeroppanást?	65
2. beszéd: Félő bizonytalanságot?.....	65
3. beszéd: Krisztushoz hasonulást?	66
4. beszéd: Földi és örök dicsőséget?	66
II. beszédlánc címe: „Milyen áldást kíván nekünk a nemzetek apostola?”	66
1. beszéd: Lakozzék bennetek a Lélek!.....	66
2. beszéd: Verjen gyökeret bennetek a krisztusi hit	67
3. beszéd: Töltse be lelketeket a szeretet.....	67
4. beszéd: Teljetek be Isten egész teljességével!	67
III. beszédlánc címe: „Az égi Atya tisztelete”	67
1. beszéd: Mert a közösségnek Atyja.....	67
2. beszéd: Mert a dicsőség gazdagságának szórója.....	68
3. beszéd: Mert Krisztussal való közösségünk biztosítója.....	68
4. beszéd: Mert a mi végső üdvösségünk adományozója	68

Előszó

A mai vasárnap jellegét így lehetne jellemezni: **az Úr szava – az élet parancsa.** – Ha mármost ennek a gondolatnak a fényében akarnók az ünnepet elnevezni, akkor azt mondhatnók, hogy ez a vasárnap az „**Úr döntő szavának**” ünnepe. – Az előző, Pünkösöd utáni XV. vasárnap a naimi ifjú feltámasztásának vasárnapja, majd a Pünkösöd utáni XI. vasárnap, az „effeta” vasárnapja előkészítette ennek a „**döntő szónak**” ünneplését; a mai vasárnap pedig erősen aláhúzza a döntő szavakat mondó Úrral való **találkozás, együttélés** és **Tőle ítéletet vevésnek** földi és örök életre kiható jelentőségét. Röviden így fejezhető ki a mai vasárnap gondolata: Isten, a fenséges, a végtelen, a minden, a döntő szóval jelentkező – mégis: **szerető szavával** vendégségre hívja a gyenge, a képére teremtett embert. Ez a tétel azután arra hangolhat bennünket, hogy boldogan dalolhat a lelkünk, mert szeretetére méltatott bennünket a képére és hasonlatosságára teremtő Isten. Természetes tehát, hogy hangos szóval magasztalhatjuk az Isten kegyességét, és hálás szívvel **megemeltnek** és **megerősítettnek** érezhetjük a földzarándokának gyarlóságát. – Mármost az **A/részben** a vasárnap jellegéből a következő – inkább elvi jelentőségű! – tételek emelhetők ki: az első lehet – az **Úr látogatása**, majd az **Úr szavának döntő, mindent irányító, mindenekfeletti** hatalmat gyakorló **ereje** ismertethető, végül pedig az **Úrral való beszélgetés** boldogsága fejtegethető. – **B/ részben** az írott liturgia következik a magyarázó beszédekben. Itt – **a/ csoportban** a „kis liturgia” szövegeire építkezünk. Ez kötöttebb, mint az ünnep jellegét érintő beszédvázlatok. Azután a – **b/ csoportban** reátérünk a napi Evangélium szövegének értelmezésére, illetve annak szövegére épített beszédvázlatok közlésére. Itt már az **adott szöveghez** alkalmazkodunk, és azután – az előbb említett gondolatok mellett – kisebb és gyakorlatibb tételekre is kiterjeszkedhetnek a beszédvázlatok. Ilyenek lehetnek: az **Úr természetes élete** (emberi természettel járó tevékenységei), továbbá az **ember természetes életigénye** és a kielégülésüket biztosító eszközöknek (munka stb.) fejtegetése, majd a vízkóros gyógyításából kiindulva a **testi és lelki betegek Krisztushoz menekülése**. Végül a szöveg végső részéből levonható igazságok magyarázata. – Utolsónak marad – **c/ csoportban** a Szentlecke szövege, amelynek tárgya, az **Úr fenségét és jóságát** állítja elénk, Akihez vonzódik és vágyódik az ember.

* * *

A/ rész: az ünnep jellegét adó gondolatokra épített beszédek

a) alcsoport: Az Úr lélekbeszállásának időrendi mozzanatai

De ez a lélekbeszállás történhet az isteni ige hallása útján, majd valóságos jelenlét észlelhető az Úr misztikus közeledése idején, továbbá életerővé léssen az isteni természet közlése folytán és végül titokzatos egységgé fonássá alakul a Szentlélek otthont találása folytán. – Az Úr közelségének és otthont találásának azonban mindenkori feltétele: **készséges és tiszta lélekkel** várjuk az ég Urát! – Lásuk most ezeket egyenként különálló beszédvázlatokban.

1. beszéd: Ahol az Úr kopogtat...

(A lelkeket kereső Mester)

Bev.: Közismert szentkép: a ház kapuján kopogtató Mester. Eredetét ez a szent szöveg adja: „Nézd, az ajtóban állok és zörgetek. Aki meghallja szavamat és kinyitja az ajtót, ahhoz bemegyek és velem étkezem, ő meg velem” (Jel. 3,20). – De vajon a valóságban is körüljár-e a Mester, vagy **csak karácsonyi álomkép** és művészeink lelkének költői képzelete az egész? ... Az élet közvetlensége adja a valóságot **igenlő** és **boldogító** feleletet! Nyomozzuk hát végig: hol jár a Mester?

1. Kopogtatva jár ott, ahol sötét az életszentély...

Az ember szentélyére kell gondolni! Arra a „lélekszentélyre”, amely a belső világ csodás és áhítózó otthona. Arra a szent otthonra, ahol a gondolat születik, a képzelet dolgozik, szenvedés-öröm jelentkezik és a **tettek** feszülése érvényesül... Ebben a világban: „lucem ferrens” a Mester. Így hirdeti az apostol: „Én vagyok a világ világossága” (Jn 8,12). – De kérdezhetnők azt is: miért és hogyan áll elénk életfényt szórva az isteni Mester?

a) Bizonyára azért, mert a **világ** sok benyomása – értelmetlennek látszó**homály**... Jó tehát a tanító Mester fényvetése! Ezért mondja Róla az Írás: „Az igazi világosság, mely minden embert megvilágosít” (Jn 1,9). Így tehát szent **Fároszként** kopogtat. Olvasd csak Máté 5., 6., 7. fejezeteit!...

b) De valószínűleg azért is, mert az élet **célja is ködös**... Jön tehát az isteni Mester, hogy jelzését adja az életnek: „Én vagyok a mennyből alászállott élőkenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él. A kenyér, melyet adni fogok, az én testem a világ életéért” (Jn 6,51). – Itt olyan Fényvető, aki tanító ige mellett Megváltóként és Hazakísérőként jelentkezik. Mintha azzal üzné el az élet ködét: Veled leszek egész életeden át és tápláló kegyelemmel arra erősítlek, hogy odajussál, ahová indított az égi Atya!...

c) Ámde a saját magunk **földi** úton járt **életcélja is bizonytalan**... A sok gond és küzdelem ködbe von... Az élet ilyen sötétségében szerető **Ráfael** Az Úr. Azt is mondhatnám: barát, szülő, jóakaró és nevelő **alakjában kopogtat**: „Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik elfáradtatok s meg vagytok terhelve, én felüdítlek titeket” (Mt 11,28). – Persze, a külső köntös alatt felismerendő a Mester.

2. De kopogtat azután ott, ahol szenvedő az otthon...

Ez pedig igen gyakori. Majdnem azt mondhatom: mindnyájunk életében jelentkezik. Hiszen azért mondjuk, hogy „**siralom völgyében**” élünk.

a) **Ádám számkivetettjei vagyunk**. Erről beszél az Írás: „Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földbe, amelyből vétettél, – mert por vagy s vissza kell térned a porba!” (1Móz. 3,19). – Csak egy vigaszunk van: irgalmas Atyánk az ég Ura, Istene. Erre tanít az Ószövetség mellett az **irgalmas szamaritánus** példája. Maga a Mester pedig – a jó Pásztor, aki nem engedi elveszni juhait. Sőt életáldozattal hazakíséri őket: „A jó pásztor életét adja a juhokért” (Jn 10,11).

b) De egyúttal a szenvedő **küzdelmek átnemesítettjei is vagyunk**. Mert a szenvedések lényeges és átnemesítő részei az életnek. Életünknek nem átfutó része, vagy esetleges tartozéka a kereszt... A **megváltás tényét** a Kereszt jelével rajzolta reánk az Úr. Ez a szent jel arról beszél: **a szenvedés megváltó erő!** A Mester hívása: „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és kövessen engem” (Mk 8,34). – Az égi Atya szerető kegyét visszaadja az Egyszülöttjének szeretetáldozata, de az isteni ajándék vétele után minket is megvált a földhöz tapadás túlzásaitól a lemondó szenvedés ereje és oda feszíti figyelmünket az örök értékek vég nélküli területére. Igaz a szenvedés ilyen értelmezése: „S mindaz, aki elhagyja értem otthonát, testvéreit, nővéreit, atyját, anyját, feleségét, gyermekeit vagy földjét, száz annyit kap és örökségül kapja az örök életet” (Mt 19,29).

3. **De végül kopogtat ott, ahol fehérén csillanó a szentély**... A „**lélek fehér várai**” is Mesterünk kopogtatásának helyei. Itt már az evangéliumi jegyesek találkoznak. – Gondoljunk az első szentáldozók gyönyörűséges lelkére!... Hogyan vágyakozik az égi Mester után!...

a) **Betér** tehát – a **szép lelkekbe**... Erre vonatkozik ez a szent ige: „... hogy a hittel Krisztus lakjék szívetekben, s ti gyökeret verjetek és alapot vessetek a szeretetben” (Ef. 3,17). De erről szól az Egyház **élő liturgiája**, amely fehérbe öltözteti az embernép földön járó seregét.

b) És a betérő Mester **otthon épít** – az istenivé nemesedett lélek otthonban. Ezt lakja azután a Szentlélek... Erről a bentlakásról mondja az apostol: „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16). – Ahol pedig az Isten lakik, ott virágba szökken a Lélek csodavilága!

c) Ebbe a „szeretet-mesevilágba”, az emberi élet „fehérvárába” azután **kiömlészi szeretetének bőségét** az isteni Vendég kegye. – Persze itt is előretör a kérdés: hogyan megy ez végbe? – Aki hasonlattal akarja értelmezni a lélekben végbemenő csodafolyamatot, az gondoljon a tavaszi napsugár kipattantotta mandulafa gyönyörűségére!... Itt persze a hasonlat **valósága**: „lélektűz-lobbantás”. Szeretet-tűz lobbantásában jelentkezik az isteni kegyelem. Megszeretjük az Istent, a lelket, a lelki életet és az örök tájakat. – Majd az isteni vágytüzek gyújtásában észlelhető másodsorban. Az igazság, a jóság, a szépség és lelki tökéletesedés után áhítozik a lélek... Azért, mert ezeket a vágyakat ébresztette az isteni Vendég... Végül az isteni Szív tüzének lángtengerébe való bekapcsolással kerülünk az égi Üdvözítő lélekvilágába. Szeretet a közeledő Mester, szeretet a közeledés eszköze, és így a szeretet tüzét lobbantja a hozzánk betérő Istenfia.

Bef.: Kinél kopogtat tehát a Mester? Kérdezhetnénk befejezésül. A felelet ez: **mindenkinél!** Az elesettek és tisztalélkűek világában egyaránt. Akár Baltazár mulatozása folyik, akár Szent Szűz áhítatos imájának illata száll... Az Úr mindenütt kopogtat... Int, fedd és megtérés kegyelmét szórja, vagy az atyai szeretet melegét éltető áldásával osztja... Vigyázz, ember, hangozzék ajkadon a beengedő „szabad”, ha kopogtat és bebocsátást kér az Úr!

*

Ez a beszéd átépíthető a következő példára: egy írónk úgy osztályozza az embereket: bűnösök, kételkedve élők és erényesen dolgozók. – De a beosztás után azt kérdi: és ezek mikor találkoznak az Istennel? A felelet ez: a bűnösök – a bűnbánatra indító isteni **Hangban**, a kételkedők – a világosságot gyújtó isteni **Fényben** és a dolgozó tiszták – a léleknyugalom csodás **Erejében**.

*

2. beszéd: Ahol az Úr bebocsátást nyer (Erkölcsi beszéd: A lélekben lakó Úr)

Bev.: O. Wilde meséje – az „önző óriás”-ról... Lényege: ott virágozik ki a gyönyörű kert gyümölcsfája, ahol otthon talál a „kis gyermek Jézus” sebbel, fájdalommal terhelt drága alakja. Ne felejtse! Nem zárt vár, hanem Istent váró szentély a lélek. Példaképpen kérdezd csak: hol van tavasz-fakadás? **Csak** a napsugaras égbolt alatt. – Jól jegyezd meg: **Életnapunk az Isten!** Ahol tehát Ő van, ott csodákkal telt az élet. – Mi történik tehát az Úr jelenlétében?

1. Tavaszba öltözik az élet...

Az élet megmozdulása, megindulása és életszűrése a lélektavasz titkos jele.

a) Minden szépség – fakadás. Minden érték – újjáalakulás. Minden szépség – változat. „Varietas delectat!” Természetben, fénysugárban, színben, harmóniában.

b) Minden tavasz – nyár és őszi hírnöke. A nyár termést hirdet. Az őszi szüretre invitál... De azért szép és kincs a **tavasz**, mert nyarat és érést adó őszt ígér. De áll-e ez a **lélek világára** is? Igen! Szép élet, szép halál, a szép halál pedig **élet**. Ezért mondja Szt. Pál: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljövételét” (2Tim. 4,7-8).

2. **Örök tavaszt él a diadalmas lélek.** Így lesz a Mesterrel töltött **élettavasz** az örök tavasz bevezetője, előfutama.

a) Milyen ezen a téren a pogány világ képe?... Wagner: „Istenek alkonya” harcában (Phaphner és társa) díjjául az „örök tavaszt” nem adja senkinek. Miért? Azért, mert ez az „istenek” legnagyobb boldogsága.

b) De milyen a keresztény világ tanítása?... Miénk az örök tavasz. Erről mondja a Mester: „Mindaz, aki belém vetett hittel él, nem hal meg sohasem” (Jn 11,26). – Az is igaz, hogy örök és izzító kérdés marad: mi ennek módja, öröme, tartalma?... De az is igaz, hogy kielégítő a felelet, ha ezt mond: **Isten!** Az a Végtelen, aki atyai otthonába várja a földi zarándokát. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). – Lehet így másképpen gondolkodni az életről, mint úgy, hogy örök tavaszunkban éltető és alapvető az isteni kegyelem, mozgatóhatalom a **múlt élet felhalmozott kincse** és öröme az örök szíromba borulás és kiteljesülés?! Mintha azt mondanám: életerőket gyűjt a „végnélküli évelő”, és örök szíromba bontakozik a sok gyűjtött életerő. **Itt** mozog az örök élet gondolata...

Bef.: Prohászka O. szava: „Ahol Isten jár, ott virágba szökken a mező” Földön... és égből egyaránt.

3. beszéd: Ahol az Úr előtt zártak a kapuk... (Erkölcsi beszéd: A lélek – Krisztus nélkül)

Bev.: Gyönyörű szövegben éneklés az Egyház az isteni ember hazaérkezésekor mondván: „Tárlatok fel hatalmas kapuk, Tárlatok fel, örök kapuk, hadd vonuljon be a dicsőség királya!” (Zsolt. 23,7). És az Isten előtt álló kapuörnek mit kellene mondania? De ha zárral zárja a lélek ajtaját, mi történik akkor?

1. Sötétség borul a lélekszentélyre...

a) A lélekkapu zárás lehet – **védelem**. De ez **csak** a rossz ellen szabadvédekezési mód.

b) A lélekkapu zárásai Isten előtt – **elzárkózás**. Lásd: Ádám élete. „Mikor pedig meghallották az Úr Isten szavát, ki a paradicsomban járkált az alkonyi hűvösén, elrejtőztek Ádám meg a felesége az Úr

színe elől a paradicsom fáí közé”(1Móz. 3,8). De ez már **sötétkeresés**, amelynek gyökérzete: a bűn miatt rejtőzködés. És ez már **sötétség találás**. Ez már olyan lelki hangulat, ahol nincs életfény.

2. Kemény ítélet vár a „lélekvár” urára...

Az emberi lélek – ha tetszik, ha nem – Isten háza. Mindenikbe bekopogtat a Mester. „Nézd, az ajtóban állok és zörgetek. Aki meghallja szavamat és kinyitja az ajtót, ahhoz bemegyek és velem étkezem, ő meg velem” (Jel. 3,20).

a) Fényt akar vinni a pusztulás sötétségébe. Ezt ígéri az apostol: „Az igazi világosság, mely minden embert megvilágosít, a világba jött” (Jn 1,9). Kell a fény – a helyes látásra.

b) De ítélete súlyos, ha még így is elzárkózik az ember lelke. Valamiképpen ez is isteni fényvetés, mert reávilágít arra, hogy az Isten felelősséget követel. **Nagyon** jó az ítélet ismerete, mert a helyes életút keresésére és járására vezet bennünket. Szeretet az Isten, de igaz Bíró is a felelős emberrel szemben.

Bef.: Mert az Úr mindenáron bejut. Vagy mint Atya, vagy mint Bíró!...

4. beszéd: Ahol vágyakoznak az Úr után...

(Erkölcsi beszéd: A lélek vágyai)

Bev.: A dalai lámához azzal a rettegést okozni akaró hírrel törtek be a katonák: állj ellen a misszionáriusok törekvéseinek, mert a keresztények elpusztítják zárdáitokat és elveszik kenyereket... A láma ezt felelte: „nincs semmi baj! Ha az **igaz Istent** hozzák, akkor térdre hullva mondunk köszönetet, mert Őt vártuk; ha pedig hamis istennel kopognak, akkor ők pusztulnak bele.” – Milyen tehát a lelkek mélyének érzéshulláma?

1. Vágyakoznak a népek...

Az emberiség eredetét... Biblia tanítja, de alapgondolata ez: az ember az Isten teremtménye és lelke az Isten külön „lehelete”. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). Tanítása tehát ez: teljesen és lélekben közvetlenül az Istentől jöttünk.

a) Ezért van az, hogy egyéni életünk gravitál az Isten felé. „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik a lelkem tehozád, Istenem” (Zsolt. 41,2).

b) De az egyének – a népet alkotják. **Ezek is** gravitálnak az Isten felé. – A vallástörténészek jól tudják, hogy „vannak népek kultúra nélkül, de nincs népvallás nélkül”.

2. Végül is az az igazság: lélekben vágyakozunk az Úr után.

De amit egyetemesen állítunk minden népről, azt teljes világosan tudjuk **önmagunkról**.

a) Eredetünk – égi. Az Írás így tanítja: „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette...” (1Móz. 1,27). De értelmünk is arra visz, hogy az Istenben találjuk meg eredetünket. Erről szól Szt. Pál is: „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világteremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető (Róm. 1,29-20).

b) Életünk – föld. Az Írás ezt mondja: „Ültette pedig az Úr Isten kezdettől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezé az embert, akit alkotott” (1 Móz.2,8). Értelmünk pedig életünk valóságát a Terra bolygón találja.

c) Célunk – égi. Erről a Mester szól mondván: „Mindaz, aki belém vetett hittel él, nem hal meg sohasem” (Jn 11,26). Értelmünk pedig örök vágygal és igénnyel áll emellett az isteni felelet mellett. Semmitől sem irtózik annyira, mint a **haláltól**. – Ezt kell elérnünk, és ide segítsen az égi Atya. Bízások, az életigazsága így cseng felétek: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: „Ez az idők teljessége”. – Népek és egyesek világában.

5. beszéd: Az Úr érkezésének követői

(Erkölcsi beszéd: Az Úr követői)

Bev.: Az Írás szerint: Keresztelő Szt. János. A történelem szerint: minden ígét hirdető isteni követ. – De talán azt is mondhatnók, hogy az Úr érkezésének hirdetői az események sorozatát **irányítók**. – Meg lehet-e ismerni őket?

1. Lélekébredést hirdető hangjukról...

Az isteni követ is előterjeszt. Előterjesztő hangjuk mineműsége – isteni eredetük észlelhető jegye.

a) Optimizmusról hirdetnek. Azért ez az első és isteni jegy, mert az **örök Jóság** követe **csakis** ennek lehet hírnöke. – Ezek azután lehetnek írók, művészek, lélekpásztorok... Akármilyen a köntösük és hivatásuk, minden esetben a kopogtatni akaró Istennek földön járó követői.

b) Boldogságot terjesztenek. Szavuk isteni csengésű, életük példát adó és megjelenésük boldogságot hozó. Az ember Isten terve szerint boldogságot vágyó és igénylő lény. – Az ég követői tehát erről szólnak és ennek ajándékait szórják.

c) Kegyelmeiket közölnék. Ezek már az **egyenesen** isteni erőket hozóapostol népek (Egyház szolgálói, Krisztus követői).

2. Léleklejlesztést hozó erőikről...

Hoznak és adnak, akármilyen alakban jelentkeznek.

a) Oszd – a kezük. De mit? Földi és lelki javakat. Erősebb lesz a gyenge, gazdagabb a szegény, de mindenekfelett **istenibb** – az anyagi ember.

b) Erőt sugároz – a lelkük. Szavuk, életük és közelségük olyan sugárzó, mint a Mesteré vala... „Az egész tömeg érinteni akarta őt, mert erő áradt ki belőle, és mindenkit meggyógyított” (Lk 6,19). Erről ismerd meg őket! Miért? Mert Istenkövetői csak a jónak hirdetői és közlői lehetnek!

Bef.: Akik hoznak – azok isteni követek. – „Darázs-nemzedék” és „méhecskék népe”. Egyik – **visz**, a másik – **hoz**.

6. beszéd: Az érkező Vendég tarisznyája

(Erkölcsei beszéd: Gazdag az Úr követe)

Bev.: Kisgyerek kérdése a vendéghez: „nagy csomagja van magának? Mert azt hiszi, hogy csak az szereti, aki sokat hoz neki. – És az Úrnak vagy követének milyen a tarisznyája? – Nézzük csak, hogyan gondoljuk el a Mester érkezését?”

1. Gyermek képzelete...

A fantázia szárnyaló sas... A gyerekképzelet még magasabbra szökkenő. Az „ajándékozás” színpompás képe az ő Isten-gondolata. Lássuk csak: mik ezeknek az ajándékozásoknak napjai?

a) Szent nap a karácsony... Mi a gyermek elképzelése? Az, hogy ma este az Úr Jézus jár köztünk és itt hagyja ajándékait. Igen! Mert a valóságban Jézus **küld** mindent – követein keresztül.

b) Szent nap az első áldozás... Mi a gyermek elképzelése? Igazabb, mint ami „tudományos ismeretünk”. Mert mi a lényeg? Jelen van az Úr – a kenyérszínében.

c) Szent nap a bérház... Mi a gyermek elképzelése? Az, hogy itt „ajándékozás” történik. És itt is igaza van, mert – a külső ajándék jelképe mellett – a Szentlélek lelkünk égi ajándéka.

2. Felnőtt képzelete...

Itt is döntő: az ajándék. De lényeg: **lélekajándék!** – Milyen ajándékokat vár a felnőtt a kopogtató Jézustól?

a) Bűnök bocsánatát. Ezek az élet legsúlyosabb terhei; ezek levételét kéri és várja a föld zarándoka. Ezért örvend ennek az isteni ígéretnek: „Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyert” (Jn 20,23).

b) Kegyelmeik közlését. Ezt ígéri az apostol: „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef.4,7).

c) Erők biztosítását. Erről szól így Szt. Pál: „Elég neked az én kegyelmem, mert az erő gyöngeségedben lesz teljessé” – mondja az Úr (2Kor. 12,9).

d) Isteni természet vételét. Erre is van ígéret: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

Bef.: Telt a tarisznya, telt legyen a lélek otthona.

7. beszéd: Járt-e nálam is az Úr?

(Erkölcsei beszéd: Lelkemben lakó Úr)

Bev.: Nagy revíziót tart gyakran a bank és gazdasági ember. Jól megye az üzleti élet? Kicsiben ezt végzi a háziasszony is, amikor tartalékait veszi számba és számítja az éhes szájak téli igényeit... No és a **lélek tartalmát** nem kell számba venni? Tegyük ma ezt és így feleletet fogunk arra a kérdésre kapni: **járt-e nálunk is az Úr?** Az Úr vendégjárásának nyomai vannak.

1. Látószögünk örök élet irányvonalát veszi.

a) A Mester hozza... (karácsony, kenyér, egészség, Golgota, Kereszt). Hol itt a Mester?... **Minden** alakban jön Krisztus. Ő ugyanis mindent magába záró...

b) A Mester értékelést hoz. – Mindent az örökkévalóság szemszögéből ítélni: „mi ez az örökkévalósághoz képest?” (Szt. Alajos). „Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved? (Mt 16,26). Mi történik így? A szenvedés is Krisztus ajándéka lesz (Szt. Erzsébet „beteg-csodája”). Golgotavirág, tehát virág lesz...

2. Életünk örök gyümölcsöket érlel.

Az Úr jelenléte a lélek csodanapjának a lélek égboltjára emelkedése.

a) Élünk – Isten szerint. Annyit jelent: fényt ad, és a fény nyomán lélekélet fakad. A fény: törvények! A tízparancsolat, a szeretet parancsa.

b) Élünk – Istennel. Az élet – isteni, természetfeletti kegyelmi élet. „...hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23) – ez a Szentháromság **bennünk** élése.” Atyám házában sok hely van, ha nem úgy volna, megmondtam volna, hiszen azért megyek, hogy helyet készítek nektek. Ha aztán elmentem és elkészítettem a helyet, ismét eljövök, és magammal viszlek titeket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok” (Jn 14,2-3). Ez az ember hazasegítése. Tehát: a földön és az örökéletben – „lélekgyümölcs-érés”... Ezt keresd és ennek örvendj!

Bef.: „A nyolc boldogság” együttese: boldog, akinek az Úr **örök Vendége**. Láthatatlan Vendég ugyan, de az örök tájak látása és hozzá idomult élet élése biztossá teheti, hogy velük él – a lélek szentélyében! Ahol pedig Ő él, ott csodák, lélekpihenések, megnyugvások lesznek az ember életkincsei.

*

b) *alcsoport: Az Úrral való beszélgetés kérdése és értéke*

Ez volna a kérdés: **tárgyi** kezelése.

1. beszéd: Szavak és tettek

(Erkölcsi beszéd: A tettek értéke)

Bev.: Urunk jellemzését ez a mondat adja: „...tett és tanított Jézus egészen mennybevétele napjáig... ahol csak megfordult, jót tett...” (Ap.Csel. 1,1 és 10,38). – Mi jellemzi a tanító igét és az életből fakadó cselekedetet?

1. Emberiek – a szavak.

A tett és a szó között az a lényeges különbség: az egyik erőfeszítés és áldozat, a másik pedig csak közlés és hirdetés. Különösen áll ez azokra a szavakra, amelyek hirdetett gondolatokat közölnek. A lényeg ez: emberi tervek, lehetőségek hangba foglalása.

a) Igaz, hogy vehetjük őket az Istentől, és ekkor isteni eredetűek. Az ugyanis szó emberi ajkon át, és a befogadók lelkét istenivé teheti az **isteni** ige. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

b) De ha Istentől is az eredet, még így is csengésük emberi, mert ember ajak zendíti az égi igazságot. – Ahhoz ugyanis, hogy **tett** legyen a szó gyümölcse, még az isteni kegyelem is az ember igénye.

c) De igen sokszor **csak emberi a szó**. Magunktól ered és így **csak** emberi jelleget mutat. – Sokszor céljuk is emberi, tehát mulandó és kevés értékű.

d) Sőt lehet rossz is! **Csak** emberi hiúságot szolgáló és így egyenesen lelket pusztító.

2. Isteniek – a tettek.

Minden esetben! Miért? Mert **mindig** szerepel benne az Isten.

a) Ember is tesz, – de csak Isten segítségével. A Mester erősen hangoztatja:

„Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). Megvilágosít és erőt közöl. Ő a világ világossága. „Az igazi világosság, mely minden embert megvilágosít, a világba jött” (Jn 1,9). De Ő az ember erőinek felfokozója: „Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok és meg vagytok terhelve: én felüldítelek titeket” (Mt 11,28). – Az ember csak **Istennel** igazi képe az égi Atyának. A teremtésben ez az Isten adta ajándék: „Meg is alkotta az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet lehelét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). De a megváltásnak ez az égi kincse: „A reménység pedig nem csal meg, mert Isten kegyelme kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm.5,5).

b) De Isten valóságos **Tett** – a maga lényegében. Nincs benne – feltételes... Nincs benne – ingás...

Nincs benne – visszavonás... **Ő – a tiszta Tett!** – Az emberi tettek csak akkor lesznek Isten előtt kedvesek és magunkra értékesek, ha az Isten kegyelméből fakadnak és virágoznak. Ezért mondja az apostol: „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10).

Bef.: Mit kell kérnünk az ég Urától? Azt a kegyet, hogy szavainkat hassa át az Isten kegyelme és tetteinket nemesítse meg az Úr áldó kegye. Ha azután ezzel a kegyelemmel gazdagít az égi Atya, akkor egybecsengő lesz életem az Úr életével, mert isteni természetből fakadó életem, szavam és cselekedetem Istent dicsőíti és magamat – Isten terve szerint – boldogító léssen.

2. beszéd: Istenatyánk tettei

(Dogmatikus beszéd: A cselekvő Isten)

Bev.: Az Isten kifelé való működését jellemzi a **létbé állítás**, azaz a teremtés. Valójában: tett, mert az Isten terve belép a létezés világába. – De milyen **létbéállítások** jelennek meg a mi érzékelhető világunkban?

1. Teremtés...

Ez az első és kézenfekvő isteni cselekedet.

a) Kérdezhetném: mit jelent ez? Röviden ennyit: a nem létből – létbe hozás. „Kezdetben teremté Isten a mennyet és a földet” (1Móz. 1,1). Azt is mondhatnám: a semmiből való **létbéállítás**. A semmi az előzmény és nem alap vagy eszköz. A „nem lét” után időben teremt Isten a **létező világot**.

b) Majd kérdezhetném: milyen módon tagozódó a teremtett világ? A felelet így hangzanék: van anyagi világ... Majd így folytatódna: van szellemi világ... Az első a „nagy mindenség”, a második a szellemi létezők sora. Az utóbbi az angyal és az ember világa. A kettő közötti döntő különbség: a tudattalan, gépszerű, **tárgyi** jellegű világ – az anyagi, de tudatos, önelhatározással cselekvő, **alanyi** jellegű – a szellemi élet. Ennek tartozéka – épp alanyisága folytán – a végnélküliség.

2. Megváltás...

Ez a második és csak az embervilágot érintő isteni cselekedet. Mit jelent? Ha történelmileg magyaráznám, akkor az elesett ember felemelésének értelmezném. Ha azonban belső lényegében magyaráznám, akkor az **istenivé való alakulásunk** lehetősége égi ajándékának mondom. Ez az a természetfeletti élet-adomány, amelyet így ígér az Isten: „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15). Ez az a természetfeletti adomány, melynek gyökérzetét így tárja fel az Úr: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – Valójában tehát itt is az Isten **teremtő tevékenységére** bukkanunk. Csakhogy ez a „teremtés” az **isteni élet** alapjának „teremtése”. Jobban mondva: adományozása. – Az Úr Egyszülöttje ugyanis örök Lét; az Isten Fia öröktől fogva született... De az emberi megváltásra való rendelése – az isteni Szeretetnek olyan kiáradása, amely az ember isteni életének „teremtése”.

3. Megszentelés...

A teremtett lény az ember, a megváltott lélek is az ember... De befejeződik-e ezzel az ember felé forduló Istennek szeretet megnyilvánulása? A felelet ez: nincs még vége az isteni „teremtő” munkának, mert az **„isteni természettel való élés”** valóságát a megszentelő kegyelmével segíti az égi Atya. – Ha azután alaposan vizsgálod ezt a tényt, akkor reádöbbsz arra, hogy ez is „teremtés”. Mégpedig – az **isteni élet valóságának** megteremtése... Csakhogy ebben az isteni tettben szerepet talál az ember munkája is. Az Isten adja a kegyelmet. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). De az ember éli a kegyelmi életet: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Íme, az Isten a mi életünk minden fázisát „teremti”. **Részletesen** ugyanis mindez a tevékenység életünk egyes mozzanatát jelzi. Így tevékeny bennünk **állandóan** az Isten!

3. beszéd: Mit csendít bennünk az Isten?

(Dogmatikus beszéd: Isten szava tettünkben)

Bev.: Isten mindig tevékeny és így tevékenységre buzdító. – Mit közöl velünk az Isten?

1. Életelveink az életfejlődés feltételeinek tételeit...

De a közlést hallani akarná az ember. Valóban isteni hangok csendítik ezeket a tételeket? Igen.

Hangok, mégpedig hallható hangoknak jutnak szentélyébe a lelkünknek. – De hol hallhatja az ember?

a) Természet törvényeinek csengésében. Ott helyezte el őket az Isten, és onnét csendíti vissza az égi Atya. Azért van az, hogy onnét hallja őket az ember. Az apostol is felhívja erre figyelmünket. „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. (Róm. 1,19). Mindez – **tárgyi** beszéd, de **alanyi** módon kopogtat az emberi lélek szentély-kapuján.

b) De ugyancsak megszólalnak a kinyilatkoztatás igéiben. Ez már – **személyes** szó. Próféták és Krisztus hangoztatja. Ezért mondja az apostol: „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,1-2).

2. A fejlődés ütemének kegyelmi erőit.

Ezek már – indító erők. Egekből jönnek és földön indítva égbe segítenek.

a) Egyik csoportjuk: segítő kegyelmek. Ezeknek hatásai: megvilágítás, megindítás és segítséget nyújtás.

b) Ezek mindenek feletti csoportja: a megszentelő kegyelem. Ez már természetfeletti alakító erő. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). Az újjászületést adja: „Bizony, bizony mondom nektek: Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). Ez lesz – az istenivé levés televénye.

c) A harmadik csoportja: az isteni erények kegyelmei. Ezek az élet kivirágzásának „habitus”-ai (hit, remény, szeretet).

3. A kibontakozás végső értékeit.

Ez már életbe szökkentés segítése. Milyen fokokat mutat?

a) Természetes ember. Ez is isteni terv és isteni elgondolás. De sok benne és **csak** a természet van benne! „Természetes erkölcsi ember”.

b) Tisztult ember. Ez már a **valóságos** és a természet törvénye szerint **élőember**. Gondolj: a pogány Szókratészre...

c) Természetfeletti életet élő ember. Itt már a keresztények és a szentek sorakoznak fel.

Bef.: Így **szól** és **tesz** bennünk az Isten.

4. beszéd: Valójában?

(Dogmatikus beszéd: A valóságos élethatások)

Bev.: Milyen **valóságokat** hoz nekünk az Istennel való találkozás? Nagy kérdés és fontos kérdés, mert **így** gazdagodva – Isten szerint élhetjük életünket. – Mit hoz tehát?

1. Isteni értékünk tudatára ébresztget.

A teremtés – képességeket ad, és az ember feladata – a kidolgozás. Az ébresztgetés Isten valóságos kegye, mert létté lehet a lehetőség!... De milyen ez az ébresztgető segítség?

a) Az életérték fénybevonása. Ez tulajdonképpen lélekfényvetés. Reávilágítás arra, hogy mi nem a föld termékei, hanem az ég kiváltságosai vagyunk. Persze, ez a fényvetés hitet tételez fel, és a hitnek lesz gyümölcse: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz őbenne” (Jn 1,12).

b) Az életérték észrevételezése. Ez már az értékelés kérdése. A vak ember nem értékeli a csillanó drágakövet. Az „anyagi ember” nem értékeli a szellemieket. Ide a „tisztá látás” kegye kell; mert az, aki helyesen értékeli, az azonnal indul isteni cselekvésekre („isten ember”!).

c) Az életértékekre és megszerzésükre való törés és lendület. Ez már valóságos megindulás és haladás. Mégpedig – Isten útján.

2. Elesettségünk tudatára hangol...

De tovább is mehetünk. Magunk megítéléséhez vezet... És ez nem okoz-e lehangolódást és letörtést? Mert mit látunk?

a) Isten fényével látjuk **emberi gyarlóságunkat**. Vizsgálj csak magadat és reá fogsz jönni saját gyarlóságod biztos tudatára (hányszor buktam el... hányszor gyengültem... hitben... életben...?).

b) Majd ugyancsak Isten fényével ítéljük meg **bűnös voltunkat**. Belátjuk – Istentől való elszakadásunkat... De itt **sem** állunk meg!

c) Mert Isten fénye mellett értékes bűnbánattal megjavítjuk életünket. Ez a bűnbánat útjának járása és a „miserere” alázatos éneklése.

3. Isten kegyelmével örök tavaszba zsendít...

Röviden: a múlt temetése után – a jövő feltámadása. Ez már az élet tökéletes kivirágztatása.

a) A földön – „isteni életet” ad. „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). Ennek neve: **vita supernaturalis terrestris!** Ez az isteni élet.

b) Az örök életben – végnélküli életvirágzást biztosít. Ennek neve: **vita supernaturalis – indefinita.** Ez a végnélküli boldog, Istent bíró élet.

Bef.: **Valóban** – ez az Isten látogatásának „tarisznya kincsei” szétoztása...

5. beszéd: Emel és ítél!

(Dogmatikus beszéd: És az Isten végső hangja?)

Bev.: A beszélő Istent igen könnyen – csak adakozó Atyának látja az ember. – De mi a teljes alakja?

1. Isteni kegyelmével emel...

Isten mindig szeretettel fordul gyermekeihez. Ez – az adakozó. De mit ad?

a) Életutat mutat – fényvetésével. Ez a törvényadás. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). Ezek szavakban csengenek, de jóságot szórnak. Aki követi, az Isten országát leli. „Ha tökéletes akarsz lenni, menj, add el amid van és árát oszd szét a szegények közt... Aztán jöjj és kövess engem!” (Mt 19,21).

b) Segítséget ad. Mit jelent? Ahol gyenge az ember, ott erős az Isten. „Elég neked az én kegyelem, mert az erő gyöngeségedben lesz teljessé” (2Kor. 12,9). Ez a szeretet sugárzása. Istentől jó és embert segít. Így tehát könnyű a cselekedet.

c) Kegyelmet ad – ez a megszentelés. De ez a lényeges! Istenivé tesz és erre az életre segít. Íme: Ez az Isten **emelő ereje!**

2. Isten szavával ítél.

De ítél is arról, hogy hogyan cselekedtünk. Ez a hatalom gyakorlás.

a) Látva – ítél a földön. Jutalom és büntetés itt is kísér. – Gondolj a **nyugodt** és **nyugtalan** lelkiismeretre.

b) Szeretve – gyámolítást ígér és kínál a földön. A Magdolnát szentekké teszi és a „jobb latrokat” Magához emeli. Íme: ezek is ítéletek. De emelők!

c) Végül igaz ítélettel végérvényt hirdet az isteni szónak. Lehet eget táró és poklot nyitó. – „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot... Távozzatok tőlem átkozottak az örök tűzre, amely az ördögnek és angyalainak készült” (Mt 25,34 és 41). Ez azután reánk nézve: **ítélet.** Valóban pedig: **az isteni erő végérvénye.** – De kitől függök?? – **Éntőlem!...**

Bef.: Mindig Erő és a szeretet kiömléző Atyja!

*

c) *alcsoport: Az Úrral való beszélgetés örömeről*

Ez a kérdés **alanyi** megvilágítását adná.

1. beszéd: A találkozások lélektana

(Erkölcsei beszéd: A lelkek találkozása)

Bev.: Élettelenek és tudattalan élők kapcsa: szolgálat. Eszköz – az **elpusztuló szolgálat.** – És az emberek világában? Fontos szempont: **személyek vagyunk, akik az örök Atya gyermekeivé teremtettünk.** – Mi tehát itt a találkozás lélektana?

1. Kérek...

A kérés lélektani mozzanatai a következők:

a) Igényeimet érzem...

b) Teljesítésükre – magamat gyarlónak érzem.

c) A nagyobbak felé fordulok, hogy tőlük segítséget vegyek.

2. Kapok...

a) Van ebben olyan **tárgyi** egybefonódás is, amely kérésem nélkül, a természet törvényes vagy ösztönös lendülete alapján megy végbe. – Ilyen a születés, ...és kölcsönös egymásra utaltságból fakadó segítség...

b) De van itt olyan vétel is, amelyet kérő szóval kér az ember. Gondolj a kopogtató barát példabeszédére: „Mondjuk, hogy valamelyiteknek van egy barátja. Elmegy hozzá éjfélkor és azt mondja neki: Barátom, adj kölcsön három kenyeret. Útról érkezett egy barátom és nincs mit elébe tegyek. De az ki- szól: Ne zavarj! Az ajtó már be van zárva, gyermekeim itt vannak a hálószobában. Nem kelhetek föl, hogy adjak neked. (De az nem hagyja abba a kopogtatást.) Mondom nektek: Ha azért, mert barátja, nem is kelne föl, hogy kielégítse, alkalmatlankodása miatt mégis fölkel és odaadja, amire szüksége van” (Lk 11,5-8).

3. Adok...

A személyek közötti életkapcsolat harmadika: adok. Nekem is van, én is szórok. Az egész lélekta- na ez:

a) Kapom a mások kincsét.

b) Adom a magam életkincsét. – Mert az ember ilyen közösségi lény... Kap és ad.

Bef.: És ha alaposan átvizsgálom a három lélekmozzanatot, akkor reádöbbenek arra a fenséges igazságra, hogy mindennek alapja az Úr által lelkünkbe adott **szereetet**. – Ennek áramlása – a szemé- lyek kapcsolata. Ez pedig arra figyelmeztet: lám, Istenem, – a Szeretetet, az Ő képe, az ember is – szere- tetáramlásban tevékenykedő. Ezt pedig egy fogalom jellemzi: **örök egybefonódás**.

2. beszéd: A föld gyermeke és az égi Atya

(Erkölcsei beszéd: Égi Atya – és a föld gyermeke)

Bev.: A szellemi élet széles területén két pólus állapítható meg: a végtelen **Személy**, az Isten, és „én” – a földi paránya. – Milyen viszony állapítható meg a két végpont között? Természetesen: **az em- ber** részéről történő megrezdülésekre gondolunk, mert azok jelentkezését tudjuk leszögezni és felmér- ni **közvetlen** tapasztalatok alapján. – Mik ezek tehát?

1. Ösztönös és belső húzódás az égi Atya felé.

Mit jelent ez?

a) Van bennünk – égre feszülő törekvés. „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kíván- kozik lelkem tehozzád, Istenem” (Zsolt. 41,2). Nemhiába **álló lény** az ember; szemei az égre feszülnek (az állat földet leső szempárja helyett). Keres és hisz, hogy talál. Eszköze az értelem és az akarás szel- lemi valósága.

b) Van bennünk eget igénylő vágyakozás. Nekünk kicsi a föld és a nagymindenség. **Nietzsche** túl- zónak ítélte „Übermensch”-e nekünk kevés és kicsi. Mi isteniek akarunk lenni! Mi az egek világát akar- juk!

2. Majd tudatos léssen bennünk a kegyelmi összeforradás.

Ezt nem magunk adjuk, hanem Isten kegyelméből kapjuk.

a) Egy a természetünk. Hogyan? – Hiszen végtelen az Isten és a véges ember különbsége. De – Krisztus adományából kapjuk. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek ré- vén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

b) Oldhatatlan kapocs az élet. Az „isteni étellel” – állandósítjuk. Ezt erősítik az isteni kegyelmek állandó kiáradásai.

c) Örök kapocs – a vég nélküli élet. Ez már a célba futás. „A jó harcot megharcoltam, a pályát vé- gigfutottam; a hitet megtartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljő- vetelét” (2Tim. 4,7-8). Itt igazság a János apostol közölte, Mester ajka csendítette szentige: „Aki sze- ret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzámegyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Szól az ember – egek felé sóhajtván, felel az Isten – a föld emberét Magához emelvén.

3. beszéd: Ember nyelve – Isten felelete

(Erkölcsei beszéd: Az ember és Isten közeledése)

Bev.: Az elemien érthető, hogy **Isten felelete**: a személyek találkozása és szellemi érintkezése le- hetséges. – De kérdés marad: milyen az ember nyelve és hogyan rezonál reá az Isten lelke?

1. Az emberé?

Többféle módon szóló.

a) Kérve kérő... Ez az első. Mire terjeszkedik ki? Anyagiakat kérő. Lelkiekért esengő. Szellemiekért könyörgő.

b) Hálát mondó. Ez a második. **Minden vett jóra** vonatkozik. Ez az emberátlagosan **igényelt** lélekhangja. Mert kérni tudunk, de hálát ritkábban adunk. „Nem tízen tisztultatok meg? Hol a többi kilenc? Nem akadt más, aki visszajött volna, hogy hálát adjon Istennek, csak ez az idegen?” (Lk 17,17-18).

c) Dicsérve dicsérő. Ez a legszentebb és a harmadik. Angyalok karától tanulunk és isteni lélekkel szolgálunk és dalolunk. Ezt teszik a zene és ének áldott mesterei és művészei...

2. És az Istené?

Itt az a kérdés: hogyan rezonál az Isten lelke? Ebből is kivehető a következő „hang:

a) Mindent kínál. „Terített asztalhoz” hív – a mai Evangélium szerint. De mindenkinek szól ez!

b) Mindent nyújtó. Bocsánat – feledést. Emelés – kegyelmet. Ez is egyetemes kegyelem. Hallgasd csak Urunk szavát: „... Nem mondom: hétszer, hanem hetvenszer hétszer” (Mt 18,22)... – Lám, ilyen rezonanciát vált ki az emberszava! Így azután érdemes énekelni a szentmise Sanctus-át, „valóban méltó ésillő...”...

Bef.: Mi tehát az ember hangja és az Isten felelete? Örök egybecsendülő dal, amely lélek öröm szimfóniáját adja. Ez az örök Isten és a vég nélküli életre méltatott ember teljes egybefonódása.

*

d) *alcsoport: Miképpen alakul át az emberi élet az Úrral való lélekkapcsolatban?*

Misztikus átértelmezésben fejtegethető ez a gondolat.

1. beszéd: Amikor az Úr a lélekszentély lakója...

(Erkölcsei beszéd: Az Istennel élő lélek)

Bev.: A Mester szerint a lélekbe lép az Úr és ott lakik a szentély mélyén. Kérdés: milyen változáson megy át az Istent hordozó ember?

1. Akkor csodalátó a lélek.

Mit jelent ez?

a) Látja a mindenség igazi értékét. Függését. Végességét.

b) Látja az ember igazi értékét. Isten képe, természetfeletti kegyelemhordozója, vég nélküli élet várományosa.

c) Látja – az Isten atyaságát. Az adakozó Atya!

2. Akkor örök tavaszt sugároz az élet.

És ez mit jelent?

a) Nem bírja visszatartani a fakadó erőket.

b) Virágba szökken az élet sok lehetősége.

c) Örök szépséget szór a földön és égben mindenkire.

Bef.: Lám, milyen varázslatosan változik el az ember lelke, ha otthont talált benne az ég Ura. – Így sohasem üres a lélek, mert ilyen **Lakó** mellett a mindenség Ura állandóan telíti a lélek szentélyét. Az embert azután úgy hatja át, hogy isteni lesz az emberi élete.

2. beszéd: Amikor az Úr az életszentély motorja...

(Erkölcsei beszéd: A cselekvések indítója az Isten)

Bev.: Minden mozdulatunkban döntő szerepe van az Istennek, de **tudatosan** és **akarattal** felfogott isteni erők hogyan járják át és értékesítik lélektetteinket?

1. Az Isten örök lendítő ereje közvetlenül indítja a lelket.

a) Isten mindig ható és mozgató. Ez a teremtés ereje.

b) De Isten a jó lelket **közvetlenül** is indítja – a jó cselekvésre.

c) Végül a szeretet sugárzásával a földiek és égiek szeretetére hevíti a lelket. Ahol Isten lakozik, ott a Szeretet él; ahol pedig Szeretet vagyon, onnét csak szeretet áramlik. A források öle – a tiszta ital csorduló anyja.

2. Így azután az állandó tevékenység az élet értéke.

Milyen tevékenység?

a) Az öntökéletesítés munkájára való lendülés. „Ti olyan tökéletesek legyetek, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48).

b) A mások szolgálatában való állandó részesedés. „Az egész törvény ugyanis ebben az egy mondatban teljesedik be: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Gal. 5,14).

c) Az Isten szolgálatára való közvetlen jelentkezés. Vonatkozik ez földiekre és égiekre egyaránt. Mindig szolgál; de úgy, mint gyermek szolgálja – az atyját. A lényeg ez: örök kapcsolat fejlődik ki közöttük és az égi Atya között.

Bef.: A Teremtő az ősmozgató. De emberlélekben szerepet talál a szabad indító, az ember is. Neki át kell vennie és alanyiasítania kell az Isten tárgyi indítását. – Mikor lesz teljesen boldog az ember? Ha minden cselekvésének **ősindítója** marad az Isten! Az ember Hozzá hajlik és Vele cselekszik!

3. beszéd: Amikor Istennél él örök életet a lélek...

(Erkölcsi beszéd: Istennel élünk!)

Bev.: A földi életet igen gyakran hasonlítják **zeneműhöz** vagy **drámához**. – Nagy ütemmel, nagy tervekkel indul, sok-sok nehézség közt pereg... Az **Isten nélkül élők** élethangjai zajló tengerormolások, az **Istennel élők** hangja égi alaphangra szerelt daloló melódia.

1. Akkor tiszta melódiájú az élet dala.

a) A tiszta melódia alapja: **isteni tudat**. De nem szabad **ezt** az életkeretet az örök, természetfeletti élet „mennyország” területére **tolni**. „Isten országa köztetek van” (Lk 17,21). Vagyis: a földi élet a vég nélküli élet prelúdiuma. **Egy az élet!** És ez micsoda? Végnélküli öntudat és vég nélküli Istenhezkapcsolódás. Kezdeté van csak; ez a születés... De vége – soha. – A matematikus megérti. **Végnélküli sor**, amely egyszer megindul. Jele:

b) De a tiszta **egybecsengés** az Isten terve szerinti életbontakozás. **Melódia** végül is **harmónia**. Amit akar az Isten, azt cselekszi az ember! Ebben a dalban azután feloldódik a diszharmonia is (Wagner), mert minden ütem az egésznagyszerűségét festi alá. – Minden, ami jó, Istentől és minden, ami áldozatosan elfogadott, Istenhez segít. Ez a tiszta lelkek diadalmimnusa.

2. Akkor egybecsendülően cseng Isten és ember éneke.

De átkapcsolhat ez azután az örök életre is. Sőt! El sem szakítható tőle. Az **élet egysége** itt így értelmezhető: a földi élet a lehetőségek világa, az örök élet a kiteljesülés boldogsága.

a). Itt már **teljes** az egybecsengés Miért? Mert a földön a **hiten** épül az egybehangelődés, az égben pedig a szeretetre tétetik át az alapütem.

b). Itt a **teljesség** azért nagy és **tökéletes**, mert a Végtelen vezető szólamát érti, értékeli és éli a boldogult lélek. Vele él, Vele dalol, mert diadalt aratott az örök Jóság. Ez pedig boldogság, ezért öröm az élet ditirambja!

Bef.: Az élet nagy szimfónia. Melankolikus is lehet. Tragédiát is csendíthet. De az igazi diadalmas ditirambusba csendülő. De mégis az a fenséges, hogy Istenatya szeretetének **alaphangján** végül is **di-csőséges és boldogító diadalba olvad**.

*

– Lehetne szólni: **A jócselekedetek gyökérzetéről**

1. beszéd: Haszon és üzlet?

(Erkölcsi beszéd: A jótettek indítóoka)

Bev.: Emberéletnek cselekedetei a jó és rossz között mozognak. A tárgy, a cél és a körülmények színezik a tetteket és teszik Isten előtt kedvessé vagy bűnössé. – Vegyük most vizsgálat alá: a **cél** szempontját. Milyen lesz a cselekedet, ha csak az **anyagi haszon** annak mozgató ereje?

1. Anyagiakban hozamot adó.

a). Gyarapszik a vagyon. Pedig az az isteni ember, aki: „Boldog az a gazdag, ki hiba nélkül vagyon, és nem tévedt meg az arany miatt, és nem bizakodott sem pénzben, sem kincsben!” (Sir. 31,8).

b). Töltekezik a földies ember. Pedig: „Nincs igaztalanabb a pénz szereteténél, hisz az ilyen még lelkét is áruba bocsátja...” (Sir. 10,10).

2. De lélekértékeket eltemető.

a) Halmazódik – a földi kincs. Pedig mi a parancs? „Adjátok el amitek van és osszátok ki almizsnaként” (Lk 12,33). Mi az eredmény? „Ki pénzre éhes, nem telik be pénzzel, s aki szereti a gazdagságot, nem veszi annak hasznát: ez is csak hiúság!” (Préd. 5,9).

b) És temettetik – a lelki érték. Miért? Mert „Isten így szól hozzá: Esztelen! Még az éjjel számon kéri tőled lelkedet. Kié lesz mindez, amit szereztél? – így jár az, aki kincset gyűjt magának, a helyett hogy Istenben gazdagodnék” (Lk 12,20-21). Pedig valóban: „Eldugott bölcsesség és elrejtett kincs: mi haszna mindkettőnek?” (Sir. 41,17).

Bef.: Az „üzletember” erőfeszítése – mulandók halmozása és így a lélekértékek csendes, következetes – temetése.

2. beszéd: A segítési készség?

(Erkölcsei beszéd: A jót akarás mint a cselekedet háttere)

Bev.: Az anyagi önzést így lehetne jellemezni: mindent **önhasznáért** cselekvő. – De a magasabb rendű ember keze tevékenykedik – **mások segítése** érdekében. Kérdéssé tehető. Milyen lesz az a cselekedet, amelynek indító ereje – **mások megsegítése?**

1. Embertestvér számára – emelő.

Kell a segítő embertestvér. „Mondá továbbá az Úr Isten: Nem jó, hogy az ember egyedül legyen: alkossunk hozzá illő segítőt is” (1Móz. 2,18).

a) A baj terhét enyhíti. „Erős város a testvér, kit testvére megsegít” (Péld. 18-19). „Viseljétek el egymás gyöngéit, így teljesítitek Krisztus törvényét” (Gal. 6,2).

b) A tört lelket megerősíti. „Gyöngeségünkben segítségünkre van a Lélek is, mert nem tudjuk, hogy imádkozunk helyesen. A Lélek azonban maga könyörög helyettünk szavakba nem foglalható sóhajtásokkal” (Róm. 8,26).

2. Önnön lelkünket – nemesítő.

a) Önzés helyett erősödik az önzetlenség. „Ami a testvéri szeretetet illeti, legyetek gyöngédek, tiszteletadás dolgában legyetek előzékenyek” (Róm. 12,10).

b) Elszigeteltség helyett gyarapszik a körülövezés. „Mondá továbbá az Úr Isten: Nem jó, hogy az ember egyedül legyen: alkossunk hozzá illő segítőt is” (1Móz. 2,18). – Magány-szerető környezet; nem érték az elszigeteltség, és öröm a lélekkapcsolat.

c) Végül is erősödik – a lélekszeretet. „...mutassátok meg... állhatatosság által az istenfélelmet, az istenfélelem által a testvéri jóindulatot, a testvéri jóindulat által a felebaráti szeretetet...” (2Pét. 1,5 és 7).

Bef.: A Mester olyan nagyra tartja a szeretetcselekedeteket, hogy az örök élet mércéjeként a véghezvitt jó cselekedeteket tekinti.

3. beszéd: Szeretet?

(Erkölcsei beszéd: A jó cselekedetek legigazibb forrása)

Bev.: A „helyes látás” testvérnek mutat minden embert. Mégpedig úgy, hogy „**szenvető testvér**” – a zarándok, és „**hazakívánkozó**” a földi utat járó. – Hogyan lehet lelkem szeretete az emberek felé forduló éltető napsugár?

1. Szeretem a földön élő embertestvért.

„...szeressétek egymást, mert ez a tökéletesség köteleke” (Kol. 3,14).

a) A szeretet sugara reávilágít értékeire. Isten képének látja. „Akiket ugyanis eleve ismert, azokat előre arra rendelte, hogy hasonlóká váljanak Fiaképmásához” (Róm. 8,29). Talentumok hordozójának tudja. „...Egyiknek öt talentumot adott, a másíknak kettőt, a harmadíknak csak egyet, kinek-kinek ráteremetsége szerint” /Mt 25,15/.

b) A szeretet jósága segíti küzdelmeiben. Mindenkit küzdelemre állít az Isten. „... Egyrészt a gyalázatnak és zaklatásoknak kitéve neveltség tárgyává lettetek, másrészt részvétellel kísértétek azokat, akikkel így bántak. Együttszenvédtek a foglyokkal és vagyonotok elrablását is örömmel viseltétek abban a tudatban, hogy értékesebb és maradandóbb javaitok vannak...” (Zsid. 10,33-34). Vívjuk magunk: „Ezért mi is, akiket ekkora sereg hitvalló vesz körül, vessünk el minden terhet, különösen a csábító bünt, és fussuk meg kítartással az előttünk lévő küzdőteret” (Zsid. 12,1). De segítsen a szerető

embertestvér: „Erős város a testvér, kit testvére megsegít” (Péld. 18,19).

2. Hazasegítem a zarándokúton lévő lélektestvért.

a) Örök célban **egyek** vagyunk. „Atyám akarata az, hogy mindaz, aki látja a Fiút és hisz benne, örökké éljen. Én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,40). „Isten pedig, minden kegyelemnek szerzője, aki rövid szenvedések után (Jézus)Krisztusban örök dicsőségre hívott meg titeket, maga készíti majd föl, maga erősíti, izmosítja és szilárdítja meg” (1Pét. 5,10).

b) Örök úton **karöltve** járunk. Isten mutatja és segíti az utat. „...az Úrtetszéssel nézi jártatokat s az utat, amelyre mentek” (Bírák 18,6). „Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak énáltalam” (Jn 14,6). – Mi pedig egymást segítjük. „Arról ismertük meg (Isten) szeretetét, hogy életét adta értünk. Tehát nekünk is oda kell adnunk életünket testvéreinkért” (1Jn. 3,16). „...mutassátok meg... a testvéri jóindulat által a felebaráti szeretetet” (2Pét. 1,5 és 7).

Bef.: A „helyes látás” helyes életirányt mutat. Ez pedig valóságban az, hogy lelkünk minden erejével segítségük földi és örök célja felé az embert.

*

– Egyszerű alakban szólani lehetne: **A vendégasztal rangsoráról**

1. beszéd: Az első hely

(Erkölcsei beszéd: Az önzés)

Bev.: Régi mese, hogy az ember két tarisznyát hordoz magán. Az **elől lógóban** erényeit hordozza és mindig látja, a **háton lévőben** hibáit dobálja, hogy sohase lássa. Ezért ítéli magát jónak és igényli **az első helyet...** – Mit ér az „első hely”?

1. Ha magad választod, akkor önteltségedet hirdeti.

a) Előretolakodó – a farizeus. „Mit kevélykedik a por és hamu?” (Sir. 10,9). „Mi hasznát láttuk a dölyfnek? És mit nyertünk gazdagsággal való kérdéseddel?” (Bölcs. 5,8).

b) Pöffeszkedő – a „felmagasztalkodó”. Pedig: „Romlás előtt felfuvalkodik az ember szíve, a dicsőség előtt pedig alázatosság jár” (Péld. 18,12). „Lebontja az Úr a kevélyek házáat és megerősíti az özvegy mezszyéjét” (Péld. 15,25).

2. Ha a vendéglátó adja, akkor értékedet magasztalja.

a) A vendéglátó tudja, hogy ki vagy. „Alázkodjatok meg az Úr előtt. Ő majd fölmagasztal titeket” (Jak. 4,10).

b) Azért tudja, hogy milyen helyet ad... „Mert az Isten az, ki igazságot teszen; az egyiket megalázza, a másikat felmagasztalja” (Zsolt. 74,8). – „Az Úr jobbjára győzelmet szerzett, az Úr jobbjára felmagasztalt engem” (Zsolt. 117,16).

Bef.: Tarisznyát hordozó ember! Figyelj arra, hogy el ne vakítson a látszat, hanem várj arra, míg ítéletet mond rólad – a „vendéglátó házigazda”. Végül is ez: az élet Ura! „Ne gúnyolj senkit sem lelke keserűségében, mert van, ki megaláz és felemel: a gondviselő Isten!” (Sir. 7,12).

2. beszéd: Az utolsó hely

(Erkölcsei beszéd: Az önzetlenség)

Bev.: „Utolsó helyet” igen gyakran helyrajzinak gondolja az ember. Úgy, ahogyan most az Evangélium mondja. – Valóban: az élettevékenység rendjében a **szolgálat** az utolsó és a **kiszolgáltatás** volna az első. – Mikor vagyok az önzetlenségben nagy és így a kiszolgáltatásban kicsi?

1. Mindig jelen van – az osztáskor...

a) Magamét is adom... „Aki ad a szegénynek, nem lát szükségét” (Péld. 28,27). „...hallgasd meg szolgálóid könyörgését...” (Sir. 36,18).

b) Másoknak mindig szórok... De jót! Mert: „Jaj annak, ki italt ad barátjának és belekeveri epéjét, és lerészegíti, hogy láthassa szemérmét!” (Hab.2,15). – Ha adni kell, akkor jelszavam: **jelen!**

2. Visszahúzódva nézem az osztózkodást.

a) Látom a tolongó várakozókat...

b) Távol állok az ajándékot vevők tömegétől. – Ha kapni kell, akkor jelszavam így szól: **távol állok!** – És? Elfogadom a keserű kelyhet. „... és én elvettem a kelyhet az Úr kezéből...” (Jer. 25,17).

Bef.: De így üres marad a lelkem?... Nem! – Üres marad – esetleg – a **földi tarisznyám**, de gazdagon telítettedik lélekszentélyem. Deus retribuet! Ne felejtsd a Kereszten halódó Mestert! „Én pedig, ha fölmagasztalnak a földről, mindent magamhoz vonzok” (Jn 12,32).

3. beszéd: **Ki nézi le a te helyedet?**
(Erkölcsei beszéd: Mások ítélete)

Bev.: Magam, embertestvérem és az ég Ura az én lemérőm. De kinek ítélete legyen döntő?

1. Enyém?

Ez – elfogult. Sokszor áll reánk, hogy rosszul ítélünk: „Ne látszatra ítéljete, hanem igazságosan!” (Jn 7,24). Ezért mondjuk: „Szolgáltass, Uram, igazságot nekem, mert ártatlanságban járok, s az Úrban való bizalmamban meg nem ingok” (Zsolt. 25,1). „Szolgáltass nekem igazságot, Istenem, kelj védelmemre ügyemnek az istentelen nemzetséggel szemben; a gonosz és álnok embertől szabadíts meg engem” (Zsolt. 42,1).

2. Felebaráté?

Ez – jobban látó. „Hallgassátok, fiúk, az atyáról szóló törvényt, és szerinte cselekedjete, hogy üdvösséget leljetek, mert Isten tekintélyt adott az atyának a gyermekek előtt, és megszabta az anya jogát a gyermekekkel szemben” (Sir. 3,2-3). „Így szól a seregek Ura, mondván: Igazságosan ítélkezte, és ki-ki tegyen irgalmasságot és kegyességet testvérel” (Zak. 7,9). De ügyeljen a felebarát: „Ne kívánj előljáró lenni, ha nincsen erőd letörni a jogtalanságot, hogy meg ne ijedj a hatalmas színétől, és csorbát ne ejts feddhetetlenségeden” (Sir. 7,6).

3. Istené?

Ez – tisztán és szentül ítélő. „Legyen az Úr a bíránk s ítéljen közöttem és közötted, lássa és ítélje meg ügyemet és szabadítson meg engem...” (1Kir. 24,16).

Ő ad – most: „Hiszen tudjátok, hogy az Úrtól kapjátok jutalmul az örökséget!” (Kol. 3,24). Ő ad – örök életben: „Ítéletet mond az Úr népe fölött” /Zsid. 10,30/.

Bef.: És ha rosszul ítéltetél meg... emberrészről? Nem baj! – Van örök Bíró, aki véglegesen felmagasztalja a mostani életben megalázott embert! Tégedet is Ő emeljen!

*

– Szólhatnánk: **A körülnéző házigazdáról**

Természetesen: átvitt értelemben **Krisztusra** kell gondolni, aki áttekinti „isteni asztalához” hívott vendégeit”...

1. beszéd: A Mester keresi -a hivatalosakat
(Dogmatikus beszéd: Hivatalosak megjelentek...)

Bev.: Az isteni Üdvözítő minden ember üdvösségét akarja. Azért írja Szt. Pál: „Talán csak a zsidóké az Isten, s nem a pogányoké is? Bizony a pogányoké is” (Róm. 3,29). Mindenkiért jött és mindenkit keres. – Hogyan keres engem az Úr?

1. A megváltás kegyelmével.

- a) Emberiség tagja, Isten képe, életterv „torzója” vagyok...
- b) Így a Megváltó vérenek hullajtója vagyok.

2. Az isteni természet állandó közlésével.

- a) Látja – a törtetés erejét.
- b) Erősíti – a lélek feszülését.
- c) Isteni természetével gazdagítja a Hozzá törőt.

Bef.: Reám néz, felém fordul és mindig velem él az engem „örök asztalhoz” hívó Mesterem.

2. beszéd: Azonnal meglátja a megtiszteltet
(Dogmatikus beszéd: Ember –Isten szemében – ontológiai látás)

Bev.: Kicsoda az ember – Isten élettervében? Földre küldött égi követ, kinek feladat teljesítése után „hazatérés” a kötelessége. – Az égi Mester így lát bennünket, és mindentudó tekintete látja az is-

teni küldetést hordozó **lelkünket** és isteni küldetés kegyelmi ajándékaival dolgozó **isteni életünket**. – Részletezzük csak ezt a látást.

1. Lelket lát bennünk a Mester.

a) Testünk Isten teremtette szent otthon. A testünk is szent. A lélek háza és vára. De végül az üdvösség részese.

b) Ahol lakozik és él a lelkünk. Alapjában: imago Dei. Szellem volta adja lényegét, istenivé nemese adja kiteljesülését.

2. Kegyelmi életemet látja a Mester.

a) Isten előtt – tevékenységem is feltáruló.

b) Isten előtt – erényes életszentélyem virágszirmokban pompázó.

Bef.: Megtalál-e engem is az üdvözíteni akaró Mester?!...

3. beszéd: Észreveszi az önmagukat értéklőket

(Dogmatikus beszéd: Isten „szeme” – alanyi látás)

Bev.: Nincs elrejtett az Isten előtt. Azért látja az önmagukat ítélő és értékelő embereket is. Az emberkép kifelé tekint és itt-ott lélek mélyére hatol. Így ítélete: külsőséges, vagy lélekre hatoló. – És most kérdezhetem: milyen lelkeket lát meg a Mester?...

1. Külsőség szerint ítélőket...

a) Ezek az élet értéktelen népe.

b) Ezek a színe előtt elhullók nemzedéke.

4. beszéd: Helyre segíti az érdemeseket

(Dogmatikus beszéd: Isten – jutalmaz)

Bev.: Az isteni élettervben küzdelemre és győzedelmes életre hivatott az ember. – Az „Isten próbatevése”...

– Hová juttatja a Mester az érdemes embert?

1. Az élet – asztalfejéhez...

X

– Beszédvázlatok: A „góg - alázat - helyes önértékelés” kérdéseiről

1. beszéd: A gógös felfuvalkodás

(Erkölcsei beszéd: A góg)

Bev.: A főbűnök egyike.

1. Magát tartja „mindenható”-nak.

a) Lehet ez bölcséleti („Übermensch”-ek)

b) Lehet ez egyéni

2. Magának tulajdonít minden alakulást.

a) Én vagyok – a fejlesztő indítója.

b) Én vagyok – a fejlődés igazi ura.

Bef.: Menekülj tőle!

2. beszéd: Az alázatos lélek

(Erkölcsei beszéd: Az alázat)

Bev.: Aki magát megalázza...

1. Minden értékét Istentől eredezteti.

a) Minden természetes kincset. Akár **statikai** kincset... Akár **dinamikai** erőt...

b) Minden természetfeletti adományt. Az isteni tevékenység alapjait tekintve... A tevékenység folytán kialakult életformát nézve...

2. Minden tettét Istenhez emeli.

a) Isten adja igazi értékét.

b) Istenhez juttatja minden cselekedetét.
Bef.: Felmagasztaltatik.

3. beszéd: Az értékelő ember (Erkölcsei beszéd: A bölcsesség)

Bev.: Általánosan is tudnunk kell, hogy hol foglal helyet az erény, de gyakorlatilag is követni kell, hogy meddig erényes a cselekedet. – Az egyéniség értéke és az alázkodás kötelessége két végpontot jelez, amelynél az igazi eligazodás egyéni feladatunkká válik. – Mi tehát ezen a ponton az erény belső tartalma?

1. Virtus in medio...

- a) Polarításban vannak az értékek.
- b) De belső egyensúlyt követelnek a tevékenységek.

2. Actio intra limines.

- a) Magam belső erőit mérlegelem.
- b) Saját tetteimnek korlátját keresem.

Bef.: „Értékelő ember” – a helyes cselekvést előkészítő ember. Erényes ember.

4. beszéd: Hogyan emel az alázkodás? (Erkölcsei beszéd: Az alázkodás felértéklése)

Bev.: Az ember igazi „nemzetségtáblája” abból az „ős nemesi levélből” származik, amelyet így írt az isteni ihletettséggel áldott író: „Teremté pedig az Isten az embert a föld porából és halhatatlan lelket lehelt beléje” (1Móz. 2,7). Azt az ősi értéket emeli azután örök dicsfénybe a Mester, mikor ezt mondja: „Akiket Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai” (Róm. 8,14). – Ebből a hangból kicsendül azután az ember **hódoló alázata** az ég Ura előtt, és elcsendesedik a „**maga ura ember**” öngőgjének, a Nietzsche féle „Übermensché”-nek túlzó harsonázása... De ha így alázatosan meghajló az ember, akkor kérdés marad: hogyan léssen mégis **felemelkedő** az ég Ura előtt alázkodó teremtmény? Három rövid felelet fog utalni a **felemelkedés tényére**.

1. Az első: **az öntudat és önértékelés felemelkedése**. Kicsoda vagyok?... Isten fia... a világ ura... az örök Szeretet fénye... az égiek kincstárosa... az élet alakítója... Erről zeng himnusz Carrel, aki még az imát is a „lélek légzésének” mondva azt hirdeti: az embert éppen az teszi **emberré**, hogy az Istentől eredve Isten felé áhítózik... Ezt hirdeti az apostol imígyen: „Mindannak azonban, aki hisz benne, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

2. A második felelet: Az élet Istenhez kapcsolódása folytán támadó felemelkedés.

Mi ez? Virágzás – az **isteni Törzsbe** ojtva... (Mécs L.). Újjászületés: „Bizony, bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3). – Erről ír Ibsen – a sötétség hatalmát tárva elének mondván: **minden ősi erő rossz érvényt keres és talál**. Ezt mondja **Freud** is. – És a jó?... Kérdezem. **Ez is dinamikai ható és a helyzeti energia aktuálása**. Ezt mondja a Mester – a szőlőtökéről beszélve: „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves” (Jn 15,1).

3. A harmadik felelet: az örök életben történő és várható kiteljesülés felemelkedése.

Ennek értelme: örök virág és élő tűz az ember. Erről ír **Shakespeare** „Othello” című tragédiájában. – Virág csak a törzsön él... Elszakadva – elhervad. – A gyertyafény eloltható, de hol a prométheuszi láng, amely „újra gyújtja”? Ezt hirdeti Krisztus, aki szerint ez az igazság: „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25).

Bef.: Hát **ez a meghajló élet – isteni megemlése**. Nem vagyunk „ég Ura balgái”, hanem az égi Atya földön járó és haza vágyó gyermekei... Az Isten előtt alázkodónak – ez a felemelkedése.

* * *

B/ rész – a/ csoportja: a kis liturgia” szövegeit érintő beszédek

Ebben a részben is arra az alap gondolatra építkezünk, hogy **Isten szava – döntő hatalom**. Természetesen figyelemmel kell kísérnünk az „**írott liturgia**” mai napra adott szövegeit és úgy kell levezetni a lelkünket érintő tanulságokat. A főgondolat ez legyen: Isten szavára (szó, vagy tett!) figyeljen fel

az ember és következetes készséggel kövesse útmutatásait. – Lássuk ezeket egyenként.

1. (Introitus) beszéd: Isten szava: kegyelem

(Erkölcsei beszéd: A fohászoló ember)

„Könyörülj rajtam, Uram, hisz hozzád kiáltok egész nap... Hisz te, Uram, jóságos és kegyes vagy, nagyirgalmú mindazokhoz, kik téged segítségül hívnak” (Zsolt. 85,3 és 5).

Bev.: Egyik hitszónok mondta egy alkalommal, mikor a hegyek ormán emelkedett a ködgomolyag: ha a nagyvilág hódolatát akarnám jelképezni, akkor a turibulumként dolgozó hegyekre gondolnék, ha pedig az emberek lelkét, akkor a bűnösök felsikongó hangját hallanám az egek felé közeledve...

1. A bűnös felfohászolódik!

Mert a bűnös ember látása és lélekmozdulása ilyen.

a) Saját gyengeségét látja. Bűnei, lélekkéfélyei elébe tolulnak.

b) Majd Isten jóságát sejtí és a megbocsátás reménye biztatja.

c) Ezért egek felé kiáltó hangja szólal...

2. Az Isten leereszkedik.

Ez a második nagy életmozzanat.

a) Isten senkitől sem távozik – Maga.

b) Isten mindenkivel együtt él – valóságban. Hiszen: „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28).

c) Isten minden lélek jelentkezésére – szeretettel felel. Krisztus Urunk tanításának állandó tétele ez.

Bef.: De ha zúgó, fergeteges a könyörgők jaja, akkor a Szentlélek viharzúgása a bocsánatot adó égi Atya válasza.

2. (Introitus) beszéd: Az Isten szava: gazdagító erő

(Erkölcsei beszéd: A lélek gazdagodása)

Bev.: Kire vonatkozik a Zsoltáros szava: „Hajtsd hozzám. Uram, füledet, hallgass meg, hisz nyomorult és szegény vagyok” (Zsolt. 85,1)? Reám és minden embertestvérré, aki azt hinné, hogy ő maga a lélek telítője. – Milyen valóban az ember lelke?

1. **Üres az ember lelke?** Maga teljességében és alapvetésében **gazdagon** ékített. Miért? Mert **Isten képévé** tette az Isten. De mivé tette az ember?

a) Bűneivel éktelenítette a szépségét. Lásd: Ádámot és magam személyes bűnét... Ez – kiüresítés.

b) Bűnös vágyaival eltompította a szépséges vágyak erejét. Ez – eltompulás.

c) Így: gyarlóvá és Jézus születését előző „otthon”-ná silányította a lélekszentélyét.

2. Telíti az Isten kegyelme.

Igaz, hogy az égi Atya mindig szeretettel nézi földi életképét.

a) A bűnös lelkét megtisztítja. Ez – a Kereszt szavának gyógyító ereje.

b) Az újjászületett ember lelkét felékíti. Ez – a kegyelem ömlesztés csodaáramlása.

c) Végül az erényes és természetfeletti kegyelemmel áthatott cselekedetekkel – örök szentéllyé alakítja.

Bef.: Varázslatosan isteni és erős szó az Úr szava. – Csak kérd és várd döntő csengését – a lélekszentélyben.

*

1. (Oratio) beszéd: Legyen velem kegyelmével!

Bev.: Miért esengek?... Hogy mindig velem legyen az Úr ereje. – A kegyelem pedig a **legnagyobb erő!** Olyan erő, amely a **döntő szó** erejével sodor. – De hogyan történjék ez?

1. Előzze tetteimet.

Mielőtt cselekszem, érzem Isten hangját.

a) A feltámadó „jó múlt” csengésében.

b) A lelkiismeret előző intésében.

2. Kövesse cselekedeteimet.

a) A lelkiismeret elismerő szavában.

b) A jó cselekedetek örömeiben.

Bef.: Ha ezt a kegyet veszem, akkor isteni az életem.

*

1. (Graduale) beszéd: Isten építi Siont

(Erkölcsei beszéd: Az Isten választása)

„De félik majd, Uram, nevedet a nemzetek, s a föld minden királyai fölségedet. Mert felépíti az Úr a Siont, és megnyilvánul dicsőségében” (Zsolt. 101,16-17).

Bev.: Isten terveit emberszemélyek valósítják. Épp ez az ember fenséges hivatása. Így is fogalmazható: Isten szavát ember karok szolgálják! – És az egész érintő „megváltó tervet” kikre bízta?

1. Népek fölé helyezi a „választott népét”.

Választ egy törzset, amely a megváltás szolgálja lészen. – Hogyan?

a) Az igaz hit fenntartásában és megőrzésében. Egy az Isten, Aki megváltja az embert!

b) Az Isten küldöttjének embertörzsből fakadásának előkészítésében. Jézus Krisztus – Jessze törzsének örök Virága.

c) Az Isten-tisztelet igazi formájának szolgálatában. Jeruzsálem – az igaz Isten tiszteletének szentélye.

2. Isten egyedüli helyévé teszi Siont.

Gondolj csak az Úr találkozására a szamariai asszonnyal: „...Atyáink ezen a hegyen imádták az Istent, ti pedig azt mondjátok, hogy Jeruzsálem az a hely, ahol imádni kell őt.” Jézus így válaszolt: „Hidd el nekem, asszony, eljön az óra, mikor sem ezen a hegyen, sem Jeruzsálemben nem fogják imádni az Atyát. Ti ismeretlent imádtok, mi azt imádjuk, amit ismerünk, mert az üdvösség a zsidóktól való. De eljön az óra, sőt már itt is van, amikor az igazi imádók lélekben és igazságban imádják az Atyát. Az Atya ilyen imádkokat kíván. Lélek az Isten: akik imádják, lélekben és igazságban kell imádniuk” (Jn 4,20-24). Az első mondatok után tehát feltámad a kérdés: hol kell imádni az Istent?

a) Sion – az előkészület szentélye. Ezt **rendelte** az Úr.

b) De a lélek – az elékezett Messiás szentélye. Ezt **akarja** az Úr. **Itt** tiszteld te is égi Atyádat.

Bef.: Ha Isten tervét a Mester szavából kicsendíted, akkor örök tisztelője légy égi Atyádnak – lélekszentélyedben.

2. (Graduale) beszéd: Az ember dicsőíti az Istent

(Erkölcsei beszéd: Az ember Isten-tisztelete)

Bev.: De hol áll be az égi karok soraiba a föld embere? Figyeld meg az Úr szavát és kövesd hívó utasítását. – Hogyan int erre az Úr szavát közlő Egyház?

1. Az Úr templomában dicsőítsd az Urat!

Isten dicsérete örök törvénye volt és van az embernek.

a) Sion után – a templomunk az Isten háza. Ott lakik – a Mester (Oltáriszentség!)... Ott látja – az ember... Ott „dolgozik” – az Isten. – Hogyan? Emberlelkek alakításával...

b) Az egy templom után – minden falu kis temploma az Úr szentélye. Szinte igaz lett: megsokszorozódott a kőházak sora... De miért? Azért, hogy ez is jelzése legyen, hogy minden lélek legyen az Isten háza!

2. Lélekszentélyben imádván imádjad!

Ha így megsokszorozódik az Isten háza, és **minden egyes lélek – Isten szentélye**, akkor milyen „papi munkát” végezzen ott a „földi háznak” embertulajdonosa?

a) Lélekdíszel (erény!) ékítse a házát. „...Amikor odaér, kisöpörve és földízítve találja” (Lk 11,25).

b) Isten dicsérettel zendítse meg a háza szentélyének csendjét. Ima, ének, boldogság, ujjongás ez...

c) Isteni étellel szolgálja és **életdallal** magasztalja az ég és föld Urát. – Mi megy itt végbe? Ember lelkében éli életét az Úr, és emberlelkek élik isteni életüket...

Bef.: Mi történik így? Egyszerű **beállítás** abba a nagy „énekkarba”, amely egekben és földön zengő dallal és pengő cimbalommal, fuvolával és csendülő hárfával magasztalja az ég Urát.

*

1. (Offertorium) beszéd: Támadások az élet velejárói

(Erkölcsei beszéd: Honnét a lélek támadásai?)

„Teljék kedved, Uram, megmentésemben, Uram, tekints reám és segíts meg engem. Jöjjenek zavarba mind és szégyenüljenek meg, kik életemre törnek, hogy elvegyék. Hátráljanak meg s érjenek szégyent, kik bajt kívánnak nekem” (Zsolt. 39,14-15).

Bev.: Hősnek teremtette az Isten az embert és óriási feladatok elé állította. Ez az Isten szava az ember felé! – Vannak-e küzdelmek az ember életében? Milyenek?

1. Támadnak – belső ösztöneink.

a) Ebben az értelem homályosodása és az akarat rosszra hajlása az egyik tényező.

b) De a másik lehet: a rossz szokás ereje.

2. Támadnak – a gonosz ellenségeink.

a) Barát cím alatt jelentkező bűnösök... „Még a szarvasünő is, ha megellett a mezőn, ott hagyja kicsinyét, mert füvet nem talál” (Jer. 14,5).

b) Egyenesen rosszakaratú emberek.

3. Támadnak – a Gonosz fullajtárai.

Ez már a Sátán ereje.

a) Területe életének – az én **harcos életem**...

b) Vágyva vágyott préda – az én **lelkem**. Ezért az ő harca!

Bef.: És miért az **ember harca**? Azért, hogy diadalmas hős legyen az életének végső kialakulása: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bírő, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják eljöveteletét” (2Tim. 4,7-8).

2. (Offertorium beszéd: Győzelem – az Isten áldása

(Erkölcsei beszéd: Kivel győzhet az ember?)

Bev.: Az ember közösségi lény, és így közös keretben peregnek életeseményei. Isten ereje, szava és szeretete ebben is döntő tényező. – De maga vagy embertestvéreinek közössége a győzelem biztosítója?

1. Erős várunk az Isten.

a) Istenben lakunk. „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28).

b) Isten a mi védő várunk. „Ama napon majd ezt az éneket éneklék Júda földén: Erős városunk nekünk a Sion, védelmül kőfal és bástya van benne” (Iz.26,1).

2. Benne biztosan győz az ember.

a) Ő adja – a segítséget. Néha embereken át küldi... „Kérjétek és adnak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak” (Mt 7,7).

b) Ő adja a szükséges kegyelmeket. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). Itt – lelkiezők közlésében adja.

Bef.: Az igazi közösség: Isten és én. – Így igazi segítő felém fordulva – az Isten.

*

1. (Secreta) beszéd: Kegyeidben részesek legyünk!

Bev.: Tudom, hogy kegyelmed ereje mindenható. Ezért esengek Hozzád, égi Atyám! – Milyen kegyet kérek?

1. Az állandó tiszta látás kegyét.

a) Lássam törvényeidet.

b) Lássam gyengeségeimet.

2. Az állandó hűség követés kegyét.

a) Arra járjak, ahol nyomdokaidat találok (életút – Krisztus nyomán...).

b) Oda jussak, ahol valóságodat látom (hazaérés – Krisztus után).

Bef.: Ez a kegyelem legyen örök útitársam!

*

1. (Communio) beszéd: Tanítottál gyermekkorban

(Pedagógiai beszéd: Tanítóim – Isten helyettesei)

„Hirdetem az Úr hatalmas tetteit, Uram, csak igazságodról elmélkedem. Isten, te ifjúkorom óta oktattál engem, és mindmáig hirdetem csodáidat; öregségemre s aggkoromra se hagyj engem, Isten, magamra, hogy hirdethessem az egész jövendő nemzedéknek hatalmadat” (Zsolt. 70,16-18).

Bev.: Kicsi, tehetetlen az újszülött és évek során lesz olyan, aki „önura ember”. – Itt is isteni **igék** a nevelő erők. – Milyen igék nevelik ilyenre?

1. Jó szülők ajkán cseng tanító igéd.

a) Istené – az ige. Az Egyház tanította igék ezek.

b) Szülőké – a csendítés feladata. Az oktató szülők munkája ez.

2. Iskola padján hangzik oktatói igéd.

a) Múzsák háza az iskola. Ez volt a pogány gondolat.

b) A szellem diadalát zengje a múzsák szolgája. Ez a katolikus tanítás és felfogás.

Bef.: Így nő fel a „pici ember” – Isten szent dalosává és „élet-hárfájává”.

2. (Communio) beszéd: Tanítottál felnőtt korban

(Pedagógiai beszéd: Az életen át, Uram, mindig tanítasz)

Bev.: Az iskola kapuin az ifjúkorban bejárulnak, de az **élet** maga tanító mesterként jelentkezik... Ne felejtsetd: itt is messziről szóló isteni hang visszhangzik a tantermekben. – Hogyan megy ez végbe?

1. Az élet maga – tanító.

a) Az események sodra – nevel. „Historia est magistra vitae”.

b) A súrlódások sora – csiszol. Az ellentétek – simítanak (Pl. a folyóvízkövei...).

2. Az életen át Te vagy, Uram, – igazi tanítóm.

a) Szavadat csendíti – az Egyház (igehirdetés!).

b) Szavadat hangoztatja – a lelkiismeret (lélek szava – élet szava).

c) Szavad érvényét mutatja az élet (jutalom, vagy büntetés kíséri az életet!).

Bef.: Örök tanító az élet, és így tanuljon csak tőle a felnőtt ember!

*

1. (Postcommunio) beszéd: Fényben éljen a lelkünk!

Bev.: Szt. János szövegével kezdem: „Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága” (Jn 1,4). – Miért gyulladjon fel bennem ez a láng?

1. Hogy – helyesen lássak.

a) Életcélotmat. Ezt így jelzi a Mester: „Keressétek (először) inkább az ő országát (és annak igazságát)...” (Lk 12,31).

b) Életcélba segítő eszközeimet. Erre pedig így oktat az Úr Jézus: „Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét mindennap és kövessen engem” (Lk 9,23).

2. Hogy – istenien éljek.

a) Keveset igényeljek a földből. „...nemcsak kenyérből él az ember, hanem minden igéből, mely az Isten szájából jő” (5Móz. 8,3).

b) És igen sokat várjak az égtől. „Harmatozzatok, egek, onnan fölülről, és csepegjék a felhők az igazat” (Iz. 45,8). „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog”

(Jn 11,25).

Bef.: Ilyen Fény után mi a végső célbafutás? „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

*

– Most a „kis liturgia” szövegeihez vezető gondolat: **Az Isten arca és az ember Istenhez fordulása**

1. (Introitus) beszéd: Istenünk arca

(Dogmatikus beszéd: Isten maga a Jóság)

„Könyörülj rajtam, Uram, hiszen hozzád kiáltok egész nap... Hisz te, Uram, jóságos és kegyes vagy, nagyirgalmú mindazokhoz, kik téged segítségül hívnak...” (Zsolt. 85,3 és 5).

Bev.: Véges természetünk jegye, hogy a Végtelent emberi erőinkkel nem érzékeljük. – Isten arca a fenség ködében áll, de kontúrajait a teremtett világból észlelhetjük és kinyilatkoztatásának adományából megismerhetjük. – Milyen tehát az égi Atya arcvonása?

1. Kegyesen sugárzó.

- a) Ember számára életutat mutató (céltűzés).
- b) Ember útját szeretettel gyámolító (kegyelemárasztás).
- c) A tévelygő embert szeretettel hazasegítő (bűnbocsánat).

2. Szelíden szeretetet szóró...

Isten arcának képe többféle módon jelenik meg az emberiség történetében.

- a) Hatalmas – a Teremtő. Így Ő: az örök „Van” és a Sion hegyi „Törvényhozó”.
- b) Kemény – a „választott népet” Kormányzó. Így Ő: a büntető Úr (Izaiás, Ezekiel, Jeremiás szavai)...
- c) Szelíden szerető – a „megváltott népet” Magához vonzó. Így Ő: a megváltást ígérő és adó. Jézus arcát vetíthetjük magunk elé: Jeruzsálemet siratja, bűnösöket és betegeket gyógyítja stb...

Bef.: Isten arca végül is a földön járt Messiás arcából csillan felénk. – Mi ennek alapvonala? – A szeretet.

2. (Introitus) beszéd: Az Istenre találó ember arca

(Erkölcsei beszéd: Az Istenhit átalakító ereje)

Bev.: „Hisz te, Uram, jóságos és kegyes vagy, nagyirgalmú mindazokhoz, kik téged segítségül hívnak” (Zsolt. 85,5). Így isteni magaslatra jutott emberi lelkem. – Vajon nyom nélkül maradhat-e ez a lélekgazdagodás az emberi életre? Kérdéssé tehető: milyenné alakulnak arcunk vonásai?

1. Derűs lettek vonásaink. Az Isten adta megemelés **értéktöbbletet** biztosít számunkra. – Nemcsak a föld sarjai, hanem az ég **szeretetének személyei** vagyunk.

- a) Így azután: boldogság tölti be lelkünket. Tudjuk, hogy **értékek** vagyunk földön és örök életben.
- b) Így azután: derűs nyugalom pihen arcunkon. Célokat látunk. Célok felé segítő isteni kezet érzünk. Célokba futás örömeivel élünk. – Természetes, hogy így áll reánk Szt. Pál szövege: „Örvendjete az Úrban szüntelen! Újra csak azt mondom: örvendjete!” (Fil. 4,4).

2. Mert gyengeségből és szegénységből felemelkedett életünk.

- a) Felénk fordult – füled... Hallgattad sóhajunkat.
- b) Gazdagítottad lelkünket. Kegyelmeidet szórtad.
- c) És dalossá tetted lelkünket. Hálás, víg életet biztosítottál számunkra.

Bef.: A gyenge ember erőssé vált, és így arcvonásait derűs tette a **nagyra-hivatottság** hite és a **naggyá levés** boldogsága.

*

1. (Oratio) beszéd: Az Úr kegyelmének útja

(Dogmatikus beszéd: Kegyelem)

Bev.: Kérjük!

1. Előzze tetteinket.

2. Kísérje cselekedeteinket.

3. Kövesse munkánkat.

Bef.: Háláljuk!

1. (Graduale) beszéd: Az emberi lélek Isten felé fordul

(Erkölcsei beszéd: Az ember keresi az Istent)

„Jó dolog az Urat dicsérni, nevednek, óh Fölséges, éneket zengeni, hirdetni reggelenként kegyelmedet, éjjelente hűségedet” (Zsolt. 91,2-3).

Bev.: Kutatás, mélyre szállás és a világ értelmének keresése jellemzi az ember lelkét. Mélyre szállva – **értelmet keres** és magasságba emelkedve – **végleges értéket** nyomoz. – Végül is hol talál teljes megnyugvást?

1. Az Isten megismerésében.

a) Keresve keresi a mindenség okát... Érdeklí – a „nagyvilág” (kívül állóvilág). De mindennekfelett érdeklí – a „kisvilág” (önmaga).

b) Keresve keresi a mindenség célját. Érdeklí – a „nagyvilág”. Itt jegye: a mulandóság. De mindennekfelett – a „kisvilág”. Itt jegye: a végnélküliség.

2. Az Isten dicséretében.

a) Egek Urát látja mindenek Urának.

b) Felé száll dicsőítő szava a léleknek. Dal és himnusz – Isten dicsérete; de az istenivé teremtett **élet** Isten valóságos dicsérete! – Így jár az ember Isten táján és így fordul az emberarc Isten arca felé.

Bef.: És mindez mit eredményez? Csodás látást és csodás eredményt. Találja az Istennel az **ember felértéklését** és így nyeri az **ember felmagasztaltságát**. – Mi az Istenhez tartozunk! Ez az értékek értéke.

2. (Graduale) beszéd: Mert Isten az ősi gravitációs központ

(Dogmatikus beszéd: Az örök függés)

Bev.: Világparányok és életsejtek, világos nagyságok és élővilágok szoros kapcsolatot hirdetve egybefüggő rendet tárnak elénk. – És az egész? Szoros kapcsolatot követelnek – a **Teremtő** felé. – És az ember?...

1. Mindennekfelett nagy az Isten.

a) Mindenek forrása...

b) Mindenek célja...

c) Mindenek boldogsága.

2. Mindeneket Magához vonz az Isten.

a) Parancsoló törvényei hívják.

b) Szeretetének ereje sodorja (a megváltás ténye, a Krisztus emberként való megjelenése, a kegyelemnek sodrító ereje).

Bef.: Istenhez tartozunk – eredetben, kegyelemben és fiúi megszentelésünkben.

*

1. (Offertorium) beszéd: Felém fordul az Isten

(Dogmatikus beszéd: Isten „felénk fordulása”)

„Várva vártam az Urat, s ő figyelmét felém fordította. Meghallgatta könyörgésemet, kihúzott a nyomorúság verméből, a sár fertőjéből; lábamat kősziklára helyezte, lépésemet biztossá tette, és szájjamba új éneket adott, Istenünket dicsérő szót” (Zsolt. 39,2-4/).

Bev.: Isten felénk fordulása: **tárgyi valóság**. – Valójában miben áll az Isten „felénk fordulása”? – Kettős tényben állapítható meg.

1. Természetes adományok szórásában.

a) Teremtő keze bőségesen szóró.

b) Gondviselésével mellettem álló.

2. Természetfeletti kincsek adományozásában.

a) Megváltót ad az ég Ura.

b) Egyéni életemnek kegyelmet nyújt az égi Atya.

Bef.: A „felénk forduló Isten” – minket adakozván gazdagító Atyánk. Létben és kegyelemben gazdagít.

2. (Offertorium) beszéd: Dallal telíti a lelkemet

(Erkölcsi beszéd: A megajándékozott képe)

Bev.: A **tárgyian** gazdagító égi Atya – **alanyian** boldogítja a földi embert. – Mit tesz velünk és bennünk az Isten?

1. Túlcsondítja a lélek-tartályát.

a) Sokat kaptam – a lélek lehelésével.

b) Mindent kaptam – a megváltás kegyelmével. Ez mind: **tárgyi** adományvétel!

2. Dalra csendíti a boldog ember ajkát.

És ha „túlcsondul” a lélek kelyhe?... Akkor:

a) Dalol az ember ajka.

b) És lendülettel táncol az ember élete.

Bef.: Boldog emberek legyünk a földön és ízleljük előzetesen az ég örömeit – itthon.

*

1. (Secreta) beszéd: Az áldozatok hatása

(Dogmatikus beszéd: Az áldozatok áldozata)

Bev.: „Participantés” (részesedők!) vagyunk. – De miben áll ez?

1. Értünk csordult a Mester áldozati Vére.

2. Értünk mutattatik be az Áldozat vérnélküli ismétlése.

Bef.: „Áldozatok áldozata” – a Kereszt; ennek ismétlése – a szentmise.

*

1. (Communio) beszéd: Égi Kenyér a Mester legnagyobb ajándéka

(Dogmatikus beszéd: Az égi Kenyér hivatása)

„Én vagyok a mennyből alászállott kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él. A kenyér, melyet adni fogok, az én testem a világ életéért” (Jn 6,51).

Bev.: Életünkért a Szeretet adatott...

1. Életünkért adta Szent Testét.

a) Ez a megváltás égi kegye. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

b) Ez az ember legnagyobb öröme.

2. Életünknek adta égi Kenyerét.

a) Szent Kenyerét végrendeletben adja.

b) Szent Kenyerét életünk minden erejére biztosítja.

Bef.: A Szent Kenyér nekünk örök életet adott...

2. (Communio) beszéd: Mivé alakít az égi Kenyér?

(Dogmatikus beszéd: Az égi Kenyér hatása)

Bev.: Vágyainkat megemeli...

1. Az örök élet várományosává...

a) Előkészít – vágyakozásban.

b) Alkalmassá tesz – átalakulással.

2. Az örök élet birtokosává...

a) Földön is birtokoljuk az Urat.

b) Égben színről színre birtokoljuk Atyánkat.

Bef.: Vágyainkat beteljesíti.

*

1. (Postcommunio) beszéd: Tisztaságunk értéke

(Dogmatikus beszéd: Újjászületésünk)

Bev.: „Születésünk” csak első mozzanat. – „Istenivé születésünk” a lényeges és döntő. – A vízzel és Lélekkel való találkozás –a lelki tisztulás szent valósága. – Hogyan megy végbe ez a lélekszentélyben?

1. Töröltetik minden, ami bűnös.

2. Televénnyé lesz bennünk, ami isteni.

Bef.: Értékünk nem az, hogy tiszták vagyunk – a büntől, hanem az, hogy isteniek vagyunk – kegyelemből.

* * *

B/ rész – b/ csoportja: az Evangélium szövegéhez írt beszédek

A mai Evangélium szövege így szól: „Jézus szombaton egyik előkelő farizeus házába ment, hogy nála étkezzék. Az ott tartózkodók szemmel tartották. Volt ott egy vízkóros ember. Jézus megkérdezte a törvénytudókat és a farizeusokat: „Szabad szombaton gyógyítani vagy nem szabad?” Azok hallgattak. Erre ő menten meggyógyította és elbocsátotta. Aztán e szavakkal fordult hozzájuk: „Ha közületek valakinek fia vagy ökre gödörbe esik, nem húzza ki szombaton is?” Azok nem tudtak mit felelni. – A meghívottaknak pedig példabeszédet mondott, mert észrevette, hogyan válogatják a főhelyeket. „Mikor lakodalomba hívnak, mondta, ne ülj az első helyre, mert akadhat a meghívottak közt nálad előkelőbb ember is. Aztán odajön az, aki meghívott titeket és fölszólít: Adj helyet ennek. Akkor szégyenszemre az utolsó helyet kellene elfoglalnod. Ha meghívnak, menj inkább, telepedjél le az utolsó helyre. Akkor odajön majd, aki téged meghívott, és azt mondja: Barátom, jöjj följebb! Így becsületed lesz az egész asztaltársaság előtt. Mindazt ugyanis, aki fölmagasztalja magát, megalázzák; aki pedig megalázza magát, azt fölmagasztalják” (Lk 14,1-11).

A szöveg rövid tartalma: a vendégségben lévő Mester, a vízkóros meggyógyítása és a Mester tanítása a szombat megtartásáról, majd az alázatról... Így tehát beszédeink is ezeket a gondolatokat fogják érinteni.

Különálló beszédek

a) alcsoport: A meglátogatott ember és a látogató Isten lelki kapcsolata

1. beszéd: Kiket látogat meg a Mester?

(Hol az Isten?)

Bev.: Mindenkinek elérkezik a „látogatás napja”. – Az Úrtól minden, az ember az Úratyáé. Természetes következmény volna tehát ez az igazság: az Úrra reátalál – mert ellátogat hozzá – minden ember. – De valóságos-e ez a következtetés az ember életében?

1. Örök Vendégünk a mindenségben az Isten.

Nézz csak körül, embertestvér, és reá fogsz döbbseni, hogy a mindenség parányaiából is reád mosolyog az Isten.

a) **In Eo** movemur et sumus... „S mindezt azért, hogy keressék Istent, hátha rátalálnak, míg utána tapogatóznak, hiszen nincs messze egyikünkötől sem” (Ap.Csel. 17,27).

b) De a tétel így is igaz: **Ad Eum** movemur et sumus. „Mindannak, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz őbenne (Jn 1,12).Ez tehát belső dinamika, amely Isten ke-

gyelme alapján istenivé alakít.

2. Örök Vendégünk lelkünkben az Isten.

A kopogtató Mester örök otthont keres magának az ember lelkében.

a) De ez az „**otthonalálás**” már itt a **földön kezdődik...** Figyeld csak: észreveheted, hogy benne él az Úr. – De mivel jelzi Ő ezt a titkos jelenlétet? Megvilágítással... Jól jegyezd meg: „Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága” (Jn 1,4). – Vigasszal... Figyelj arra: sokszor titkos megvigasztalást érzel lelkedben... Mi ez? Itt az Úr, aki így szól: „Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik elfáradtatok s meg vagytok terhelve: Én felüdítlek titeket” (Mt 11,28). Segítséggel, kegyelemmel... Sokszor földi ember hozza a segítséget, és mindig Isten közvetíti a lelki kegyelmet. Maga a Mester ezt hirdeti: „Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak énáltalam” (Jn 14,6).

b) Ez a „találás” az **örök otthonban teljesül...** Örök fényben... Erről ír az apostol mondván: „Ma még csak tükörben homályosan látunk, akkor majd színről színre. Most töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12). – Szerető boldogságban. Ezt ígéri a Mester mondván: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Befejező kérdésként kérdezzük: vajon most is látogat-e lelkeket a Mester?... Vagy még közvetlenebbül kérdezzük: vajon engem meglátogatott-e Krisztus? – Vizsgáljuk az emberi életet és önmagunkat! Minden népek Vendége a Mester, tehát önmagam örök Vendége is Krisztus. Az igazságok igazsága az, hogy olyan módon lép az emberiség életébe és saját lelkem világába, hogy el sem tudunk szabadulni Tőle! Az Ő vonzó ereje örök, és így Vele való élés ugyancsak örök. Kezdődik a földön és folytatódik az égben, és valóság marad: **itt van és velünk él az Úr mindörökké!**

2. beszéd: Miért kopogtat a földre az ég Egyszülöttje?

(Dogmatikus beszéd: Miért jött az Úr Jézus?)

Bev.: **Mindig mindenütt jelenlevő az Isten**, tanuljuk a kis Kátéban. De **emberalakban** is megjelent a betlehemi Kisded..., a názáreti Tanító..., a Kereszten halált halt Megváltó. – Miért élt és él közöttünk?

1. Azért, hogy emberértékünket emelje.

Azt értem ezen: nem a föld egyszerű teremtményének, hanem a halhatatlan **lélek hordozójának, Isten képének** tudatára ébreszt. – Kicsoda az ember, ha valóságban Isten képét hordozza?

a) A „képmást” látogatja az élő Isten! „Az Ige testté lett és közöttünk lakott” (Jn 1,14).

b) A „képmást” teremti „istenivé” a Megváltó. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

2. Azért, hogy emberéletünket tanítsa.

Mire? – Istenhez közeledésre! Azaz: isteni életre. – De mi rejlik ebben?

a) Örök boldogság vágyása. – Ezt keressük az evangéliumi ifjúval. „Mester, mi jót kell tennem, hogy eljussak az örök életre?” (Mt 19,16).

b) Örök boldogság „teremtése”. – Ezt szolgáljuk a Szent Kenyér erejével. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én őbenne” (Jn. 6,56).

3. Azért, hogy emberéletünket megváltsa.

Gyarló volt és van az ember. Isten erősnek teremtette, de a gőg ereje „**naggyá tette**”, és így az Isten megalázta. – De miben észlelhető mindez?

a) Ádám vétkeiben. Én itt – az „elesett rend” tagjaként viselem a terhet. „Ezért, amint a bűn egy ember által lépett a világba, s a bűn miatt a halál, és így a halál minden emberre áterjedt, mert mindnyájan bűnbeestek...” (Róm. 5,12).

b) Egyesek bűnében. De itt én is – **magamért** viselem a felelősséget.

c) De mindenekfelett szerető volt és maradt az Isten. Ádámnak megváltást ígért. Bennem pedig – Krisztus útján – valósítást adott. Az igazság ez az isteni kinyilatkoztatás: „De a kegyelemmel nem úgy áll a dolog, mint a bűnbeeséssel. Ha ugyanis egynek bűnbeesése miatt oly sokan meghaltak, Isten kegyelme s az egy embernek, Jézus Krisztusnak kegyelmi ajándéka még bővebben kiárad sokakra” (Róm. 5,15).

Bef.: Emberalakból járván köztünk, közvetlenebben kapcsolódik hozzánk az Isten.

3. beszéd: Miért kopogtat egyéni lélekkapumon a Mester?

(Erkölcsei beszéd: Az én Vendégem az Úr Jézus)

Bev.: Emberiség egyetemének kis paránya az ember. Látszólag eltűnő vízcsepp a tenger mérhetetlenségében. Valóban **életsziget**, élő személy Isten nagy mindenségében. – Miért kopogtat tehát nálunk az Isten?

1. Mert fiainál jelentkezik az Atya.

Hogyan értelmezendő ez a tétel?

a) Az Írás **őszövetségi** tanítása: Úr az Isten! Olyan úr, Akiről ez az igazságáll: „Kezdetben teremté az Isten a mennyet és a földet” (1Móz. 1,1). De még ott is paradicsom az emberszolga háza. Ezért olvassuk: „Ültette pedig az Úr Istenkezdetből fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezé az embert, akit alkotott” (1Móz. 2,8). – Sőt állandó prófétai ige vigasztalja, erősíti a népet, hogy meg ne rendüljön bizalma – az isteni szeretetben.

b) Az Írásnak újszövetségi tanítása már többet és reánk nézve is megemelőbb igazságot közöl. Itt **Atya** az Isten. „Miatyánk...” (Mt 6,9). „Kérjétek és adnak nektek...” (Mt 7,7). Sőt: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

2. Hogy „örök háza” lakója legyen a fia!

De miben látszik legtökéletesebben az Atya szeretete?

a) Az örök háza készítésében. A Mester arról szól, hogy otthont készít számunkra! „Atyám házában sok hely van, ha nem úgy volna, megmondtam volna nektek, hiszen azért megyek, hogy helyet készítsek nektek. Ha aztán elmentem és elkészítettem a helyet, ismét eljövök, és magammal viszlek titeket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok” (Jn 14,2-3).

b) A hazasegítés kegyelmében. Erről is így beszél a Mester: „Mindaz, aki e vízből iszik, ismét megszomjazik. De aki abból a vízből iszik, melyet én adok, örök életre szökő vízforrás lesz benne” (Jn 4,13-14). „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

c) A hazajuttatás örömeiben. Ezt pedig így valósítja az utolsó ítéletkor: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdete óta nektek készített országot” (Mt 25,34).

Bef.: Örök egybefonódás a cél – a személyiség fennmaradásával!

4. beszéd: Hogyan várapozzék az ember?

(Erkölcsei beszéd: A Krisztust váró ember)

Bev.: Emberi természetünk jegye, hogy nagy ünnepek, bevonulások esetén díszítjük az utat, házat és szobákat... És ha az ég Ura közeleg?...

1. Díszes legyen az otthona...

Lélekszentélyre gondolok; annak éke pedig a következő:

a) Legyen benne rend lelke. – Lakóvá legyen a **rend**. Ez pedig itt annyit jelent, hogy állandó és dönthetetlen életelv legyen benne: **első a lélek és csak eszközzel a test**.

b) De legyen benne eleven és élő a lélektisztaság fénye. Bűn és Istenjelenlét – kizárják egymást. Tehát hallgass Szt. János szavára, amely így szól: „Készítsétek elő az Úr útját! Egyengessétek ösvényeit!” (Mk 1,3). Ennek pedig alaptevékenysége: „Tartsatok bünbánatot, mert közel van a mennyek országa... Teremjétek hát a bünbánat méltó gyümölcsét!” /Mt 3,2 és 8/.

2. Szeretettel táruló lélekkarja.

A szeretettel várapozzó – a kapunál áll... Les és figyel. És mit tesz, ha közeledik a szeretett vendég?

a) Akit befogadok, annak személye felé táruló a karom. Ölelésre tárul a kar, mert szeretettel vár a lélek. A Mestert is így kell fogadni.

b) Akit magamhoz zárok, annak szeretettel öleli életét a karom. – De ez a szerető megölelés nem egyszerű érzés jelzés, hanem **olyan élet kínálás**, amely az **Isten-vendég** parancsai szerint akarja istenivé alakítani – a vendéglátó házigazdát!

Bef.: Ez a kép – az igazi „vendéglátó” képe. Evangéliumi kép: vizet, olajat és csókot a Vendégnek!

5. beszéd: Miről zengjen az ajak?

(Erkölcsei beszéd: Az Urat dicsérő ember)

Bev.: Isten húrozta **élő hárfa** az ember lelke. – Mit tegyen, ha a „Húrozó Mester” lélekjelenléte futamozik a húrokon?

1. Zengje a hála dalát.

- a) Természetes életkincsekért.
- b) Természetfeletti adományokért.
- c) Jelen látogatásért!

2. Énekelje a lélek „Allelujáját”!

- a) „Dicsóít Téged...” (Beethoven)
- b) Ég angyalai földi népe...

Bef.: „Lélek az Isten!” – Jelenléte tehát lélekviharzás vagy fuvalom... Ezért muzsikál jelenlétében a lélek.

6. beszéd: Asztalnál – az Úrral
(Erkölcsei beszéd: Az Úrral együtt)

Bev.: **Terítés** a keresztény és magyar vendéglátás első gesztusa. De a pogány is teát kínál (török, kínai)... De leülhetünk-e egy asztalhoz az Úrral? – Fontos: mindig Ő terít!

1. Az oltár asztalánál...

- a) Mindennap terített asztal vár...
- b) Mindig bőséges Gazda az Úr! „Quantum potes, tantum aude!” – Ne légy: Jansen híve!

2. Az örök asztalnál...

- Ide hív, vár és itt kielégít.
- a) Örök élet nektárjával...
- b) Az égi Atya felmérhetetlen szeretetével.

Bef.: De ne felejtsd! Menyegzős legyen ruhád, ha az „Úr asztalának Eledelet” igényled!

7. beszéd: Kik az Úr látogatásának legnagyobb igényesei?
(Erkölcsei beszéd: Kik várják az Urat?)

Bev.: Élet útmutatója, orvosa, vigasza és öröme az Úr. Ezt tanítja szent vallásunk. – Kérdéssé tehető tehát: kik igénylik **leginkább** ennek az égi Követnek léleklátogatását? Az igazaknak öröme, a gyengéknek nélkülözhetetlen élettársa a kopogtató Mester.

1. A kétkedő bizonytalanok...

- a) Vakok... (elvakítottak – a földiek „fénytől”...)
- b) Ködben járók... (anyagi élet és lelki élet összeolvadás...)
- c) Fényt keresők... (tudósok)

2. Az Úrtól elszakadt eltikkadtak.

- a) Nincs „tőkéhez” kapaszkodás...
 - b) Igényeskedő a bekapcsolódás.
- Bef.: Kiknek van szükségük orvosra?...

8. beszéd: A beteg ember
(Erkölcsei beszéd: Az utolsó úton...)

Bev.: Orvos-hívás az első igény – a testi betegségnél. De a testi betegség-e a legnagyobb bajunk?

1. Lélekbetegség is gyötör.

- Mi ez?
- a) Sok a vágy...
- b) Kevés az erő...
- c) Sok a „lélekseb” („Bűn és bűnhődés”: Dosztojevszkij!)

2. Lélekorvos az igény...

- Ezért könyörgünk! – De ki Ő?
- a) Az irgalmas **Szamaritánus**...
- b) A jerikói úton **Átmenő**...

c) A Lázárhoz **Leereszkező**...De **lélek vonalán** értelmezz mindent!!!

Bef.: És jön-e?... Hívásra – mindig. Nem hívásra – kopogtat... Visszautasításra – újból és újból kopogtat. – Vagy követői (csapások, örömök útján vagy belső és személyes kegyelmén keresztül: Saul megtérése stb.)...

9. beszéd: Kihez látogat el a Mester?

Bev.: A Messiás küldetése az egész emberiségnek szól, de kérdéssé tehető: ellátogat-e hozzám is az Úr?

1. Bűnös lelkem kapuján is kopogtat.

- a) A bűnöst felkeresi.
- b) És életét nemesíti. Ez legyen a mi elvünk is!

2. Tiszta lélekszentélyemben is lakást vehet.

- a) Odatér és otthont talál.
- b) Ott lakozik és boldogságot közöl. Ez legyen a mi vágyunk vágya is!

Bef.: Pásztor lélek lakozzék bennünk! – Olyan, amely keresi az elveszettet és boldogítja a tiszta lelket.

10. beszéd: Még a Mester is igényli a kenyeret!

Bev.: Aki ember, az keresi a terített asztalt. Még akkor is, ha nem a teljes szeretet adja a terítéket. – És mi?

1. Mi is elfogadhatjuk a bűnös hívását.

- a) Igényünk a kenyér vétele.
- b) De feladatunk a lélekkenyér nyújtása.

2 Ha itt is hirdetjük Isten igazságát.

- a) Minden tanító hirdet és int...
- b) Végül is tanító ígét hirdet!

Bef.: Igényünk a kenyér. Elfogadhatjuk még ellenséges kézből is. De hálánk – lélekkenyér-osztás legyen!

11. beszéd: Mester a megfigyelés Központja

Bev.: Júdeában tanító Mesterünk feltűnő élete és cselekedetei nyomán – a megfigyelés Központjává lett. – A papi fejedelmek vendéglátása is a megfigyelés központjába helyezte Őt. – Mit figyeltek rajta?

1. Figyelték, hogy megtartja-e a törvényt?

- a) Mit tanít?... Itt utóbb hangzik a tanítás.
- b) Mit cselekszik?... Itt előbb jelentkezik a cselekedet.

2. Megtanulták, hogy lélekben éli és tanítja a törvényt.

- a) Anyagi érdekből magatok javára magyarázzátok a törvényt.
- b) Pedig lélekszeretből parancsol tetteket a törvény.

Bef.: És mi hogyan állunk az emberek között? Papoknak vagy Isten híveinek élete az élet piacán pereg. – Figyelnek! Úgy szóljatok és éljeteztek, hogy egyéniségetek örök tanítás legyen az embereknek!

12. beszéd: Kopogtathatunk-e a bűnösök ajtaján?

Bev.: A „tiszt ember” féltő gonddal húzódik vissza a tisztátalanságtól... Még a tisztátalan embertől is. Ezért mondja a zsidó törvény, hogy tisztátalan közelségét kerülj (disznóhús evés, pogánnyal való érintkezés stb.). – De Mesterünk tanítása nyomán kopogtathatunk-e pogány lelkek kapuján?

1. Nem a külsőség szennyezi a lelket.

- a) Külső hatások...
- b) Belső érzéshullámok...

2. Sőt a nemes közeledés javítja a bűnös lelket.

- a) Javító legyen a szándék.
- b) Oktató legyen a jelenlét.

Bef.: A szerető kenyértörés – „lélekkenyér adással” viszonyozható. „Nem az egészségeseknek kell az orvos” (Mt 9,12).

13. beszéd: A farizeus fejedelem Vendége (Dogmatikus beszéd: Krisztus – a Messiás)

Bev.: A megtisztelt embert azért hívjuk asztalunkhoz, hogy neki kedveskedni tudjunk. – Ilyenkor terített az asztal, virággal ékített az otthon és ünnepélyes a vendégfogadás. – Kicsoda Krisztus, Akit vendéglátó hívogatás után otthonába fogad a farizeus fejedelem?

1. A köztudat szerint „nagy” és tiszteletet, vagy kíváncsiságot ébresztő egyéniség.

Azért hívják – látszólagos szeretettel, de figyelik – kíváncsiskodó tekintettel. „Jézus szombaton egyik előkelő farizeus házába ment, hogy nála étkezzék. Az ott tartózkodók szemmel tartották. (Lk 14.1). – Ez a figyelő ember lelkiisége. Jézusra vonatkoztatva: keresve kereső. Kérdés: te ki vagy? De a megfigyelt adatokból azután csak kevés vonja le az igazi tanulságot és a döntő ítéletet. „Volt a farizeusok között egy Nikodémus nevű zsidó tanácsos. Éjnek idején fölkereste Jézust. „Rabbi, szolt hozzá, tudjuk, hogy Istentől jött tanító vagy, mert senki sem tud ilyen csodákat művelni, mint te, ha Isten nincs veled” (Jn 3,1-2). – Ez már az ítéletet mondó ember lelkének sarjadása és az igazság megtalálásának útjára való lépések egyike. A tapasztalat, a csodák látása, a szent oktatások hallása reáirányítja olyan módon is a figyelmet, hogy megsejti a földinél nagyobb **elhivatást** és **élettartalmat**. – Az írásban figyeljük tetteit, az Írásból csendítjük és lélekben állapítjuk meg következtetéseinket. Bár Nikodémus lelke születnék meg lelkünkben! De ez csak a **megsejtett valóság** első ismeret-állomása.

2. A második és igazi felelet akkor hangzik bennünk, ha reáeszmélünk arra is, hogy **Ő ígért Messiás Isten és a hívők előtt**.

A próféták az Úr hírnökei. Ezek régen hirdették jövetelét. A Küldött pedig Maga mondja: „Nekünk addig kell véghezvinnünk annak műveit, aki küldött engem, míg nappal van” (Jn 9,4). – Ezt azonban nem sokan látták meg benne. Nem azért, mert nem láthatták volna, hanem azért is, mert élő tilalomfa volt reájuk nézve az Ő élete. – Kérdezzeték is kíváncsiskodva: „Te vagy-e az, akinek el kell jönnie, vagy mást várunk?” Jézus így válaszolt: „Menjetek, jelentsétek Jánosnak, amit hallotok és látok: Vakok látnak, süketek hallanak, sánták járnak, leprások megtisztulnak, halottak föltámadnak, a szegények pedig hallgatják az evangélium hirdetését” (Mt 11,3-5). – Mikor pedig Názáretben a zsinagógában szóval is Magára magyarázza a messiási jövendöléseket, akkor követ akarnak vetni reá! „Ennek hallatára esztelen harag szállta meg mindnyájukat a zsinagógában. Fölugráltak és kiűzték a városból. Fölvitték a hegy tetejére, ahol városuk épült, hogy onnan letaszítsák. Ő azonban áthaladt közöttük és elment” (Lk 4,28-30). – Jól meg kell jegyeznünk: nem a pusztá elméleti érvelések döntőnek látszó ereje hajlítja az embert, hanem szeretete, vagy rettegése annak az életnek, amelyet a tanítás közöl. – Messiásunk tanítása kemény, az érzéki ember vágyaival szembe forduló és egekbe törő; **csak** az az ember ismert ebben **messiási** szóra, aki **készségesen akarja követni** ezt a tanítást. – Figyeljünk tehát arra: a Messiás elfogadásának hitét akadályozhatja a messiási élet megtagadása. Imádkozó lelkünk könnyörögjön – az életakadályok eltávolításáért!

Bef.: Lehetünk-e mi is az Úr, Mester vendéglátói? Feltétlenül. De csak akkor, ha a farizeus fejedelem silány lelkületét elhagyva **igazi ünnepvárók és vendéglátók** akarunk lenni. Áldozatos szeretettel, tiszta lélekkel és ünnepi hangulattal kell várnunk. Mi lesz az eredmény? Szerető lélekkel száll lelkünk szentélyébe az ég Ura és Istene.

*

Átépíthető ez a szentbeszéd ennek az elméleti tételnek példaszzerű közlésére: **más a látszat, mint a valóság**. – A bölcs hindu fejedelem a tapintás érzékének csalóka voltával győzte meg vitázó és egészen helytelenül ítélkező bölcseit. Vakok közé vezetett egy elefántot. Minden vakkal más és más testrészt tapintatott (fül, ormány, agyar, láb, fark). A kérdésre: mi az elefánt?, a tapintott testrész neve volt a felelet. A bölcsök nevettek az egyes feleleteken, de végre reájöttek, hogy **egyoldalú vizsgálat hamis ítélethez vezet**.

*

– Jelképes életasztalról...

1. beszéd: A meghívó és a meghívott

(Pedagógiai beszéd: Hogyan élünk a földön?)

Bev.: A tanítás első lapjain arról szól az Úr, hogy halhatatlan lélekkel indítja a „föld királyát”, az embert az életútra. Földi otthonunknak tehát nem legtökéletesebb és véletlenül idehullott lakói vagyunk, hanem Teremtőnk terve szerint **küldött és munkálkodó követek**.

1. A föld zarándoka tehát isteni hivatással köszönt be a nagy világba. Van egyetemlegesen emberi és **egyénien** különálló hivatásunk.

a) Az első: Isten dicsérete, ember boldogulása. Mindkettő életcél. – Mindenegyetemes, mindenkire álló. – Azután egyéni hivatása is van mindenkinek. „Szent Pál megtérése” (Ap.Csel. 9.fej.)...

b) Hogy mi a miénk? Azt ki kell tapasztalni. Isten megmutatja: tehetségadással, kegyelem-árasztással, egyéni indítással. „A lelki adományok különfélék, de a Lélek ugyanaz. A megbízatások is különfélék, de az Úr ugyanaz. Különfélék a csodatettek is, de Isten, aki mindezt mindenkiben véghezviszi, ugyanaz. A Lélek ajándékait pedig ki-ki azért kapja, hogy használjon vele. Egyik ugyanis a Lélektől a bölcsesség adományát kapja, a másik a tudás adományát ugyanattól a Lélektől, a harmadik meg a hitet kapja ugyanabban a Lélekben, vagy a gyógyítás adományát ugyanabban a Lélekben; ez csodatévő hatalmat, amaz meg a prófétálást, egyik a szellemek elbírálását, másik többféle nyelvet, a harmadik viszont a nyelvek megfejtését. Mindezt azonban egy és ugyanaz a Lélek műveli, tetszése szerint osztva kinek-kinek” (1Kor. 12,4-11). – De boldog lehet az ember, mert egyetemlegesen és egyéni hivatása isteni adomány.

Gazdagon kopogtat a földtekén. (Példaképpen elmondható: „A kék madár”-ban gyönyörűen jelzi az író, hogy **csak életkincsekkel** lehet belépni a földi életbe!). – „Úgy lesz akkor, mint azzal az emberrel, aki idegenbe készül. Összehívta szolgálait s átadta nekik vagyonát. Egyiknek öt talentumot adott, a másiknak kettőt, a harmadiknak csak egyet, kinek-kinek ráteremtsége szerint, aztán elutazott” (Mt 25,14-15).

2. Majd igazság az is, hogy a föld zarándoka hivatást teljesít egész életen keresztül.

a. Néha nem azonnal látjuk hivatásunkat és mégis – Szt. Pál apostolként arra hivatunk, hogy a keresztények oktatói legyünk. Keresnünk kell a hivatást! – Olvasd az Írás szavát: elmondja Pál apostol missziós útjait, küldetését (Ap.Csel.12-14.fej.)...

b. A hivatás fellelése azután olyan parancs, amelyet a leghűségesebben kell teljesíteni. „Bár mindenkitől független voltam, mindenkinek szolgálójává lettem, hogy minél többet megnyerjek. A zsidók közt zsidóvá lettem, hogy megnyerjem a zsidókat. A törvény alá rendelték közt, mint a törvény alá rendeltje, – noha magam nem vagyok a törvénynek alárendelve – csak hogy megnyerjem a törvény alá rendelteteket. A törvényen kívül állók közt, mint aki a törvényen kívül áll – pedig nem állok Isten törvényén kívül, hanem Krisztus törvényének vagyok alárendeltje – csak hogy megnyerjem a törvényen kívül állókat. A gyöngék közt gyöngévé lettem, hogy megnyerjem a gyöngéket. Mindenkinek mindene lettem, hogy mindenkit megmentsek. Mindezt az evangéliumért teszem, hogy én is részesedjem benne” (1Kor. 9,19-23). – Emberi értelmünk csak akkor találja meg az élet igazi tartalmát, ha arra felé hajlik, hogy **minden ember Istentől indított hivatás teljesítésén jár a földön**. – Meddig élünk? Az a helyes felelet: ameddig hivatásunkat teljesítjük (Pl. Th. Wilder: „Szt. Lajos király hídjá” című műve szerint azért szakadt le az átmenő öt ember alatt a híd, mert az – akár gyerek volt, akár öreg – beteljesítette hivatását...).

Bef.: Az isteni hivatás tudatában nagynak kel érezni magunkat és a hivatás küldetése befejezésével boldogan kell égi hajlékunkba sietnünk.

2. beszéd: Az örök vendégség igénylése

(Erkölcsei beszéd: „Mire hív az Úr?”)

Bev.: Urunk és Mesterünk a farizeus házába alázódik; mi pedig az örök Vendég házáat igényel-nénk a magunk számára. Az Úr a farizeus házában megaláztatik, mi pedig az Úr házába lépve felma-gasztaltatunk. – De az Úr háza nem egyszerű terített otthon, hanem olyan vendéglátás, amelyben mun-kát vár tőlünk a ház Ura. – Ennek az együttdolgozásnak és együttélésnek két része van.

1. Először földi munkatársnak hív a Mester.

Földi zárandokútján legtöbbször a tanítványokhoz szól és rajtuk keresztül csendíti parancsait felénk is a Mester. „Ezt a tizenkettőt küldte Jézus és megparancsolta nekik:... Menjetek és hirdessétek: Közel van a mennyek országa... Az aratnivaló sok, de a munkás kevés. Kérjétek az aratás urát, küldjön munkásokat aratásába. Menjetek!” (Mt 10,5 és 7; Lk 10,2). – Olyan beszédesek ezek, amelyek a választottakat áldozatosan szolgálatot teljesítő **munkára**, az Úr házanépét – az **örök élet szorgos munkálására** szólítják fel.

a) Az egyik csoportot – ez az egyháziaknak, a papoknak nagy együttese – **együttdolgozó**, áldozatos, hívó, gondozó munkára szólítja fel. Ezért a papnak ezt a szent hivatást lélekörömmel kell fogadnia. „Éljetek csak méltóan Krisztus evangéliumához. Így aztán akár elmegyek és meglátlak titeket, akár távol maradok, azt halljam rólatok, hogy egy lélekkel helyálltok és egyetértve együtt munkálkodtok az evangélium hitéért” (Fil. 1,27). – Sőt még azt is megköveteli, hogy a szolgálat útjáról félelem vagy szenvedés soha el ne riassa igazi szolgálót. „Ne szégyelld tehát az Urunk mellett szóló tanúságtételt, sem engem, aki fogoly vagyok érte, hanem, Isten erejében bízva, viseld el a szenvedéseket velem együtt az evangéliumért” (2Tim. 1,8). Nem szabad feledni, hogy csakis így szolgálhatjuk a Mestert, csakis így dolgozhatunk együtt az Úrral.

b) A másik csoportot – ez a hívek egyeteme – a **lélek nemesítésére hívja**. „Ti keressétek elsősorban Isten országát s annak igazságát, és ezeket is mind megkapjátok” (Mt 6,33). – Ki lehet az én házam népe? – Csendülhet fel az Úr szava. **Csak** az, aki a lélek-országot többre becsüli, mint a földieket és aki áldozatot tud hozni lelkéért és Istenért. – Ezt akarja és segíti az Úr, ebben munkálkodjék Vele minden ember!

2. De – a földi hivatás mellett – **örök házanépévé is hív bennünket az Úr.**

a) Mi ennek az elhivatásnak lényege? Aki már földi házanépe, arról így beszél: „...Most tehát már nem vagytok idegenek és jövevények, hanem a szentek polgártársai és Istennek házanépe” (Ef. 2,19), De aki az örök hazába tör, annak ez a vigasza: „Tudjuk ugyanis, hogy ha földi sátrunk leomlik, Istentől kapunk lakóházat: örök hajlékot a mennyben, amit nem emberkéz rakott” (2Kor. 5,1). – Nem lehet elégséges a földi munkaterület. – De a siralom völgye csak akkor változik az örömök hazájává, ha megsejtjük és megérezzük, hogy ez csak előkészület az igazi hazatérés számára. Az **itteni** „asztal” – munkaasztal, az **ottani** „letelepülés” – örök boldogság.

b) Kik veszik körül **ott** az Urat? Ez pedig azért kérdés, mert jó nekünk ott lennünk, ahol szeretteink gyülekeznek. De kik ezek? A Szent Szűz, a szentek, az angyalok és a földi családunk s szeretteink boldogultjai... Csodálatos együttes lesz ez, ahol a földi „munkaasztal”-nál teljesített munka arányában vesszük örökbérünket. Nem csoda tehát, ha kirobban lelkünkéből a vágy, hogy égi Atyánk és Urunk földi munkaasztalánál szorgos munkások legyünk. Boldoggá válik így földi életünk, és az „örök otthonban” Urunk örök jutalmának birtokában élünk.

Bef.: Legyen életelvünk: **Abba** az „otthonba” törünk, amelyet égi Atyánk készített számunkra!

3. beszéd: **Boldog lehetek, mert hívtott az Úr**

(Erkölcsi beszéd: Az elhivatottság öröme)

Bev.: Micsoda szomorú együttélés volt az a tudós gyülekezet, amely 30 évvel ezelőtt azt a kérdést vitatta: „Mi végre vagyunk a földön?” Keresők, kutatók és kétkedők... Az egyik tábor ezt a feleletet adta: hogy számkivetett sorsivadékként járjuk a földet; a másik a Káté első feleletével válaszolt. – Hogyan oszlott meg a feleletet adók csoportja?

1. **A letörtek ezt mondták: számkivetett „sorsivadék” szomorúvándorai vagyunk a földnek...**

Eszünkbe jut Ágár számkivetett ivadékának sátranyája: „Szilaj ember lesz az: keze mindenki ellen s mindenki keze ő ellene leszen, s valamennyi testvérével átellenben üti fel majd sátrait” (1Móz. 16,12). De még inkább a következő szöveg: „Volt egy Lázár nevű koldus is, aki ott feküdt a kapuja előtt, fekélyekkel tele. Szívesen jóllakott volna a gazdag asztaláról lehulló morzsákból is, (de senki sem adott neki). Csak a kutyák jöttek és nyalogatták sebeit” (Lk 16,20).

a) Hát ez az „ember” képe?... Borzasztó szomorúság töltené el lelkemet, ha ez a kép alkotná az emberiség egyetemének életképét. A művész megrettenne attól, hogy ezt kellene „ember”-ként festenie. A gyermek megtorpanna, ha ezt a jövőt rajzolnók eléje. A felnőtt szomorúan szenvedné az életet, ha ez a szörnyűsors várna reá. – Hol itt: a nagy cél? Hol itt: a fejlesztő lendület? Hol itt: az isteni elhivatottság? Hol itt: az örök vágy? Ez: **temetői hangulatot teremt**, amelyről irtózva húzódik vissza – az

életet igénylő ember.

b) Hát ilyen „tört” az ember élete? Tagadja a szellemem, mert emelkedés, lendület és szárnyalás a vágyam... Azért bizakodók hangját várom.

2. A másik csoport a Káté szavaival felelt és így határozta meg az emberhivatását: **Urunk hívta életzarándokok és az ég boldog várományosai vagyunk.**

a) Ezek az **Írásban hisznek**, amelyben ez a szöveg cseng: „Én azonban benned bízom, Uram; azt mondom: Te vagy az én Istenem! Sorsom a te kezében van... Ragyogtasd fel szolgálád fölött arcodat, szabadítsd meg irgalmasságodban” (Zsolt. 30,15-16 és 17). – A szentek igénye így szól: „Hiszen szentek ivadékai vagyunk és azt az életet várjuk, melyet az Isten azoknak juttat, kik sohasem szegik meg iránta való hűségüket” (Tób. 2,18). – A Lélek pedig igazolja ezt a vágyakozást: „Maga a Lélek tesz lelkünkben tanúságot, hogy Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösei is; Istennek örökösei, Krisztusnak pedig társörökösei” (Róm. 8,16).

b) És az **ész**? Maga az a tény, hogy igényeink egekbe szállnak, mutatja, hogy közünk van ehhez a világhoz. Emberi alanyiségünk tiltakozik a megsemmisülés ellen. Tehát – az emberi természet az **élet birtoklását** hirdeti. Az emberi igazságérzet – végső kiegyenlítést követel. Végül a földanyánk öle nem lehet örök rév, mikor égi Atyánk leheletét is magunkban hordozzuk.

Bef.: Nagy tudósok tanácsát a kis gyermek felelete oldja meg: „A végre vagyunk a világon...”

4. beszéd: Hívás és önértéklés

(Erkölcsi beszéd: Isten hívása)

Bev.: Magunk értékét abból az isteni tényből állapíthatjuk meg, hogy milyen értékeket adott a bennünk lévő Teremtő. – Ha nagy az elhivatottság, akkor nagy az érték. – Mivé tett minket az Isten?

1. Emberi mivoltunk felértékelésének alapja: **Isten elhivatottjai vagyunk.** A tanítványoknak azt mondja egy helyütt a Mester: „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket” (Jn 15,16). – De az emberek egyetemének is hivatást, értéket ad az Isten. „Alkossunk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra, s uralkodjék... az egész földön...” (1Móz. 1,26). Úrrá tesz a földön, hogy várományossá tegyen az égben. – Majd Isten fiúságra hív az Úr. „Nézzétek, mekkora szeretetet tanúsított irántunk az Atya: Isten fiainak hívnak és azok is vagyunk, de hogy mik leszünk, az még nem nyilvánvaló” (1Jn. 3,1-2). Ez még nagyobb hivatás. Nemcsak **hazavár**, hanem **természetében részesítve** – Isten fiaivá avat.

2. **Ebből következik azután a mi nagy értékünk.** Ha Isten nélkül gondolkodnánk és Isten nélkül élnénk és **Isten elhívása hiányában** tengődnénk a földön, akkor állhatna reánk Izaiás szava: „Íme ti semmik vagytok, és cselekvétek is semmi; utálatos az, aki titeket választ!” (Iz. 41,24). – Majd méltán kérdezhetjük az Úr sok jósága folytán: „Uram, mi az ember, hogy figyelembe veszed, s az emberfia, hogy gondját viseled?” (Zsolt. 143,3).

a) Ez a nagy érték: a mi lelkünk. A szent isteni lehelet, mely az égből indul, földi keretben él és égbe tör. Tehát ez a lényeg: Istenhez tartozunk.

b) De még tovább is mehetünk: a megszentelő kegyelem folytán Istentermészetének részeseivé is válunk. Ezért tekint reánk nagy szeretettel az Isten.

Bef.: Aki teljesíti hivatását, az megszerezheti Isten kegyelmét. Olyanná alakul, hogy az Úr kegyelme folytán Isten fiává teszi őt az égi Atya. – Ilyen érték az ember az Isten színe előtt.

5. beszéd: A hallgatva hallgatók

(Erkölcsi beszéd: A hívő lélek hallgatása)

Bev.: Az embert úgy teremtette az Isten, hogy másoktól kapjon. A szeretet áramlása a lelkek nevelése. Figyel tehát az ember, hogy másoktól sokat vehessen. Feszülő érzékszervei a világ felé tárulva várják a benyomásokat. – De mire figyelhet valóban az ember?

1. Az egyszerű szóra is felfigyel az ember.

a) Az Isten – a természet szavában is oktat. De küldöttei útján állandóan csengő a hozzánk intézett beszéd. „Isten, te ifjúkorom óta oktattál engem, és mindmáig hirdetem csodáidat; öregségemre s aggodalomra se hagyj engem, Isten, magamra” (Zsolt. 70,17-18). Bölcsen mondja ezt a Zsoltáros, hűségesen kövesse az ember. Az igazi bölcs így szól az Úrhoz: „Szólj Uram, mert hallja szolgálád” (1Kir. 3,9). És ez a felfigyelés reáirányítja életútjának elágazásainál a helyes ösvényre. – **A hivatás keresésénél** kü-

lönösen fontos az Istenre hagyatkozás.

b) De azután az embertestvérek szavára is felfigyel az ember. A szülőkre...A tanítókra... A jó barátokra... A sok jóakarátú emberre... Követésre azonban csak ott vállalkozunk, ahol az Isten útját hirdeti az emberi ajak.

c) A szentek példája is erre int. Szt. Ferenc Isten szavát hallja: „Ferenc, menj, építsd fel hajlékomat, hisz látod csaknem romokban hever” (Schütz: Szentek élete, IV.17). És hűséges áldozatossággal járta az Úr útját...

2. De a példára és a tette odahajlik a lélek.

A szó elröppül, a tettek maradandók – mondja a közmondás.

a) Az Úrról is azt mondja az Apostolok Cselekedete: „...tett és tanított Jézus egészen mennybevétele napjáig” (Ap.Csel.1,1). Jól tudta a Mester, hogy a tett hatásdöntő. – Asszisi Szt. Ferenc és tanítványai is tettek erejével hatottak. Bárszó volt a szegénységről, de döntő volt a valóságos elszegényedő egyszerűség...

b) Az emberek is érzik, hogy a tett, a példa döntő. A nevelésben erősen hangsúlyozott a jó példa. Családban... Iskolában... Emberi együttesben... A közmondás is elítéli azt az embert, aki vizet prédikál és bort iszik. – A példavégül is Szt. Ágoston csodás szavai szerint ragadja a lelket: „Ha meg tudták tenni ezek és mások, miért ne te, Ágoston?”

Bef.: De ha így van a dolog, akkor nyilatkozzék meg a fül az igazságok hallására és lendüljön a lélek a jó példa követésére. Így befogadjuk a jót és tesszük az Isten törvényét.

6. beszéd: A gazdag Asztalterítő

(Erkölcsi beszéd: Az Úr ajándéka)

Bev.: Az emberi élet a fejlődés vonalán mozog. A test és lélek igényekkel fordul a világ felé, és e nagy vágyakozásnak kielégítője a **terített asztal**. A testiekben, lelkiekben egyaránt. De ki az igazán gazdag **asztal terítő**? A felelet egyszerű: a teremtő kéz, aki vendégül látja, kiszolgálja és **teljes emberré** fejleszti áldott házanépét. – Az Úr terített asztala három alakban teszi az ember fiait elé az eledelet...

1. Kínálja a földi kenyeret.

Méltán mondja Szt. Máté: „Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma” (Mt 6,11). Sőt a gondviselő Szeretet erről is gondoskodik: „Ne nyugtalankodjatok tehát és ne kérdezzétek. Mit együnk? vagy: Mit igyunk? vagy: Mibe öltözzünk? Mindezt a pogányok keresik. Hiszen tudja mennyei Atyátok, hogy minderre szükségetek van” (Mt 6,31-32). Méltán zengi a királyi Zsoltáros: „Mindeneknek szeme benned bíz, Uram, és te idejében megadod ételüket. Megnyitod kezedet, és betöltesz minden éltőt áldásoddal” (Zsolt. 144,15-16). – A jó nép lelke ugyanezt teszi, mikor a földet túrja... A saját munkáját adja, hogy az Úr áldása terített asztalra fektesse az illatos cipót. – Ez az első terítése.

2. De azután kínálja a lelki eledelt is.

„Nem csak kenyérral él az ember, hanem minden igével, amely Isten ajkáról való” (Mt 4,4) – mondja az Úr. Élénk jelöl, hogy valami másra, a lélek eledelére is szükség vagyunk.

a) A lélek is fejlődő, bontakozó isteni lehelet. Az értelem, akarat, érzelem világa kiteljesülésre tör. Az első eledel: az igaz. A második eledel: a jó. A harmadik eledel: a szép és örömet okozó.

b) Vigyázva vigyázzunk, **csak az Úr terítette eledeleket** vegyük. – Sokszor terít a világ és a test... Ezek elvonhatnak az igazi asztaltól.

3. És végül kínálja az örök élet Szent Kenyerét.

a) Ez azután mindennél nagyobb. „És megnyitotta a mennynek ajtaját, és mannat hullatott nekik eledelül, és mennyei kenyeret adott nekik. Angyalok kenyerét ette az ember, eledelt küldött nekik bőséggel” (Zsolt. 77,23-25). – Ez lesz az a teljes eledel, amelyről így beszél a Mester: „Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, nem éhez többé, és aki bennem hisz, nem szomjazik soha” (Jn 6,35).

b) **Ilyen** terítés a terítések terítése, mert örök erők forrása. Olvasd csak Szt. János szövegét: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örökélete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). Ez oltár terítése: a szentáldozás.

Bef.: A gazdag asztal Ura az Isten. A gazdag asztal vendége az ember. A lelkük találkozása pedig a szeretet kapcsán fűződik egybe, melynek eredménye az emberi vendég istenivé edződése. Mégpedig azért, mert igaz ez a fenséges beszéd: „Az áldás kelyhe, melyet megáldunk, ugye Krisztus vérében való részesedés? S a kenyér, melyet megtörünk, ugye Krisztus testében való részesedés? Mi ugyanis so-

kan egy kenyér, egy test vagyunk, mivel mindnyájan egy kenyérben részesedünk” (1Kor. 10,16-17). – Így foglaljunk helyet az Úr terített asztalánál.

7. beszéd: Az élet terített asztala

(Erkölcsi beszéd: Az emberi élet fejlesztése)

Bev.: Miért terem a föld, és miért ontja vizét a folyó? – ez a kérdés a földi ember kérdése. Miért török az oltár asztalán az ég Kenyerét és ürítik a Szent Serleget? – ez a lelki ember kérdése. – Mit igényel maga számára a föld embere?

1. A testi élet érdekében eledelünk a föld gyümölcse.

Ez az első igényünk.

a) Az Úr olyanná teremtett, hogy állandóan gyarapodjunk. „Íme, nektek adtam minden fűvet, mely magot hoz, a földön, s minden fát, melynek benn a gyümölcsében van fájának megfelelő magva, hogy eledeltekre legyen” (1Móz. 1,29). Minden az emberé. „Féljen és rettegjen titeket a föld minden állata s az ég minden madara, mi mozog a földön; a tenger minden halát is kezetekbe adtam. Minden, mi mozog és él, eledelül legyen nektek” (Móz. 9,2-3). Nem az ösztönös élvezet, hanem a fejlődés céljából. De ez is a munkavégzés eszköze útján. Az egész föld tehát terített asztala a testnek.

b) Ámde nemcsak a testért, hanem a lélek szolgálatáért is: „Írva van: Nemcsak kenyérrel él az ember, (hanem Istennek minden igéjével)” (Lk 4,4). Csak addig munkaképes a lélek, ameddig erős a test. Azért terít asztalt az Úr, hogy erős testben erős legyen a lélek. – Aki azonban **csak** testi erőt keres, az alsóbb rendű ember: homo vegetans. Ezért ítéli el az Egyház azt a tételt: helyes és igaz, ha csak az élvezetért eszik az ember.

2. Nem szabad felednünk azonban, hogy az örök élet érdekében – terítékünk az ég Kenyere és Itala.

a) Már az Ószövetség népét is égi eledellel telíti, amikor igényesen igényli az ételt. „És mannat hullatott nekik eledelül, és mennyei kenyeret adott nekik. Angyalok kenyerét ette az ember, eledelt küldött nekik bőséggel” (Zsolt. 77,24-25).

b) De az Újszövetség embere már lelki kenyeret kap, mert lényeges emelkedése – a lélek síkjára való feljutás. „Amint engem küldött az élő Atya és én az Atya által élek, úgy aki engem eszik, én általam él. Itt a mennyből alászállott kenyér, ez nem olyan, mint a (manna), melyet atyáitok ettek és mégis meghaltak. Aki ezt a kenyeret eszi, örökké él” (Jn 6,57-58). – Az Ószövetségről maga az Úr mondja: „Hallottátok a parancsot: Szemet szemért, fogat fogért! Én pedig azt mondom nektek: Ne szállj szembe a gonosszal, hanem ha megütik jobb arcodat, fordítsd oda a másikat is” (Mt 5,38-39). – Íme: az **előkészület** és a **tökéletes beteljesülés**. Emberi mivoltunknak is ez a belső értelme. A testi élet a lelki élet feltétele és előkészülete. Kell tehát a kenyér, hogy erős legyen a test, amely a lelket hordozza. De kell az égi Kenyér, hogy örök életre való hivatását teljesíthesse az emberi lélek.

Bef.: A föld termi a test eledelét, az ég küldi a lélek Kenyerét és Italát.

8. beszéd: A földiekről való gondoskodás

(Erkölcsi beszéd: Életkincsek értéklése)

Bev.: Az állatvilág legparányibb állatai közé tartozik a hangya. A szorgos és gondos állatkáról azt figyelik meg, hogy testsúlyának tízszeresét is cipeli, hogy eledelt és otthont biztosítson magának. Nézegesse néha-néha a sürgő-forgó hangyanépet az ember, hogy életének szorgosságát maga is elsajátítsa. Ez a szorgosság azután fegyelmezett rendszeres vonalon mozogjon. Történjék áldozatos gondoskodás a **testről**, de történjék áldozatos gondoskodás a **lélekről**. – Hogyan valósítsa meg ezt az ember?

1. Kell a földnek terméke, mert testiek vagyunk.

Istenatyánk teremtő terve szerinti otthonunk a föld; a föld lakói minden egyesének megszabta a hazai keretet, kinek-kinek kimérte otthonának szűkebb és tágabb határait.

a) Termő, bőségesen termő a föld, hogy hiányt ne szenvedjen az ember. „Az ember életének fő szükségletei: víz és tűz, vas meg só, tej, búzakenyér, méz, a szőlő fürtje, olaj és ruha: mindez a jámborok javára szolgál, de a gonoszok és bűnösök ártalmára válik!” (Sir.39,31-32). – Örök hála a Teremtőnek a bőséges gondoskodásért, de örök feladat az ember számára a föld kincseinek feldolgozása.

b) De csak azért kell a föld és terméke, hogy szolgálva **szolgája** legyen a fejlődő életnek. Kell otthon, de építeni kell. Akár sárból, akár kőből. Szociális és kultúrfeladat, hogy mindenki kielégítőt kap-

jon. Kell eledel. De készíteni kell. Csak gyümölcsöt terem a föld... Annak okos megőrzése, elkészítése már emberi feladat. – Civilizációnk értéke, hogy eledelünk mindig értékesebb és egészségesebb. Kell – ruha. De munkával kell megszerezni. Az állat bőre, a gyapot-termés munka útján lesz az emberi test befedője és védője. – A jóknak, a dolgozóknak a föld minden kincse öröm és Isten ajándéka, a gonoszoknak pedig tobzódást segítő bűnalkalom vagy az elégedetlenség átkát okozó életteher.

2. De túlzásba ne menjen az anyagi gondoskodás, mert lelkiek is vagyunk.

a) Életet szolgálni annyi, mint előrelátással szorgoskodni. A kamara a gyűjtés helye és a szorgos Márták otthona. Amde földi gondjaink ne nyomjanak agyon: „Ne aggódjatok életekről, mit egyetek, se testetekről, mibe öltözzetek. Nem több-e az élet az eledelnél és a test az öltözéknél?” (Mt 6,25). – Méltán mondja az Írás: „Ne aggódjatok tehát a holnap miatt, a holnapi nap majd gondoskodik magáról. Elég a mának a maga baja” (Mt 6,34).

b) A földiek csak feltételei a lelkieknek és a szellemieknek. Értelmi erőink kifejlesztésén is kell dolgoznunk... Az iskolák kapui azért nyílnak, hogy a tudást fejlesszék lelkünkben. Akarati erőinket is ki kell alakítani... A bölcs otthoni és iskolai nevelés ezt szorgalmazza. A templom kapui is tártak. Azért, hogy egekbe törő szellemünk lendületet kapjon az Isten házában kegyelemáramlásából. – Ezek legyenek gondoskodásunk tárgyai.

Bef.: A föld legértékesebb lényé az ember. Nem földi nagysággal mérve, hanem a lélek vágyait és méreteit tekintve. Az ember az örök vágyak hordozója és az örök élet várományosa.

*

b) alcsoport: Az emberi élet megosztottságáról, a gőgről és alázatról

Gazdagok... tudósok... művészek... életművészek... bűnösök... szentek... Természetes: fejtegetendő ezek elhelyezkedése vagy egyenlő nevezőre hozása, illetve belső értékszerinti értékelése. – Lássunk most ezekre néhány példát.

1. beszéd: Előkelők, egyszerűek, elesettek

(Erkölcsi beszéd: Az élet megosztottsága)

Bev.: Test és lélek közössége – az emberi testvériség egységesévé tesz minket, de az elhivatottság, a kötelességteljesítés mikéntje és az adott körülmények rétegekbe osztanak. – Hogyan és miként kell nézni ezt a megosztódást?

1. Isten terve – a talentumok szerinti megosztódás.

Maga a teremtő Isten más és más elhivatottságot ad a férfiaknak és nőnek... Felnőtteknek és gyermeknek... Egyik tanít, a másik tanul, fejlődik.

a) Hivatásbeli talentumaink vételében nagy az eltérés. „A nekünk adott kegyelemnek megfelelően azonban különböző ajándékaink vannak: aki a prófétálást kapta, prófétáljon a hit szabálya szerint; aki tisztséget kapott, gyakorolja tisztségét; aki tanító, oktasson; aki a buzdítás ajándékát kapta, buzdítson; aki alamizsnát oszt, tegye egyszerűen; aki előljáró, legyen gondos; aki irgalmasságot gyakorol, tegye derűsen” (Róm. 12,6-8). Más és más egyikkel és másikkal az Isten terve, más és más az Isten adománya. Hogy kiből mi lesz, annak alapja az isteni adomány, de részes benne az emberi munka.

b) Majd a születéssel hozott terhek is eltérők. – Van kisebb talentumú ember, de nincs Lombroso féle született gonosztevő. Vannak öröklött terhek, de van emberi akarat mellett diadalmas isteni kegyelem. „Elég neked az én kegyelemem, mert az erő gyöngeségedben lesz teljessé” (2Kor. 9,12).

c) De van azután külsőségeken és belső életben alapuló eltérés. Az életanyagi megosztása: gazdag, szegény, nyomorgó... Az élet kulturális megosztása: tudós, intellektüel, egyszerű, gyenge tehetségű... Az élet erkölcsi megosztása: jó, küzdő, rossz emberek... Az élet vallási megosztása: Istent hívő, pozitív vallást követő és vallástalan... – Az ember szerepe ezekben nagy! És egymás irántikötelessége is kiáltó!

2. De ember kötelessége a szeretettel való kiegyenlítés.

A világban sok a szakadék. Böven hömpölyögnek a folyók... A partokat pallók, hidak kötik össze. Az emberi életben sok az elválasztó választék, a nagy élet sodrán innen és túl nyüzsögnek az emberek. Ezeket összekötő híd – a szeretet. „Ami a testvéri szeretetet illeti, legyetek gyöngédek, tiszteletadás dolgában legyetek előzékenyek. A buzgóságban ne lankadjatok, legyetek tüzes lelkületűek: az Úr az,

akinek szolgáltok! (Róm. 12,10).

a) A dúsgazdag és a szegény Lázár életszintáj különbségét a szeretet, a karitás tudta volna enyhíteni. De mert nem történt meg, azért az Isten büntetése **egyenlítette ki** az életüket. – Tudós-tudatlan, művész, egyszerűen látó, gazdag, szegény, hatalmas, alárendelt... egyformán Isten fia. Csak a **hivatásban** van eltérés, de a **lélek kialakítása** egyforma köteletség.

b) Csakhogy a **kivételesebben áldott** nagyobb feladatok teljesítésére hivatott. Többet kapott, többet kell adnia. „Könnyebb a tevének átmenni a tűfokán, mint a gazdagnak Isten országába jutni” (Mt 19,24). A tevékeny szeretetútja: munkával segítsük – a munkabíró, a szeretet ajándékaival – az esetet (De Paul Szt. Vince példája)!

Bef.: Ezt az életformát **mindenki** megbecsüli. Ezért emelt szobrot a kommün De Paul Szt. Vincének.

2. beszéd: Miért gondoltok gonoszat szívetekben?

(Erkölcsi beszéd: A gonosz gondolat)

Bev.: Könnyedén mondjuk ki az elítélő szót: milyen sivár nemzedék az Urat kísértő és megfigyelő farizeusoknak csoportja, mert gőgös önteltséggel mindent figyelt és mindent elítélt. – Jól járnak el ma, ha kissé vizsgálat alá vetnök – Isten jelenlétében – azt az ítéletet. Két igazság ötlenék hamarosan eszünkbe.

1. Minden gondolat –lélek szülöttje...

a) A gondolat indítója lehet a szemlélet, a külvilág, vagy a jó Lélek, illetve a gonosz lélek adta képzelet, de valóságos és belső kiobbantója a lélek. „Quidquid recipitur, vel generatur recipitur, vel generatur per sensus”.

b) De a szemléleti kép a lélek minemősége folytán eltérő ítéletet termel. Sőt mondja az Írás: „Nem az szennyezi be az embert, ami a szájába jut, hanem az szennyezi be, ami a száját elhagyja (Mt 15,11). „A jó ember szívének jó kincseiből jót hoz elő, a rossz ellenben rossz kincseiből rosszat hoz elő” (Lk 6,45). Az igazság ez: a külvilág érzéki képzelete csalogat és a bűnös ösztön, illetve gonosz lélek csábítva gonosz gondolatok szülésére izzít. – Ez a „gonoszgondolatok születésének” oka. – De az is igazság, hogy az istenes gondolatok szülésére – a kegyelem hatásának eredői adatnak. Így tehát a helyes gondolatok fellobbanásában – Isten is szerepet talál. – Akkor volna bölcs az életed, ha erősebb érvényt és helyet biztosítanál az isteni kegyelemnek!

2. A gonosz gondolat – lelked mélységének felforrósodása.

Hasonlattal kezdem a gondolat értelmezését.

a) A föld mélyének látatömege, vulkánuszáj kiömlése – a mélységek vetülete. A föld mélye tüzet, olvadt ércet és követ hordoz...

b) És az „Isten földje”? Vajon a **lélekben** van-e ilyen mélységben pihenő „hulladék”? – A felelet ez: a lélekben is élnek tudatalatti erők, az élet temetői hordaléka. Ez nem inaktív erő, hanem tevékeny ható. – Azt is mondhatnám: elpihenő helyzeti energiák, amelyek kirobbanásra, tevékenységre törnek. Ha – visszatérve az analógiához – az ölő gázok és gőzök égető tűzzé válnak és halált lövellnek szerte-szét, akkor az emberi lélek mélyéről feltörő, szenvedély izzította hordalék is lélekhalált, gyűlöletet lövell embertestvér felé. – Vizsgáld nagyon: mit vet ki másokra a lelked, mert valójában ebből ismerheted meg lelked **rejtett tartalmát**.

Bef.: „Ne ítélj, hogy meg ne ítéljenek” (Mt 7,1). Ez – **másra** vonatkozik. De így is igaz: „Ítéld magadat, hogy meg ne ítéljen az Úr!” Így lesz igazság ez a tétel: „De ore te indico serve nequam” (Lk 19,22).

3. beszéd: A vetélkedők

(Erkölcsi beszéd: Az előretörés szerénytelensége)

Bev.: Emberi természethez tartozik az előretörés. Jó ez a lélektevékenység, ha a **munka** útján és a **tehetség** útján történik, de rossz és értéktelen, ha csak a feltűnési vágy sugallja – a felfelé törést. – Míképpen igazolja a mai Evangélium ezt az igazságot?

1. A külső dísz keresése – kényszer alázatra szorít.

a) Az asztalnál lévő **első hely** vagy a társadalomban észlelt **kiemelkedés** – igazán csak külsőség. Még az apostolok anyját is megérinti ez a kísértés: „Akkor odajött Zebedeus fiainak anyja fiaival

együtt és leborult előtte, hogy kérjen valamit. „Mit akarsz?” – kérdezte. Ő így felelt: „Intézd úgy, hogy két fiam közül az egyik jobboldon, a másik baloldon üljön országodban.” Jézus ezt válaszolta: „Nem tudjátok mit kértek. Készek vagytok arra, hogy igyatok abból a kehelyből, amelyből én iszom?” „Készek vagyunk”, felelték. Erre így szólt hozzájuk: „Kelyhemből ugyan inni fogtok, de hogy jobboldon vagy baloldon üljetek, azt nem én döntöm el, mert azoknak jár, akiknek Atyám készítette” (Mt 20,20-23). – De még keményebb az Úr szava ott, ahol csak a **hivalkodás** szava csendül. A válasz ez: „Jaj nektek, farizeusok! Szeretitek a főhelyeket a zsinagógában, és a köszöntéseket nyilvános tereken” (Lk 11,43). – A nagy világ élet-asztala – valóságos **kerek asztal**. Mindenkinék **első helyet** és mindenkinék egyenlő jogot ad az ételasztal isteni Ura.

b) Pedig az volna a helyes, ha a társadalmi rendben nem a nagyobb rang, hanem a **nagyobb kötelesség** és felelősség adná az elsőséget. Több a király kötelessége és felelőssége, mint az egyszerű polgáré. Ilyen formán való elhelyezkedés – Isten terve szerinti. Itt elcsitul a hangoskodó követelődzés, mert érvényt talál az áldozatos szolgálatteljesítés. – Ilyen ranglistán lévők, ilyen kötelességteljesítésben élők sohasem aláztatnak az utolsó helyre, mert a vízevezős nyugodtan merítheti a vízbe elsőnek evezőlapátját...

2. A szerény alázkodás jutalma pedig mindig – a külső megemelés.

a) Az asztalhoz települők vetélkedése után – a szerényen hátraléptől emeli magához a ház ura. Erre tanít az Evangélium, a Mester pedig élő példázatban mutat rá. „Aki tehát kicsinnyé lesz, mint ez a gyermek, az a legnagyobb a mennyek országában” (Mt 18,4).

b) A kicsinyekről Ő mindig azt mondta, hogy övék a mennyek országa. Őket tehát az élet legnagyobb várományosainak tanítja. Épp azért hirdeti ezt az igazságot: „Aki a legkisebb köztetek, az nagy igazán” (Lk 9,48). Mintha ezt mondaná: legkisebb a földön és legnagyobb az égben. – Az bizonyos, hogy ilyen ítéletet és ilyen jutalmat csak Krisztus, az Istenember tud gyakorolni. De azért tanít, hogy mi is így cselekedjünk.

c) A farizeus és a vámos példázatában ugyanezt mutatja nekünk. Azért hangzik így az Úr ítélete: „A farizeus emelt fővel így imádkozott magában: Hálát adok neked Isten, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember: rabló, gonosz, házasságtörő, mint ez a vámos is. Hetenként kétszer böjtölök, tizedet adok mindenből, amim van. A vámos pedig megállt hátul és szemét sem merte fölemelni az égre, hanem mellét verte e szavakkal: Istenem, légy irgalmas hozzám, bűnöshöz. Mondom nektek: Ez megigazulva ment haza, az nem. Mindazt, aki fölmagasztalja magát, megalázzák, aki pedig megalázza magát, azt fölmagasztalják” (Lk 18,11-14).

d) De az élet is ezt igazolja. Az üres fejű búzaszál magasra emelkedik, a teltkalász a föld felé alázódik. Az üres hólyag a víz színén úszik korhadt fadarabbal együtt, az értékes gyöngy a tenger fenekére száll értékes arany öccsével... Az emberélet pedig arra utal, hogy a szerény embert dicséret illeti, a gőgöst alázkodás kíséri. – Aki sohasem beszél **önmagáról**, annak igazi lélekértékét megismerik az emberek. A „nagydobos” zajos hanghullámot vet, a finom hárfa lágy melódiákat indít... A hangszerek birodalmában a **legkisebb hangszereken** játsszák a szóló számokat.

Bef.: Jelszavunk legyen: az előretörést Isten adta lelkünkbe, de ennek útja: sokat igényelni a **szolgálatból**, hogy ennek nyomán kerüljünk az életszolgálat emberei közé.

4. beszéd: A fennhájzó és megalázott (Erkölcsi beszéd: A szerénység diadala)

Bev.: Az Úr ítélete mindig a valóság mércéjével mér. – A mai Evangélium is ítéletmondást közöl. Halljuk tehát az Úr ítéletét!

1. Az előretörő hátrakerül – mondja az első ítéletben.

a) Az Evangélium szavai így hangzanak: „Mindaz, ami magát fölmagasztalja, megalázzák; aki pedig megalázza magát, azt fölmagasztalják” (Lk14,11). – De ugyanezt írja le az Írás Mózes könyvében: „Jertek, építsünk magunknak várost és tornyot, melynek teteje az eget érje, hogy híressé tegyük nevünket, mielőtt elszélednénk minden földre. Leszálla ekkor az Úr, hogy megnézzé a várost meg a tornyot, melyet építettek Ádám fiai és mondá: ...Jertek tehát, szálljunk alá és zavarjuk ott össze a nyelvüket, hogy ne értsék meg egymásszavát. Ekképpen el is széleszté őket onnan az Úr minden földre s ők abbahagyták a város építését” (1Móz. 11,4-8).

b) Nincs és nem is lehet olyan vakmerősködő felemelkedés, amelyet büntetésképpen ne követne a megalázás. Ezért cseng egészen keményen a Mesterszava: „Aki fölmagasztalja magát, azt megalázzák,

aki pedig megalázza magát, azt fölmagasztalják” (Mt 23,12).

c) Méltán kérdezi továbbá az ember: vajon az élet mit mutat? Emberi gőgnek örök kísérője a lehasnyatlás. A történelmi cézároknak példája... Napóleon hírhedt vakmerő beszéde: „nincs hatalom a földön, amely katonáim kezéből kivenné a fegyvert” – ezt mondotta a megalázott pápának. Az eredmény pedig az volt, hogy a világ **legkisebb hatalma**, a hópehely verte ki katonái kezéből a fegyvert Berezinánál... Egyéni életünk is olyan legyen, hogy rajtunk se igazolódjék a kemény istenítélet.

2. Az alázkodó felmagasztalódik – folytatja a Mester tanítása.

Tételben így hangzik: „Aki magát megalázza, azt fölmagasztalják” (Mt 23,12).

a) De mit jelent az igazi alázkodás? –kérdésem. Mégpedig azért, mert ennek nyomán szerényen leesdeném az Úr által történő felmagasztalást. Az alázatlényege: belátása annak, hogy minden jót a Mindenhatótól vettünk. A földi javak az Ő jóságának teremtményei. A földi létem – Isten szeretetének ajándéka. A lelkem és lelki kincseim – az Ő végtelen szeretetének kisugárzása. – Az örökéletre szóló elhivatottság és ennek elnyerésére szolgáló eszközök – az Ő atyai lelkének szeretetéből erednek.

b) Végső igazság: minden Ő! Ezt belátni, így élni annyi, mint alázattal alázkodni. De annyi is, mint isteni szeretettel felmagasztalódni.

Bef.: A mindent Adó, a mindenben Segítő atyai szeretettel emel Magához, – az alázatos szolgálat szent világából.

5. beszéd: A gőgnek trónusán

(Erkölcsi beszéd: A gőg lélekgyilkoló ereje)

Bev.: Egyik magyar író nagyon bölcsen mondotta egy alkalommal: „akit büntetésből ver az Isten, azt első csapásként **öngöggel** veri.” – Az öngög, a hivalkodó öntúlértéklés maga magát imádja és imádtatja. – Hogyan tárul ez elénk az élet folyamán?

1. Bűnös életének első iránya – felfuvalkodás az önmaga emelt trónuson.

a) Felemelkedésének útja: öndicséret és összehasonlítás. Az Írás így írja le ezt a bűnös öngögösödést: „A farizeus emelt fővel így imádkozott magában: Hálát adok neked Isten, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember: rabló, gonosz, házasságtörő, mint ez a vámos is. Hetenként kétszer böjtölök, tizedet adok mindenből, amim van” (Lk 18,11).

b) Hogy mi volt az Úr ítélete, azt ezekkel a szavakkal jellemzi: „A vámos pedig megállt hátul és szemét sem merte fölemelni az égre, hanem mellét verte e szavakkal: Istenem, légy irgalmas hozzám, bűnöshöz. Mondom nektek: Ez megigazulva ment haza, az nem. **Mindaz, aki fölmagasztalja magát, megalázzák, aki pedig megalázza magát, azt fölmagasztalják**” (Lk 18,13-14). – Nem ok nélkül mondja ki Isten ítéletét a Bölcs szentírő: „Minden gőgös ember utálat az Úr előtt; kezét adok reá, nem marad büntetlenül!” (Péld. 16,5). – Az ilyen ember gyarlóságának oka végül is: vakság. Csak **saját nagyszerűségét** látja és mástól vett kincseit **sajátjának** tartja. Pedig tudnia kellene az apostol szavait: „Mid van, amit nem kaptál? Ha pedig kaptad, mit dicsekszel, mintha nem kaptad volna?” (1Kor. 4,7). Isten adta kincseidet, Isten kegyelme segítette kifejlődésüket, és magad adtad hozzá gyarlóságodat. Az önmagad emelte trónus ingatag talpazatú.

2. De megtérő életének következő állomása: megalázkodás az Úr emelte trónus előtt.

a) A Végtelen előtt hódoljon a véges teremtmény. Már csak azért is, mert Tőle függ teljesen. – Az igazi alázatot a vámos mutatja: „A vámos pedig megállt hátul és szemét sem merte fölemelni az égre, hanem mellét verte e szavakkal: Istenem, légy irgalmas hozzám, bűnöshöz. Mondom nektek: Ez megigazulva ment haza” (Lk 18,13-14).

b) Ennek alapja a függés érzése, a bűnök tudata és az örök Isten megbocsátó szeretetébe kapaszkodó bizakodó bizodalom. – De nem is csalódik ebben az ember. Igaz tétel lesz az Úr szava: „Mert aki megalázza magát, dicsőségben leszen, s aki lesüti szemét, üdvösséget lel” (Jób 22,29). Az ember akkor jár helyes úton, ha ezt az alapelvet követi. Ámde kövesse ezt abban is, hogy a földre küldött hatalom előtt hódoljon. Még inkább azonban és elsősorban Isten előtt!

Bef.: Mert a hódolatos tisztelet minden hatalomnak kijár. Egyszerűen azért, mert a hatalom – Istentől ered. De ez a hódolatigény ne legyen olyan, mint a babiloni királyé... Az ő hatalma ugyanis cseréplábon áll... Vett, még jobb esetben Istentől vett hatalom. Igényelje a hódoló tiszteletet, de adja és adassa az Istennek kijáró imádó hódolatot.

6. beszéd: Az első és utolsó hely

(Pedagógiai beszéd: Hol helyezkedjünk el?)

Bev.: Egyik igen derék paptestvéremről azt a dicséretet mondotta egyik jó ismerőse: „mindig utolsó – a terített asztal osztásánál, de mindig tülekedően első – a munkaasztalnál”. – Lehet-e ennél szebb vonása az emberi erőfeszítésnek?

1. A nemes lelkű ember ténylegesen a „terített asztalnál” az utolsóhelyen található.

a) A „terített asztal” mindenkinek kínálja a föld javait. Csak időrendben utolsó az egyik. Milyen bölcs a példabeszéd szava: „Ne told fel magadat a király előtt, és ne állj a nagyok helyére, mert jobb, ha mondják neked: Jer ide feljebb! Minthogy megalázzanak a fejedelem előtt” (Péld. 25,6). Annál kevésbé tedd ezt, mert hisz mindenképp elég jut neked ott is; sőt nem kell innod a megaláztatás poharából. „Ha meghívnak, menj inkább, telepedjél le az utolsó helyre...” (Lk 14,10) – int az Írás, mert egyébként büntetésed leszen a ház Urának hátrábbhelyező intése.

b) Az Isten terve szerinti ember ugyanis nem keresi a lakmározó terítéket sem. Még kevésbé az elsőséget. A „terített asztal” számára **csak felüdülés**. Annyiban, amennyiben nélkülözhetetlen. – Mindez Isten ajándéka neki, amit Isten kínál. Szt. Ferenc mindig hálát mondott, ha valamit kapott az Úrtól (Példa: a száraz kenyér és a patak csorduló vizének együttese, –hálára indítja, mert **ekettőt örök tervében neki teremtette az Isten**. – Az Úr és ember terítette asztalnál az utolsó helyre telepedjék a kisigényű ember.

2. De a szolgálat helyén követelje – az első helyet.

a) Az első szolgálat az általános emberi elhivatottság teljesítése. Jelszava: légy az Isten képmása és cselekedj az Isten képmásához méltóan. Tudjátok, hogy „az Isten fiai vagytok” (Gal. 3,26).

b) Majd egyéni kötelesség is vár reánk. Talentumaink mérve szerint kell dolgoznunk. **De úgy, hogy a munka teljességét vállaljuk**. – Majd az adásterületén is a **legnagyobb áldozatra** kell törnünk. „Később odalépett hozzá valaki és megkérdezte: „Mester, mi jót kell tennem, hogy eljussak az örökéletre?”... „ha el akarsz jutni az életre, tartsd meg a parancsokat”... Az ifjú erre kijelentette: Ezt mind megtartottam (fiatal korom óta). Mit kell még tennem?” Jézus így felelt: „Ha tökéletes akarsz lenni, menj, add el amid van és árát oszd szét a szegények közt, így kincsed lesz a mennyben. Aztán jöjj, kövess engem!” (Mt 19,16-21). – Mindent adni, a legtökéletesebb!

Bef.: Legyen első az ember az áldozatos szolgálatban (Pl. apácák, papok, nemzeti hősök, áldozatos tudósok...!)

7. beszéd: A hivatalosak lelkülete

Bev.: A mai Evangélium egyik szakasza a hivatalosak asztalhoz településéről beszél. Szép példabeszéd az egész, amely gyönyörű oktatást ad mindnyájunknak.

1. Hivatalosak vagytok ti a házigazda asztalához...

Mi is – az égi „Házigazda” földi és égi asztalához...

2. Eljövén helyeteket keressétek...

Hová menjete? Az első helyre?... Az utolsó helyre?... De ugyanez legyen példátok: a templomban, ...a megtiszteltetés helyén... Sőt az örök élet osztóhelyén is! (Pl.: Zebedeus két fiának „elhelyezkedése” – az anyagi kérés nyomán...).

3. Hol találtok méltó helyet?

Ahová a „házigazda” helyez. „Megaláz”, ha „felfuvalkodtál”, „megemel”, ha „elszerényedtél”.

Bef.: Hálával veszem a meghívattatásomat és alázatos szerénységgel várom elhelyeztetésemet.

8. beszéd: A vendég-lelkület jutalma

Bev.: A példabeszéd szövegét mondanám el röviden és tételként hoznám le a Mester szavait: „Aki fölmagasztalja magát, azt megalázzák; aki pedig megalázza magát, azt fölmagasztalják” (Lk 14.11). – Vizsgáljuk ezt az isteni ajkon csengő igazságot!

1. Aki magát felmagasztalja... megaláztatik.

a) Felmagasztalhatja az ember **önmagát**... Túlzottan értékli vagyoni erejét... tudását... képességeit... hatalmát...

b) Felmagasztaltatja **önmagát**... Mások dicsérik... mások elismerik... De mindennek mi a vége?

Alázat vagy alázatos lehullás!...

2. Aki magát megalázza... felmagasztaltatik.

a) Magadat alázd! – Hogyan? **Isten** minden értékünknek adományozója.

b) Mások előtt is igénytelen légy, **ne** hivatkozz magadra! **Ne** hívd fel a figyelmet magadra. – Mi lesz az eredmény? Isten megemeli!

Bef.: A példabeszéd állandó oktató beszéd legyen, és így Istentől várjuk a felmagasztalást!

9. beszéd: Amice! Ascende superius!

Bev.: Az örök mozgó az ember! A nyugalom még a világ adataiban is hiányzik; épp azért a szellemi élet pedig egyenesen tevékenységében érvényesülő. – Kérdezzük most: merre tör az ember élete?

1. A földiek fölé!

Mit jelent?

a) Értelmünk erejével úrrá akarunk lenni a föld felett.

b) Birtokba véve saját javunkra értékesíteni akarjuk az élet törvényeit és erőit.

c) Lépcsőzetté akarjuk tenni, hogy rajta haladva egeket érjen az életünk.

2. Az égiek szférájában! Ez a törtetés lénytani.

a) Magunk istenivé leszünk a földön – Isten ajándékainak helyes használatával.

b) Magunk végnélküli életben diadalmaskodunk – égi Atyánk országában.

Bef.: Íme! Az Isten felmagasztalta ember!

10. beszéd: Életünk főfeladata?

Bev.: Hogyan fogalmazható a feladat? Exaltatio hominis! És eszköze?

1. Humiliatio – ante auctoritatem.

a) Az isteni tekintély előtt.

b) És az Isten adta hatalom előtt.

2. Humiliatio – ante Deum.

a) Tanított igéje előtt.

b) Személyes jelentkezése előtt.

Bef.: Eredmény? Qui se humiliat exaltabitur!

11. beszéd: A megdicsőülés útja

Bev.: Merre tör az ember vágya? Dicsőség, diadal, magasság... ezek a vágyak tartalma. – Sok irányba ágazó ez az út; kérdés: melyikre lépjek, hogy az igaz ösvényt tapossam?

1. Alázkodás – a földiekben...

Ez a felírás lássék az életed útján!

a) Hivalkodást hiszünk. Földi birtoklás – földi „paradicsom”... Milton: „Elveszett paradicsom”... „Tannhäuser”... Talán a földi „szobrok”, „emlékek”? ...Krisztus gondolata: „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved?” (Mt 16,26).

b) Pedig elváló életet élünk. Nem tapad hozzád végleg semmi! Gyűjtünk és **leválik** minden. A általában különösen. – Talán: küszködve zúgolódik ez ellen az ember! Fáj is neki... De csak akkor, ha **földre** határolta és időzítette élettartalmát... Ezt az **alázkodást** követeli az élet! Valójában az **élet Ura!** Non facta, sed Dominum factorum! Persona!!!

2. Felmagasztosulás – lelkiekben.

a) Mire tör az ember? Felfelé tör minden! (földből – virággá...). Felfelé tör az ember! (értelmi erővel, uralommal... tudósok otthona. „Athén baglya”). Erkölcsei értékekkel is („A hegyek alján”. Nem síkmező, hanem lankás**emelkedő**). Lelkiekkel is („Faust” útja). – Az ég az ember vágya teljesülése (írók, festők, szobrászok... Michelangelo: „Utolsó ítélet”... Parsifal...).

b) És mit valósít meg az ember? Már a földön is – végnélküli életet szolgálja. Az Úr „túlsó partján” pedig a végnélküli életet megvalósítja. Az **ilyen** egyéniség: **emberek eleje, mások csodálatának tárgya. Isten** országának **biztos várományosa**. – De ez a várás annyit jelent: isteni ígéret erejével várom az örök életet. „Mindaz, aki belém vetett hittel él, nem hal meg sohasem” (Jn 11,26).

Bef.: „Servus servorum Dei”. Ez a pápa címe. – És a heraldikánk mit vésetne a nemesi pajzsára?

Servus Dei – Filius Dei! Rex vitae!

*

c) alcsoport: A vízkóros ember gyógyításának kérdése

Itt: az Úr napja, az **Úr napjának megszentelési módja** adhatna jó beszédteteleket. – Lássunk néhány példát.

1. beszéd: Az Úr napja (Dogmatikus beszéd: Isten tisztelete)

Bev.: Istent dicsérik **egek** és **Istent** dicsérik az emberek. Az egekről így ír az Írás: „Isten dicsőségét beszél az egek, és keze művét hirdeti az égbolt. Ezt harsogja az egyik nap a másikkal, erre tanítja az egyik éj a másikat” (Zsolt. 18,2-3). – De az értelmetlen természet dicsérő dallama után ugyanezt követeli az embertől is a Mindenható. Szt. Pál így ír: „Testvérek, Isten irgalmára kérek titeket: Adjátok testeteket élő, szent, Istennek tetsző áldozatul. Ez legyen észszerű hódolatotok” (Róm. 12,1). – Vajon mivel emelte szentté az Isten az Úr napját és mivel szentelte meg a föld embere a „nyugalom napját”?... Az Úr beszéde a – **cselekedet**; az Ő munkájából vonható le az ember cselekedetének vonalvezetése is.

1. Hat napon át dolgozott az Úr.

„Elkészült tehát az ég és a föld s minden ékességük és befejezé az Isten a hetedik napra munkáját, melyet végzett és megnyugovék a hetedik napon minden munkától, melyet folytatott” (1Móz. 2,1-2).

a) A Teremtő munkája a teremtés. Történetét Mózesnek adott kinyilatkoztatása közli. Részletei így következnek: a **világ megjelenése...** „Kezdetben teremté Isten a mennyet és a földet” (1Móz. 1,1). „A föld azonban pusztaság és üres volt és sötétség volt a mélység színén” (1Móz. 1,2). – A **külsőrend...** „Mondá továbbá az Isten: Legyen boltozat a vizek között s válassza el a vizeket a vizektől. Meg is alkotá az Isten a boltozatot, s elválasztá azokat a vizeket, amelyek a boltozat alatt voltak, azoktól, melyek a boltozat felett voltak” (1Móz. 1,6-7). – A **belső élet megteremtése...** „Mondá továbbá az Isten: Hozzon elé a föld élőlényt, faja szerint... és látá az Isten, hogy jó” (1Móz.1,24 és 25). – **Az ember teremtése...** „Majd mondá: Alkossunk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra... Meg is teremté az Isten az embert... És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,26; 27; 31).

b) De a Teremtő műve mind – **jó teremtés**. Isten **csak** jót teremthet és teremtett. – Az anyagi világ életét a Teremtő adta ösztönös erő lendíti célja felé, az értelmes embernek teremtő munkával kell megdolgoznia életértékét. Reánk nézve tehát a **jó munka parancsa** a világ teremtése.

2. Ámde a hetedik napot megszentelte.

„És megáldá és megszentelé a hetedik napot, mert azon hagyott fel minden munkájával melyet végezve teremtett az Isten” (1Móz. 2,3) – mondja az Írás. Ez a megszentelés reánk nézve a következő kötelességeket írja elő.

a) A nehéz testi munkától való tartózkodást. „Emlékezzél meg arról, hogy a szombat napját megszenteljed. Hat napon dolgozzál s végezd minden dolgodat... a hetedik napon szünjél meg még szántani és aratni is” (2Móz. 20,8 és 34,21). Ez ma is a tisztelet és hódolat jele. Azért, mert a földi gondoktól való visszahúzódás és odakapcsolódás az örök értékekhez. A családapa gondoljon erre! A gazdasági munka is pihenjen, és **csak** a szükséges történjék. Nehéz időkben fel is hatalmaz erre az Egyház.

b) De a nehéz testi munkától való tartózkodás szolgálja az Urat – elsősorban szentmise hallgatással. „Áldozatok igaz áldozatok, s az Úrba vessétek bizalmatokat” (Zsolt. 4,6). Legyen olyan áldozattal ünnepelt, melyről előresejtéssel beszél a próféta: „Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek” (Mal.1,11). Kövessük az apostolok példáját: „A hét első napján egybegyűltünk a kenyértörésre. Pál beszédet intézett hozzájuk, (s mivel másnap el akart utazni, egészen éjfélig nyújtotta beszédét)” (Ap.Csel. 20,7). – De legyen ez égi részesedés is! „Az áldás kelyhe, melyet megáldunk, ugye Krisztus-testében való részesedés?” (1Kor. 10,16). – Értsük meg ennek a csodás égi kegynek hívogató szavát és szenteljük ezzel az Úr napját. **Így lesz az Úr napja az embereknek az Úrral való élő szent napja!**

Bef.: Úr napja: ember lelki napja! – Ez a gondolat rezdüljön meg életünkben és ez vezessen bennünket az Úr napjainak megszentelésében. – Pihenjen el a nehéz testi munka, és szárnyaljon szabadon

a lélek törtétele. Találjon hódolattal Istenre, hogy boldoggá telíttessék az ember lelke. Haec dies quam fecit Dominus!

*

Ez a szentbeszéd átépíthető erre a mesére is: egyik fáraó gonosz lélekkel arra kényszerítette alattvalóit, hogy **minden napon** rabszolgamunkát végezzenek. Kegyetlen rendelkezése után hivalkodva hivatkozott az eget felé emelkedő obeliszkek és piramisok nagyságára. – Nem tetszett ez azonban a bölcsnek bölcsének, aki elég vakmerő volt arra, hogy szemébe mondja a fáraónak bűneit. Ítélete így szólt: te a királyok királya és népek ura vagy, ó fáraó. De ne felejtsd: ha csak a hatalmas kövek fognak dicsérni, akkor elveszted népednek szeretetét és az égiek kegyét...

*

2. beszéd: Mit akar az Úr az ünnep megszentelésével?

Bev.: A megfigyelő írástudó kémkedő szemmel nézi, mit tesz a felé forduló beteggel a Mester?

1. Figyelő szeme – sötét szándékkal keres...

A sötét szándékú „megfigyelés” sohasem a szeretetet szóró Mester tekintete!

2. **Az észlelő Mester kérdéssel fordul** a figyelme figyelő írástudó felé: „Szabad szombaton gyógyítani vagy nem szabad?” (Lk 14,3)... A kérdés végül is azt akarja megvilágítani: a külső forma, vagy a szeretet-e a törvény lelke...

3. A papi fejedelmek hallgatnak...

Szívük súgná az igazságot, de kemény formalizmusuk elhallgattatja az igazságot.

4. **A Mester felel és magyaráz...** A **haszon** miatt „tevékenykedtek” (állatok etetése!), de a **lélek miatt** „mozdulatlanok” vagytok...

Bef.: Mi a tanulság? Lélekért a törvény és a szeretetszolgálat több, mint a betű.

3. beszéd: Isten-tiszteletünk és ünneplésünk

1. Elvonatkozás a köznapi munkától.

2. Odatapadás a vallásos tevékenységhez.

4. beszéd: Szombat – vasárnap

(Liturgikus beszéd: Az Úr napja)

Bev.: Az Írás első könyvében olvassuk, hogy hat nap alatt teremtette Isten a világot és hetediken megpihent, hogy legyen szent ez a nap! – Hogyan értékesíti ezt a megállapítást az ember?

1. Isten-tiszteleti nappá teszi a szombatot a zsidó nép.

a) Ez a nap – a pihenés napja.

b) Ez a nap – az Úr napja.

2. Isten-tisztelet napjává teszi a vasárnapot a keresztény nép.

a) Ez a nap – az Úr feltámadásának napja.

b) Ez a nap – az Úrhoz emelkedés napja.

Bef.: A munka szent és nemes kötelesség. – De a pihenés és Isten tisztelete a lélek felemelkedésének eszköze. Élünk a földön, de felemelkedünk az égbe. Ennek ideje: az Úr ünnepnapjai.

5. beszéd: A vasárnap megszentelése

1. Köznapi munkától tartózkodunk.

2. Szentmise-áldozaton részt veszünk.

6. beszéd: A megfigyelők

(Pedagógiai beszéd: Az elhelyezkedést megfigyelők)

Bev.: Akár az élet központjában, akár a szélesen terülő periférián vagyunk is, nem rejtőzhetünk el teljesen az emberek elől. Isten elől pedig sohasem. – Még a remete is emberi és isteni megfigyelés

alatt áll. – Mit tesz tehát a világ felé és a világ Ura, az Isten felé?

1. Megfigyel az ember.

a) Jól mondja az Írás: „...a vendéglátó farizeus azt mondta magában: „Ha próféta volna, (bizonyosan) tudná, ki és miféle ez, aki őt érinti: hiszen ez egybűnös asszony” (Lk 7,39).

b) De ez a megfigyelés nem mindig helyes és jó szándékból történik. A gonosz lelkű megfigyelése nem mindig jó és igaz. A gonosz lelkű megfigyelése gyanakodó kémkedés vagy bizalmatlankodó gyanúsítás.

c) Sőt gyakran egyenesen rosszakaratú feltételezés. Az igazi megfigyelő az, akit hivatása és felelőssége köt egymáshoz (szülő, előljáró). De ez a megfigyelés is **azért történjék, hogy óvjon az esetleges rossztól**. – Kémkedés vagy megfigyeltetés sohasem lehet evangéliumi pedagógia.

2. Emberi életünket azután állandóan figyel – Isten is.

Az Írás sokszor szól az élet könyvéről. Oda mindent beír az Úr. – A „Dies irae” szép szövegben mondja mindezt: „Kézzel írt könyv nyílik ottan, világ terhe minden ott van, – ítéltre fel rovtottan.” – De a Mester **maga** is figyel és lát. „Látod ezt az asszonyt?... könnyeivel öntözte és hajával törölte meg lábamat... amióta bejött, szüntelen csókolgatja lábamat... illatszerrel kente meg lábamat... Bocsánatot nyert sok bűne, mert nagyon szeretett” (Lk 7,44-47).

a) Látása azonban lelki. A vesék vizsgálója az Úr. „Igazságos Isten, te a szívek és vesék vizsgálója!” (Zsolt. 7,10).

b) Ítélete – azért **teljesen igaz**. A mi életünk is Isten szent színe előtt pereg alá. Legyen életelünk: Isten szeme mindent lát. Még a legtitkosabb gondolataimat is – mondja a költő...

Bef.: Édesanyám sírköve: az élet könyve, amelyben hívő, bizakodó lélekkel írtam be – az ő nevét. Azért, mert hiszem, hogy Isten szeme méltónak ítélte áldozatos életét – az örök életre.

7. beszéd: Cselekvés és a szombat

(Erkölcsi beszéd: Az ünnep megszentelésének helyes módja)

Bev.: Az Úr parancsolata szerint: az Úr napját meg kell szentelnünk. Módja az lehet, hogy erősebben közeledünk az Úrhoz. Neki is szentelünk egy napot. Mégpedig hogyan?

1. Csak a szükséges munkát végezzük – az anyagi élet érdekében.

a) Az Úr teremtő munkája hat nap alatt történt. Azt szokták mondani: **semmiből** teremt az Isten. Az igazság ez: **a nemlétezésből lett a létezés**. Azután indult a fejlődés. Majd következett a teljes rend. Végül a tökéletes otthon az ember számára.

b) Az ember számára is parancs: a dolgozás. Dolgozva teremtő munkánk az **Isten terve**. De csak úgy, hogy Vele együtt dolgozzunk, az Ő terve szerint alakítsuk az életet. Ez a szolgálat – Isten tisztelet, amely azután az Úr napjának szentelését is magával hozza. – Ez még az Úr pihenő napján is lehetséges és szükséges. „Abban az időben Jézus szombaton vetések között járt. Tanítványai megéheztek, tépdadni kezdték a kalászokat és eszegették. Ennek láttára a farizeusok megjegyezték: „Nézd, tanítványaid olyant tesznek, amit szombaton tilos cselekedni.” Erre így felelt: „Nem olvastátok, mit tett Dávid, amikor társaival együtt éhezett? Hogyan ment be Isten házába és ette meg a kitett kenyereket, amelyeket sem neki, sem kíséretének nem volt szabad megennie, csak a papoknak. Vagy nem olvastátok a törvényben, hogy a papok szombatonként a templomban megszegik a szombati nyugalmat, a nélkül, hogy vétenének? Mondom nektek: a templomnál nagyobb van itt. Ha értenétek mit jelent: Irgalmasságot akarok és nem áldozatot, – sohasem ítélnétek el az ártatlanokat. Az Emberfia ura a szombatnak is” (Mt 12,1-8). – Itt csak az a lényeg, hogy a **súlypont a lelkiekre és a szellemiekre teendő**.

2. Épp ezért tételünk második része így szóljon: és mindent tegyünk **a léleknek és a szellemieknek**.

a) Az Úr napjának szentelési módjára a Mester ad példát, amikor cselekszik: „Eljutott Názáretbe is... Szokása szerint bement szombaton a zsinagógába és olvasásra jelentkezett... minden szem rászegződött. Akkor megszólalt: „Ma beteljesedett az Írás, amit az imént hallottatok” (Lk 4,16 és 21).

b) A templomba lépés – az Ige hallgatás, az imádság, az áldozat bemutatás. A zsinagógában is hangzott az Úr szava. Az Újszövetség templomában pedig imádkozik a nép, Isten igéjét hirdeti a pap, áldozatot mutat be Melkizedek utóda. Ez: a figyelemnek az Istenre való irányítása. Ez: a lélek odafordulása az ég Urához. Ez: magasba emelkedés. Ez: Jákob létráján való felemelkedés.

c) De otthon is ünnepi hangulat és Isten-tisztelet jellemezze az Úr napját. Csend... olvasgatás... komoly beszélgetés, méltó az ünnepi köntöshöz. A szórakozás csak fűszer legyen!

Bef.: Az Úr napja – a munkás ember pihenő ünnepe. A lélek napja ez!

8. beszéd: „Szabad-e szombaton gyógyítani?”

(Lk 14,3) (Erkölcsi beszéd: A szombat munkája)

Bev.: Az ünneplés – Istenhez való szeretetfordulás, az ember megsegítése – emberhez alázkodó szeretet cselekvés. Az Úr szava szerint a szeretet parancsa a mindent előző. Azért érthető a Messiás leereszkedése – szombat ellenére – a szegény beteghez. – Kérdés: mi irányítsa alapjában az ember cselekedeteit?

1. A szeretet parancsa mindig kötelező.

a) Egyetemlegesen így szól erről a Mester: „Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást! Amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek egymást ti is. Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt” (Jn 13,34-35). – A földre a szeretet Istene indít. A földön a szerető Gondviselő vezet.

b) Az emberek között a szeretet az igazi kapocs. Az értékek fennmaradó értéke Szt. Pál szerint a szeretet. „A szeretet soha el nem múlik... Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13). – Még az idegennel szemben is. „Hogyan? Te zsidó létedre tőlem, szamariai asszonytól kérsz inni?” A zsidók ugyanis nem érintkeznek a szamariakkal. Jézus így felelt: „Ha ismernéd Isten ajándékát és tudnád, ki mondja neked: adj innom, inkább te kérnéd őt, és ő élővizet adna neked” (Jn 4,9-10).

c) Még az ellenséggel szemben is. „Szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót haragosaitokkal, áldjátok átkozóitokat és imádkozzatok rágalmazóitokért” (Lk 6,27-28). Maga az Úr időt és helyet nem érintve gyakorolja, mert a szeretet – **maga** az Isten. „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,8). Ő pedig idő és tér feletti! – Nekünk is szól tehát az Isten irányítása és Mesterünk élete, hogy a szeretettel minden jó tehető.

2. És haszontalanul zúg a képmutatók hangoskodása. Igaz marad ez a tétel: **a gyógyítás az irgalmasság testi cselekedeteihez tartozik és így a szeretet kivirágzása.**

a) Egyszerűen hangzik az Úr parancsa: „Ne fáradjunk bele a jótettbe, mert ha bele nem fáradunk, annakidején aratni is fogunk. Rajta hát! Amíg időnk van, tegyünk jót mindenkivel, főképp pedig hitestvéreinkkel” (Gal. 6,9-10).

b) Az Egyház külön sorolja el az irgalmasság cselekedeteit: éhezőknek ételt adni, szomjazóknak italt adni, szegényeket ruházni, utasoknak szállást adni, rabszolgákat kiváltani, betegeket látogatni, holtakat kiváltani. – Azok gyakorlására buzdít a Mester és így is buzdít: „Adjátok el amitek van és osszátok ki alamizsnaként. Készítetek magatoknak ki nem merülő erszényeket, kifogyhatatlan kincset a mennyben, ahol tolvaj hozzá nem fér és a moly meg nem rágja” (Lk 12,33).

c) Sőt örök jutalmát is azoknak ígéri, akik a szeretet gyakorlói: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot. Éheztem ugyanis és ennem adtatok, szomjaztam és innom adtatok, vándoroltam és befogadtatok, mezítelen és fölruháztatok, beteg voltam és meglátogattatok, börtönben voltam és fölkerestetek” (Mt 25,34-36). – Emberi lelkünk is ezt mutatja. Szinte **elemi** a segítőkészség az emberben. Csak ki kell virágoztatni, – jócselekedetekben.

Bef.: A törvény betűjével szemben áll a lélekszeret törvénye. Ennek hódoljon odaadó szeretettel az isteni szeretetszikrát magában hordozó ember.

9. beszéd: A vízkóros beteg tanítása

(Erkölcsi beszéd: A hívő lélek beszéde)

Bev.: A katedra a tanítás helye, a tanár a tanítás mestere. De az élet és az élet eseményeinek sora is állandó tanító. Az evangéliumi betegnek esete is tanítás. – Milyen igazságot tanít számunkra?

1. Tanít szóval a vízkóros beteg.

a) Első tanítása a nagy hit szükségessége. „Isten félelme az Ő szeretetének kezdete, a hit pedig az Ő követésének a kezdete” (Sir. 25,16). – Ezért győzedelmes a kánaáni asszony is, mert nagy az ő hite. „Könyörülj rajtam, Uram, Dávid fia! Leányomat kegyetlenül gyötri az ördög.”... Ő visszautasította... Az viszonterősítgette: „De bizony, Uram! Hiszen a kiskutyák is esznek az uruk asztaláról lehulló morzsákból.” Erre Jézus így szólt: „Asszony, nagy a te hited, legyen úgy, amint kívánod.” Még abban az órában meggyógyult a leány” (Mt 15,22; 26; 27-28). – Sőt a hit győzelmes erejét Maga az Úr is hirde-

ti: „Bizony mondom nektek: „Ha csak akkora hitetek lesz is, mint a mustármag s azt mondjátok e hegynek itt: Menj innét amoda! – átmegy és semmi sem lesz számotokra lehetetlen” (Mt 17,20). Ez a hit él a beteg anyjában is.

b) Majd tanítása a hit diadalának észlelése. Ennyiben is tanít a vízkóros ember, akinek történetét így beszéli el az evangélista: „Jézus szombaton egyikelőkelő farizeus házába ment, hogy nála étkez-zék. Az ott tartózkodók szemmel tartották. Volt ott egy vízkóros ember. Jézus megkérdezte a törvénytudókat és a farizeusokat: „Szabad szombaton gyógyítani vagy nem szabad?” Azok hallgattak. Erre ő menten meggyógyította és elbocsátotta. Aztán e szavakkal fordult hozzájuk: „Ha valaki közületek, valakinek a fia vagy ökre gödörbe esik, nem húzza ki szombaton is?” Azok nem tudtak mit felelni” (Lk 14,1-6). – De csak tétel elfogadása-e ez a hit?... Sokkal több. – Micsoda tehát? Odaadó, készséges bizakodás, hogy a Mester leereszkedik hozzá. Ez az a hit, amely hegyeket is elvisz. Ilyen **élő hitre** tanít bennünket nemcsak a kánaáni asszony, hanem a csendesen bizakodó tekintetű vízkóros is.

2. De tanít eleven példával is.

a) Odasiet a Mesterhez és hívő, bizakodó lélekkel várja a segítség kegyét. – Szinte néma az alázat-tól, de lelke hangosan szóló –a bizakodó odaférfőzés erőfeszítésében.

b) És a mi életünk milyen legyen a szenvedések napján? Az élet nehéz idején közelebb vagyunk az Úrhoz. Legyen ilyen esetben életünk egészen az Úrhoz tapadó. Olyan **élő hittel élő**, hogy Isten tetszé-sére állandóan kincsünk legyen. „Csak így tudtok, mindenben tetszését keresve, az Úrhoz méltóan élni: minden jótettben gyümölcsözni és Isten ismeretében gyarapodni” (Kol. 1,10). – Így a felébredt ember, a hittel fényben látó ember életét éljük és követjük Szt. Pál tanítását is, amely így szól: „Itt az óra, hogy fölébredjünk az álomból. Hiszen üdvösségünk közelebb van, mint mikor hívők lettünk. Múlóban az éjszaka, a nappal közel. Vessük le hát a sötétség tetteit, s öltünk magunkra a világosság fegyvereit” (Róm. 13,11-12). – A beteg bizakodó példája erre tanít bennünket.

Bef.: A katedráról a gyermek tanul, az életből a felnőtt okul. Az eleven hit erejére tanítson a mai Evangélium!

*

– Diákexhortáció: Az élet pillérei

(Buzdító beszéd: A kötelességteljesítés)

Bev.: Minden hivatás kötelességeket ró az emberre, s kötelességteljesítés, vagy nem teljesítés szerint változik az ember értéke. A lótorony elé állított katona vagy az utcán posztoló rendőr kötelességteljesítése egyenlő értékű. – A kötelességteljesítés fontos érdek az életben. Nemcsak az egyéni, lelki megnyugvás, de mások nagy érdeke fordul meg rajta. A váltóőr ébersége százak életét biztosítja. –Az építész lelkiismeretességén az egész palota sorsa dől el. – A mérnök pontos munkája nagy szerencsétlenségeknek veheti elejét. – Bennetek a **jövő embereit látjuk**. A kicsinyekben épp úgy, mint a nagyokban. Mérnökök, kereskedők, építésszek, szellemi vezérek állanak itt „kis kiadásban”. Olyanok, akikre kötelességeket fog róni a társadalom. Fontosakat, kisebbeket, nagyobbakat. Ezek teljesítése fontos kötelesség lesz. Ehhez már most kell készülni, mégpedig úgy, hogy mostani kötelességeinket híven teljesítjük. – Kérdezzük most: milyen kötelességek nehezedenek most a mi vállunkra?

1. A mi hivatásunk most kis kört foglal le: tehát kevés kötelességet ró ránk.

De ha tudni akarnók első kötelességünket, akkor kinyitván a Szentírást ezt a szöveget olvasnám számotokra: „Vette tehát az Úr Isten az embert s a Gyönyörűség paradicsomába helyezte, hogy **művelje** és **őrizze meg**” (1Móz. 2,15). **Feladatunk tárgya a gyűjtés, hogy később legyen miből szór-nunk**. Most még: méhek vagyunk! – De tán ennél is többek! Fundamentum építők. **Alapjait** rakjuk az élethivatásnak.

a) Nem építhet biztosan az, aki homokra épít. Jön a szélvész... Így tehát szigorú kötelességünk a **szorgalmas munka**. Nem csupán a jegyért, hanem kötelességteljesítésből. – Boldogok lehetünk, ha reánk is áll ez a szó: „Senki kenyerét ingyen nem ettük, hanem keserves fáradtsággal, éjjel-nappal megdolgoztunk érte, hogy egyiketeknek se legyünk terhére... Amikor ugyanis nálatok voltunk, meg-hagytuk nektek, hogy aki nem akar dolgozni, ne is egyék” (2Tessz. 3,8 és 10).

b) Ha játszani hívnak, mielőtt dolgot végeztél volna, gondold el magadban, hogy fogok örülni este, ha eszembe jut: megtettem kötelességemet. Mindent elvégeztem. Mily örömmel fogom szüleim-nek mondani: elvégeztem mindent... Nem kell pirulnom, hazudnom, hogy másnap, a felelősségre vo-

nás napján a kötelességmulasztást mentegessem... – Pedig ezt könnyen megszerezhetem. Csak most kis erőfeszítést gyakorolok. A játék, a séta is élvezetesebb lesz – a kötelességteljesítés tudata után (ugyanaz a kötelességteljesítés Istennel szemben. Papok, orvosok, pestis alkalmával... Példa: Titanic...).

2. De ezen nagy irányú, a hivatással járó kötelességen kívül mérhetetlenek az önként vállalt kisebb-nagyobb kötelességek.

Ezek lelkiismeretes teljesítése is fontos dolog.

a) **Ez is előkészület az életre.** Aki felületes, az nem érzi ígéretének súlyát. Ámde az igazi ember fontosnak tartja, hogy amit ígért, azt pontosan, lelkiismeretesen teljesítse. Már a szülői házban vállalsz ígérettel kötelességeket: vigyázni fogok otthon: tehát nem távozol! Elkíséred kis testvérkédet iskolába, templomba: tehát mindenestre megteszed!

b) Ígéretet teszel többször az iskolában. Tanáraidnak – a pontosságra, a javulásra, a figyelemre! **Ezt betartani erkölcsi kötelességed!** Ez olyan, mint a hivatás legszentebb kötelessége. Társaidnak ígérsz egyet-mást!... Inkább ne ígérj semmit, a szád ne járjon elhatározásod és a megvalósítást megfontoló eszed előtt... Mert még ez is köt! Megígéred, hogy könyvet kölcsönzöl neki a tanuláshoz. Ez köt. Ő vár, és te nem adnád?!... Szilárdság és következetesség a **kis kötelességek pontos teljesítésében is – komoly előkészület a jövő élethivatás betöltésére.**

c) Az év elején alkalmoszerű, ha ezt figyelemre méltatjuk. Sajnos ugyanis hogy nem egyszer van alkalmunk látni, hogy a keresztyén ifjúságban hanyatlak a **kötelességteljesítés érzete.** Helyette a kibúvók keresése, felületes okokkal valómentegedőzések és az ígéreteknek egyáltalában semmibe való becslése jellemzi a felületes diákokat. Ez destrukció. Önmagatokkal és másokkal szemben. – Aki azt érzi, hogy állandóan mentségeket keres, az ne tartsa magát **életpillérnek.** Közönséges vessző, melyet homoktalajba szúrtak és amelynek nincs teherbírása. Nem is számíthat reá senki és semmi! A kötelességteljesítéssel önmagad értékét növeled vagy élethivatásra előkészítéd, Isten szeretetét nyered meg és lelkedben hallod az Evangélium szavát: **Euge servo bone!**

Bef.: Különös kérdéssel fejezhetjük be beszédünket: „kicsoda vagy ember, hogy ilyen nagyra értékelt az Isten?” – Annál jobb ennek a kérdésnek felvetése, minél inkább akarjuk megemeltetni életünk értékét. Jó nekünk sokat tartani **hivatásunkról**, hogy mindent meg tudjunk tenni a hivatás **megvalósításáért.** – Kicsoda vagy? Isten földi munkatársa és Isten végnélküli házanépe! – Úgy élj tehát, hogy méltó légy erre!

*

Átépíthető ez a szentbeszéd erre a spanyol királyi szóra, melyet nagy útra induló fiához intézett: Úgy élj mindig, hogy zsongjon benned az a nagy tudat: a spanyol király fia vagy! (Te az Isten fiává hivattál!!)

**

Beszédláncok

A beszédláncok rendszeres egységbe fogják a különálló beszédeknek tételeit, hogy a **nagyobb kérdések** egységes sorozatban legyenek tárgyalhatók. De itt is legyen vezető szempont: az Úr parancsol, és parancsoló szava legyen döntő az ember számára. – Lássunk most néhány ilyen összefogó beszédlánc vázlatot.

I. beszédlánc címe: „Az Úr tisztelete az ünnepeken”

Ez a beszédlánc azt akarja megmutatni, hogy hogyan kell tisztelni az Urat az Úr parancsolatai nyomán és alapján! Természetesen alapul fogadom el az Ószövetség rendelkezését és hűségesen követem az Újszövetség Egyházának parancsolatát.

1. beszéd: Leteszem – a köznapi munka eszközét

Bev.: Munkára teremtettünk!

1. **De az Úr is hat napon át „dolgozott”.**
 2. **A hetediket – pihenésre szentelte.**
- Bef.: Úr mintájára dolgozzék az ember is.

2. beszéd: Felveszem az Istennel a közvetlen lelki érintkezést

Bev.: Isten szellem, és így érintkezik velem – a végnélküli „emberszellem”.

1. **Értelmi és akarati erőim megtalálják.**
 2. **Jócselekedeteim – adorálják.**
- Bef.: Velem él az Isten.

3. beszéd: Vállalom embertestvéreim szolgálatát

Bev.: Nemcsak magamért élek.

1. **Közösség az Isten terve.**
 2. **Közösség-szolgálat – az ember kötelessége.**
- Bef.: Így vagyunk – testvérek.

4. beszéd: Készséggel szolgálom Uramat, Istenemet

Bev.: És az Isten felé mi a teendőm?

1. **Szolgálom Őt a földön.**
2. **Boldogan „birtoklom” az égben.**

Bef.: Végül is az az igazság: mindig és mindenütt Istent szolgálom.

*

II. beszédlánc címe: A szolgálai munka

Ez a beszédlánc ismerteti és értékeli a „szolgai” munkát.

1. beszéd: A „szolgai munka”

Bev.: A munka becsület.

1. **Testi erőfeszítés – a szolgálat.**
 2. **Csak a testiekért – szolgálai szolgálat.**
- Bef.: Így: isteni a munka!

2. beszéd: A szeretetszolgálat a munka értéke

Bev.: Isten parancsa a munka.

1. **Akár fizikai...**
2. **Akár szellemi...**

Bef.: A lélek tartalma a munka gyümölcse.

3. beszéd: A lélek munkálása a legszentebb

Bev.: Fajai vannak a munkának...

1. **Földi eszközökkel folyik.**
2. **Isteni kegyelemmel értékesítetik.**

Bef.: De **alapjában** mind szent.

4. beszéd: Az Isten-szolgálat pedig - örök kincs

Bev.: És az Úr szolgálata?

1. Az elrejtett kincset kereső.

2. Az elrejtett kincset találó.

Bef.: Ez a kincsek kincse, mert végnélküli.

*

III. beszédlánc címe: Az Isten rendezte „életsorrend”!

Ez a beszédlánc a világ értékskálájának megállapítását célozza.

1. beszéd: Minden ember – Isten teremtménye

Bev.: Az ember helye?

1. Teremtmények elseje.

2. Rendben a földiek előzője.

Bef.: Első!!

2. beszéd: Bűnös ember – Isten Fiának léleg gondja

Bev.: És az Isten előtt mi az ember?

1. Őt is az emberi sorrend várja.

2. Mert Krisztus érte vérét adja.

Bef.: Hazahozandó fia!

3. beszéd: A megtört ember – Krisztus megváltottja

Bev.: És az elesett?

1. Magdolnák – az élet élén...

2. Fehérré alakult lelkek – Isten közelén...

Bef.: A „megtalált bárány”.

4. beszéd: Az újjászületett ember – Isten fia!

Bev.: Isten szeme...

1. Földi dicsőség nem „mérce”.

2. Lélekérték – az elsőség gyökérzete.

Bef.: Isten ítélete...

*

IV. beszédlánc címe: Az ünnep megszentelésének lelke

Ez a beszédlánc az ünneplés **belső** módját akarja ismertetni.

1. beszéd: Az ember lép az Úr házába...

Bev.: Hová megyünk?

1. Templomba megyünk.

2. És Istennel beszélgetünk.

Bef.: Lélekben töltekeztünk.

2. beszéd: Az Úr lép az „ember lélekházába”...

Bev.: És az Úr?

1. A lelkünk szentélyén kopogtat.

2. A lélekszentélyben otthont kap.

Bef.: Így velem él az Úr.

3. beszéd: Az Úr csodás munkája – a lélek szentélyében...

Bev.: Tevékeny-e ott is az Úr?

1. Kitisztítja lelkünket.**2. Felékesíti szentélyünket.**

Bef.: Ott – legcsodálatosabb.

4. beszéd: Az „ünnepi élet” az Úr közelében...

Bev.: Milyen lesz a lelkünk?...

1. Dalos a boldogságtól.**2. Isteni az Úr jelenlététől.**

Bef.: Együtt él Isten és ember.

*

– Majd az ember szerény önértéklése lehet beszédláncaink tárgya

I. beszédlánc címe: A szerénység értelmezése

Ez a beszédlánc a szerénységet ajánlja!

1. beszéd: Ismerheted - értékeidet**1. Értelmet adott az Isten, amely kifelé törve ismer.****2. De értelmet kaptál, amely befelé is ismer.****2. beszéd: Sohase kiáltsd ki – nagyságodat!****1. Csendesen ismerd értékeidet.****2. Ne hangoskodj értékeiddel!****3. beszéd: Várj az Úr intéseire!****1. Hív az Úr!****2. Türelemmel várjon az ember.****4. beszéd: Biztosan megemel szerénységedben!****1. Megalázza a gőgöst.****2. Megemeli az alázatost.**

*

II. beszédlánc címe: „Quid habes quod non accepisti?”

Ez a beszédlánc arra utal: mindent Isten adott neked!

1. beszéd: Honnan vettünk?**1. A Teremtőtől.****2. A Megváltótól.****3. A Megszentelőtől.****2. beszéd: Miért kaptunk?****1. Hogy életté váltsunk.****2. És életben szórjunk.**

3. beszéd: Mit tegyünk?

1. Felfogok minden égi indító kegyet.
2. És „szétszórok” minden lelki értéket.

4. beszéd: Mivé leszünk?

1. Földön – Isten fiaivá.
2. Égben – Krisztus örököseivé.

*

III. beszédlánc címe: A farizeus szeme

Ez a beszédlánc – az egocentrikus ember lelkét ismerteti.

1. beszéd: Figyeli – a másik embert...

1. Csak kifelé kutató...
2. És befelé nem tekint...

2. beszéd: Látása nyomán – ítéli a másik embert

1. Látszat az ítélet alapja.
2. Csalóka az ítélet tartalma.

3. beszéd: Ítélvén mást – dicséri önmagát

1. Mások leértéklése.
2. Önmaga felmagasztaltatása.

4. beszéd: Pedig csak Egy ítélhet!

1. Az Úr a vesék vizsgálója.
2. Az Úr az igaz ítélet meghozója.

*

IV. beszédlánc címe: A kegyelem visszaszerezhető

(Dogmatikus sorozat)

1. beszéd: **A jószágos Mester ígérete**
2. beszéd: **A tékozló fiú példabeszéde**
3. beszéd: **A „megbocsátó Atya”...**
4. beszéd: **A bárányt vállain dédelgető Pásztor...**

* * *

B/ rész – c/ csoportja: a Szentlecke szövegéhez írt beszédek

A napi Szentlecke szövege így szól: „Kérlek tehát, ne csüggedjetez értetek viselt szenvedéseim miatt. Ez csak dicsőségetekre szolgál. Ezért térde hajtok (Urunk Jézus Krisztus) Atyja előtt, akitől minden közösség származik mennyben és földön. Adja meg nektek dicsőségének gazdagsága szerint, hogy Lelke által megerősödjetez belső emberré, hogy a hittel Krisztus lakjék szívetekben, s ti gyökeret verjetez és alapot vessetez a szeretetben. Akkor majd föl tudjatek fogni az összes szentekkel együtt, mi a szélesség és hosszúság, magasság és mélység, megismeritez Krisztusnak minden ismeretet fölülmúló szeretetét és betelitez Isten egész teljességével. Neki pedig, aki a bennünk működő erővel mindent megtehet azon fölül is, amit kérünk vagy megértünk: dicsőség legyen az Egyházban és Krisztus Jézusban minden nemzedéken át örökkön-örökké. Amen” (Ef. 3,13-21).

A Szentlecke tartalmát röviden ez a gondolat jelzi: legyen dicsőségtek az én szenvedéseim, mert

ezért térdhajtás jár az égi Mesternek! Majd azt kéri az apostol, hogy az Úr hite, Lelke és szeretete lakozzék a hívek lelkében. – Ezek azok a területek tehát, amelyekről a beszédtelemek vehetők. – Lássuk most egyenként a beszéd/vázlatokat.

Különálló beszédek

1. beszéd: Isten arcának jelentkezése

(Isten képe)

Bev.: Az emberek egyeteme hódolattal hódol az Isten előtt. Még a pogány is alázkodik faragott képei előtt, de azt mindenesetre érzi, élete függő viszonyban van a véghetetlen istenséggel (például hozható akármelyik pogány nép). – De az egy igaz Isten képe is megrajzolható az igaz hívő előtt, mert az Ő lény a mindent átható örök valóság. – Keressük csak: milyen kontúrozással lép elénk az Isten arca?

1. Az első arc: Izrael Ura.

Ezt a képet az Ószövetség rajzolja erősen.

a) Az **Írás** igen határozottan írja szigorú parancsnak: „Ismerd el tehát máma és véd a szívedbe, hogy az Úr az Isten fenn az égben és lenn a földön és senki más!” (5Móz. 4,39). – Ezt a kemény hangot hangoztatja Mózes, hogy hatalmat mutasson a mindenk Ura: „Az egész Sinai-hegy pedig füstölgött, –mert az Úr tűzben szállott le reá, – és szállt belőle a füst felfelé, mint az olvasztókemencéből, úgyhogy rettenetes volt az egész hegy” (2Móz. 19,18). – Sőt olyan fölényesen hirdeti az egyedüli létét, hogy elködösödjék előtte minden bálvány: „Én vagyok az Úr, és senki más, rajtam kívül Isten nincsen!... Én vagyok az Úr, és nincs több, ki a világosságot alkottam s a sötétséget teremttem, ki boldogságot szerzek és bajt teremtek; én, az Úr cselekszem mindezeket” (Iz. 45,5-7).

b) És tényleg ez a helyes kép. – Isten a Teremtő, tehát **mindenben** Tőle függ az ember. Isten a Teremtő, tehát állandó az Istentől való függés. És Isten a Gondviselő, tehát felé kell fordulnia mindig az embernek.

c) És mindezekből mi következik? Az Isten urasága az **alázat** szolgálatát követeli az embertől. Az Ószövetség embere az örök térdelő és hódoló ember. Mégpedig azért, mert Istene az az Úr, akinek még a nevét sem szabad kiejteni. A „Jahve” szent neve csak hódolatot parancsol, de emberi ajakra nem vehető...

2. A második arc: az Újszövetség Isten arcának vonása: a népek Atyja.

a) Az evangéliumi **Mester** a maga Személyében is a szeretet Embere. Tanításában az Ég Ura az emberek Atyja, és a Szentlélek a szeretet Lelke. – Amikor tanítványai imádság tanítását kérik, akkor azt mondja nekik: „Mikor imádkoztok, ezt mondjátok: Atyánk! Szenteltesd meg a te neved...” (Lk 11,2). Majd bajaitokban – folytatja a Mester –: „Ne nyugtalankodjatok tehát és ne kérdezzétek: Mit együnk? vagy: Mit igyunk? vagy: Mibe öltözzünk?... Hiszen tudja mennyei Atyátok, hogy minderre szükségtek van” (Mt 6,31 és 32).

b) **Istenatyánk** – mindig velünk van és atyai szeretettel segít bennünket. Az Istentől elszakadt „bölcselet” próbálta úgy nézni az Istent, mint rólunk nem gondoskodó Teremtőt (deizmus).

c) A gonosz és gőgös **ember** akart Istentől független életet élni. „Így szól szívében az esztelen: Nincs Isten!” (Zsolt. 13,1). Bohó kísérletezés! Az **Isten atyanélküli élet** a durva és ösztönös szintájra süllyed. – Figyeld csak az apostolszavát: „Amint a szőlővessző sem tud gyümölcsöt hozni önmagától, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem” (Jn 15,4). – Az élet igazi öröme és boldogságunk forrása legyen, hogy Isten a mi Atyánk!

Bef.: Záró összefoglalásul állapítsuk meg: két erős kontúrból rajzolódik ki Isten arca. A Teremtő Úr és a szerető Atya. – Végül is egy erőből sarjad a kettő: a Szeretetből. A Szeretet teremt és a Szeretet vonz egész életen át...

2. beszéd: Isten dicsősége

(Dogmatikus beszéd: Isten az élet Központja)

Bev.: Mit jelent ez a szó: dicsőség? Az ember hajlandó azt hinni, hogy olyan kiválóság, amely előtt hajlik mindenki, vagy olyan tündöklés, amelyet hódolva észlel minden felfigyelő ember. A dicsőség valójában olyan belső érték, amely tárgyilag emelkedik az alsóbb értékek fölé. Az Isten dicséretét

zengi Beethoven. Ez azt jelenti: a Végtelen mindenké felettsége, a világ Ura áll az ember előtt; ez a minden tökéletesség bírása a **tárgyi dicsőség**. – Hogyan értelmezendő ez a megállapítás az Istenre?

1. Isten Önmaga – Önmagának dicsősége.

a) A Végtelen nem lehet másért. Sem Önmaga, sem teremtménye. „Valamennyit... dicsőségemre teremtettem, alkottam és készítettem” (Iz. 43,7). Még Krisztus is Isten dicsősége. Azért fohászkodik földi munkája után: „Atyám, eljött az óra. Dicsőítsd meg Fiadat, hogy Fiad is megdicsőítsen téged. Hatalmat adtál neki minden ember fölött, hogy mindenkinek, akit neki adtál, örök életet adjon. Az örök élet az, hogy ismerjenek téged, egyedül igaz Istent és akit küldtél, Jézus Krisztust. Én megdicsőítetek téged a földön. A művet, amelynek elvégzését rám bízta, véghezvittem. Most dicsőíts meg engem te, Atyám, magadnál, azzal a dicsőséggel, amelyben részem volt nálad, mielőtt a világ lett” (Jn 17,1-5). – Csak **viszonylagosan** emelkedik az Isten dicsősége, ha tudatos készséggel zengi hódoló dallal az ember ajka.

b) De nem önző elgondolás-e ez? A Szeretet kiáradása a Szeretet dicsősége. Maga a teremtő munka, majd isteni természetében részesítő kegyelemadás a Szeretet osztódó megnyilvánulása. Így értelmezve a tételt reájövünk, hogy e mindenség **tárgyilag** az Isten dicsősége. De a kiáradó Jóság **alanyi-lag** értékesebbé teszi az embert és boldogságot biztosít számára. – Így az örök Szeretet – ontva, sugározva boldogító.

2. Majd minden teremtmény dicsősége a Teremtőjének.

a) A világ, a hegyek, a patakok Istent dicsérik. „Áldjátok az Urat, hegyek és halmok,... Áldjátok az Urat, föld terményei mindnyájan... Áldjátok az Urat, források... Áldjátok az Urat, tengerek és folyamok... Áldjátok az Urat, nagyhalak, és minden, ami a vizekben mozog... Áldjátok az Urat, az ég madarai mindnyájan, dicsérjétek és felette magasztaljátok őt mindörökké” (Dán. 3,75-80). Nem szóval, hanem valósággal zengi a világ: „Szent, szent, szent az Úr, a seregek Istene, dicsőségével tele van az egész föld!” /Iz. 6,3/.

b) Az ember létén kívül cselekedeteivel is dicséri az Istent. De nemcsak vallásos gyakorlataival. „Tehát akár esztek, akár isztok, vagy bármi mást tesztek, tegyetek mindent Isten dicsőségére” (1Kor. 10,31). – Milyen legyen a mi életünk? Olyan, hogy belső szépsége tükrözze és sugározza Isten dicsőségét. – Ezután a második feladatunk is elénk áll: másokat pedig arra neveljünk, hogy belőlük is kicsillanjon a megnemesedett élet útján az Isten dicsősége.

Bef.: Virágzó rétek, csobogó patakok, villámló egek, harmatozó hajnalok **tudattalanul**, de a lélek szirmokba öltözött, a szellem fényében tündöklő, életérték nevelő emberek pedig **tudatosan** dicsérik az Istent.

3. beszéd: Krisztus Atyja

(Dogmatikus beszéd: Az Isten belső lény)

Bev.: A Szentháromság titka a hit legmélyebb valósága és az ember számára a legnehezebb hittitkok. Miért? Azért, mert az Isten lényegéről van szó. Azért a tanítás valójában kinyilatkoztatás. – Milyen rajzolja a kinyilatkoztatás az Isten Egyszülöttje arcát?

1. Az Atya nemzé a Fiút.

Ez az első tétel, amely a Messiás arcát, **Isten lényegét** tárja elénk.

a) Az Ószövetség is beszél a Messiás lényegéről és ennyit hirdet előre:

„Atyja leszek néki s ő fiam leszen nekem” (2Kir. 7,14). – De tán átvittem érthetné az ember, ha a királyi Zsoltáros nem zengene fenséges hangon a Fiú istenségét: „Fiam vagy te, a mai napon nemzetelek én téged” (Zsolt. 2,7).

b) Majd az Újszövetségben János Evangéliumának első szövege ezt mondja: „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige... Az Ige testté lett és közöttünk lakott. Láttuk dicsőségét, az Atya Egyszülött ének dicsőségét, akit kegyelem és igazság tölt be” (Jn 1,1 és 14). – Az Úr keresztelése is ezt mondja: „Akkor a mennyből szózat hangzott: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik” (Mt 3,17).

c) A hittudomány az ész fényével keveset tud megmagyarázni (Szt. Ágoston: a gyermek kagylóval meríti ki a tengert...). De azt a **megvilágítást adja**, hogy a Fiú, az isteni értelem, az istenség külön Személye. Fényt vetőmagyarázata az Istenben nem lehet rész és függelék. A Végtelenben az értelem is isteni Személy. Ennek lényege: az „**ÉN**” **tudata**. A Fiú születése – az Istenszemélyiségének végtelen-ségében gyökerezik. – Majd így folytatódik az isteni kinyilatkoztatás:

2. A Fiú egylényegű az Atyával.

a) Itt is az Írás Isten világította szövegéből kell kiindulnunk: „Ha ismernétek engem, Atyámat is ismernétek. Mostantól fogva azonban ismeritek és látjátok őt.” „Uram, szólt közbe Fülöp, mutasd meg nekünk az Atyát! Ez elég nekünk. „Jézus így válaszolt: „Már oly régóta veletek vagyok és nem ismeresz engem, Fülöp? Aki engem lát, látja az Atyát is... Higgyétek, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem” (Jn 14,7-9 és 11). – Majd azt is mondja az Írás: „Én és az Atya egy vagyunk” (Jn 10,30). – A tanító hivatal átadásánál is egyenlőnek hirdették az Atya és a Fiú, amikor felcsendül az isteni parancs: „Menjetez tehát, tegyetek tanítványommá minden népet, kereszteljétek meg őket az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében” (Mt 28,19). De nem is lehet kisebb az isteni Személyek bármelyike.

b) Az értelem átérti ezt a tételt: egy az Isten. Megérti azt is, hogy az **isteni természet azonosságáról van itt szó**. De **örök titok marad előtte is a Személyek hármassága**. – Beszéd formába így tehető ez az isteni igazság: egy az Isten és három a Személy. – Az ész **hittel** elfogadja, és csak **analógiával** értelmezi... A tétel lehetőségét az értelem is érti, de a **valóságot** a hit erejével fogadja.

Bef.: A kinyilatkoztató Isten felé forduljon hívő lelkünk. Hódolatos és imádságos legyen vele szemben életünk.

4. beszéd: A bőségesen adakozó

(Erkölcsi beszéd: Krisztus végtelen jósága)

Bev.: Az Isten Egyszülöttje – a földre alázkodó Istenember. Benne isteni a Személy és kettős a természet. Isteni természete – a jóság teremtése, emberi természete – a segítség szükségességének megérzése. – De hogyan hajlik a szerető Mester az emberlelkek felé?

1. Látja, hallja vagy közelében érzi az elesettet.

a) Jézus földi élete – ember élet megemlése és megmentése. A farizeusok botránkoznak is rajta: „Miért eszik-iszik (Mesteretek) vámosokkal és bűnösökkel?” Ennek hallatára Jézus azt mondta nekik: „Nem az egészségeseknek kell az orvos, hanem a betegeknek. Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket” (Mk 2,16-17). De az igaz ember érzi, hogy olyan égi **Követ** jött hozzá, aki szeretetáradással övezi életét. Látja – a vámost (Lévi). Látja – Zakeust. Látja – Jeruzsálem népét. Látja – a bűnös asszonyt. Mindenkin segít, mert lényege a jóság.

b) Milyen az embernek Jézushoz fordulása? A jóság a Jósághoz vonzódik. Tegye, tegye, tegye a természet ősi lendületével! Láss a bajt és segítse az elesettet. Tegye – a tevékeny szeretet készségével. Ez a végtelen Jóság készséges utánzása.

2. Felé siet a szóró szeretet kegyelmével.

a) A Mester útján elébe teszik a betegeket. A jerikói vak hangjára felfigyel... A könyörgő bűnösnek megbocsát... A jobb latornak örök életet ígér...

b) Akárki keresi – mély lélekvágygal, máris felé fordul... „Volt ott egy Zakeus nevű gazdag ember, a vámosok feje. Szívesen látta volna Jézust szemtől-szembe, de a tömeg miatt nem láthatta, mert alacsony termetű volt. Előre futott tehát és fölmászott egy vad fügefára, hogy láthassa, mert arra kellett elmennie. Mikor Jézus odaért, föltekintett és így szólt: „Zakeus, szállj le hamar! Ma a te házában kell megszállnom.” Ő sietve leszállt és boldogan fogadta” (Lk 19,1-6). – Mit mutat mindez? Nemcsak úgy áll az Úr lelke elénk: „körüljárt – jót cselekedvén” (Ap.Csel. 10,38), hanem úgy is közünk jár – felfigyelve keresvén a jó cselekedetek lehetőségét. Mikor lehet igazán hálás az ember? Ha – elmenvén hasonlóképpen cselekszik.

Bef.: Prohászka Ottokár temetésére nyomtatott emlékkép azt mutatja, hogy a „jó Pásztor” életveszélyeztetéssel hajlik le a sziklahasadékba – az elveszett bárányért. Lélek pásztorok! Tanuljatok belőle!

5. beszéd: A Lélek ereje

(Dogmatikus beszéd: A Szentlélek)

Bev.: A keresztvetés így szól: „Az Atyának és Fiúnak és Szentlélek-Istennek nevében”. A Szentlélek zárja azt a szent kört, amelyet **Szentháromságnak** mondunk. – Hittitkünk misztikus világát az isteni kinyilatkoztatás ezekben a tételekben tárja elénk; hogyan tárul tehát elénk az Istenarc keresésben a Szentlélek arca?

1. A harmadik isteni Személy.

a) Csak az Írásból, a krisztusi szóból vehetjük irányító igazságként a tanítást, mert emberi értelem nem juthat ide. „Hárman tanúskodnak tehát a mennyben: az Atya, az Ige és a Szentlélek, és ez a három egy” (1Jn. 5,7). Majd az Úr szava ezt is mondja: „Menjetek tehát, tanítsatok minden népet, kereszteljétek meg őket az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében” (Mt 28,19). – Végül a Vigasztaló küldését ígérő Mester mindig a Szentlélek erejére hivatkozik. „Én pedig elküldöm rátok Atyám megígért ajándékát. Maradjatok a városban, amíg erő nem tölt el a magasságból titeket” (Lk 24,49). – Azért van az, hogy olyan biztosan csengő az evangélista szava, amely világosan ígéri a Szentlélek vételének égi ajándékát. „De mikor a Szentlélek leszáll rátok, erőben részesültök, úgyhogy tanúságot tesztek majd rólam Jeruzsálemben, meg egész Júdeában és Szamariában, sőt egészen a föld végső határáig” (Ap.Csel.1,8). – Ugyancsak ezért van az, hogy a tanítványok pedig kérdezve kérdik a megkereszteltektől: „...Pál... Efezusba érkezett. Itt néhány tanítványra talált. „Mekaptátok a Szentlelket megtéréstök után?” – kérdezte tőlük” (Ap.Csel. 19,1-2). – A Szentlélek tehát az Isten harmadik Személye és az embert Istenhez fűző Szeretnek Lelke.

b) Az isteni Szeretet is Személy, magyarázgatja megvilágító értelemmel az ész. De csak megvilágít, mert Isten létének **belső tartalmát** földi értelemben föl nem foghatja. Itt is az az igazság: a lehetőséget elfogadja az ész, a valóságot elfogadja a hit.

2. Lényegét ez a szó mutatja: Szeretet.

„Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,8).

a) De a Szeretet külön Személy az egy Isten valóságában. Tevékenysége is ez: „A Lélek gyümölcsei: szeretet, öröm, békesség, türelem, kedvesség, jóság, hűség, szelídség, (szerénység), önmegtartóztatás, (tisztaság)” (Gal. 5,22).

b) Az értelem így közvetíti a szent igazságot. Isten szereti Önmagát a szeretet végtelenségével. Ez a végtelen Szeretet – a Szentlélek. Ennek a Szeretnek belső értelme a végtelen Jósághoz hajlás. – Jól meg kell jegyezni, hogy az emberi szellem kettős vonalon dolgozik: az értelem és az akarat vonalán. Itt – az akarat hajlásáról van szó. – Isten Önmagában szereti a teljes Jóságot, az ember pedig az Istenben szereti a jóságot. A Szentlélek működése a szeretetsugárzása. Azt sugározza, ami a lényege. Azért ábrázoljuk tüzes nyelvek alakjában, mert **fényt gyűjt** – az értelemben és **meleget áraszt** – az akaratban. „A Vigasztaló pedig, akit az Atya nevében küld, megtanít majd mindenre és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek” (Jn 14,26). Majd így szól az Írás: „Az Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm.5,5). Végül pedig ezt a felemelő igazságot is olvassuk: „Akiiket Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai... Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk” (Róm. 8,14 és 16).

Bef.: A Szentlélek bírás – a Szeretet Lelkének kisugárzását adja. Könyörögniünk, hogy ezt birtokoljuk.

6. beszéd: Krisztus szeretetének hatásai

(Erkölcsi beszéd: A szerető Mester működése)

Bev.: A mágnesről mondják, hogy a puha vasat magához vonzza. Sőt azt is mondják, hogy a mághoz ragadottat mágnessé teremti. – Krisztus lelki ereje ennek a természettörvénynek isteni megvalósítója. – Hogyan valósítja ezt az isteni Mester?

1. Magához vonzza – az Őt szeretőket.

a) Persze emberlelkeket vonz isteni Lelkéhez. Olvasd csak az Írást! „Élt abban a városban egy bűnös asszony. Amikor megtudta, hogy ebéden van a farizeus házában, alabástrom edényben illatos olajat hozott, sírva megállt hátul a lábánál, könnyeivel öntözni kezdte lábát és hajfűrtjeivel megtörölte. Aztán megkenste az illatos olajjal. Ennek láttára a vendéglátó farizeus azt gondolta magában: „Ha próféta volna, (bizony) tudná, ki és miféle ez, aki őt érinti: hiszen ez egy bűnös asszony” (Lk 7,37-39).

b) Ezért azután elsősorban – a bűnös vonzódik Hozzá. Már a Zsoltáros is így énekel: „Ne hagyj el engem, Uram, én Istenem, ne távozz el tőlem! Mert megvallom gonoszságomat, és bánkódom bűnöm miatt” (Zsolt. 37,22 és 19). – De Hozzá siet a sok testi beteg is: a jerikói vak stb. Az Írás szerint tömegek kísérik. „Híre elterjedt egész Szíriában. Elvittek hozzá különböző fájdalmas betegségben szenvedő mindenféle beteget, még ördögtől megszállottat, holdkórórt meg bénát is, és meggyógyította őket” (Mt 4,24). – A hegyi beszédnél ezeket vonzza: „A tömeg láttára Jézus fölment a hegyre. Ott leült, tanítványai pedig köréje gyűltek. Akkor szólásra nyitva ajkát, így tanította őket...” (Mt 5,1). A beszéd után ötezer ember marad Vele étlen-szomjan. „Telepítétek le az embereket... Letelepédének tehát a férfiak,

szám szerint mintegy ötezen” (Jn 6,10)...

c) A jeruzsálemi bevonulásnál ezek dicsérik, de a Keresztnél csak a szeretettől **átnemesedettek** maradnak. – De szavai szerint: „Én pedig, ha fölmagasztalnak a földről, mindent magamhoz vonzok” (Jn 12,32)... Ez lesz a szeretet örök vonzása.

2. És csodás átalakulást teremt azokban, akikhez odafordul a szeretete.

Miben jelentkezik ez?

a) A bűnösnek – bűneit bocsátja. „Bocsánatot nyert sok bűne, mert nagyon szeretett... Aztán így szólt az asszonyhoz: „Hited megszabadított téged. Menj békével” (Lk 7,47 és 50). – Ez már lelki átnemesedés.

b) De még tovább megy. A víz és Lélek erejével újjászüli az embereket. „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). – Sőt Szent Testének és Szent Vérének vételével az örök élet várományosává teszi az embert. „Aki eszi az én testemet és issza az én véreimet, annak örök élete van, és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). A gyakorlatban ez azt jelenti: a természetes emberből természetfeletti lény lesz. Ezt jelenti ez a szöveg: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm.5,5). És ez az igazi csodás átalakulás.

c) De végül kérdezhetnők: vajon látszik-e ez a földi életben? Igen. A csodásan átalakult ember a hit szemével lát... A csodásan megemelt ember az örök értékek vágyával vágyódik... A csodásan isteni természetben részesülő a szeretet árasztásával dolgozik... Íme az örök Mágnes – átmágnésító hatalma.

Bef.: Isten vonz, Isten átalakít. Az átnemesedett ember mintázza ebben a kettős tevékenységben – az Istent!

7. beszéd: A szeretet Istene a föld életében

(Dogmatikus beszéd: Krisztus Isten tervében)

Bev.: A világ léte – virágzása az örök, isteni Szeretetnek. De Isten **személyes Szeretetével** is a világ felé fordul, hogy hazaváró jósága isteni követéssel örök hazába hozza a föld zarándoknépét. – Milyen módon mutatkozik ez a mi életünkben?

1. Krisztus tanítása ezt hirdeti: a Szeretet hozott és indított a földre.

Íme: az isteni szó csodás világosságot adó ereje!

a) Az Ósevangélium már a Teremtő szeretetéről beszél: „Meg is teremtette az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette, férfúnak és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27). – De bűnbocsátást ígérő szava is erre vall. Majd a szeretet tüzeit hozza az Úr. „Azért jöttem, hogy tüzet gyújtsak a földön: mennyire szeretném, ha már föllobbanna!” (Lk 12,49). Ez azonban nem elégessen, hanem bűnököt kiégessen és lelkeket fellobbantson. „Én azért jöttem, hogy életünk legyen és bőségben legyen” (Jn 10,10).

b) Ez a Szeretet azonban olyan szeretetet okozzon, amely valóra váltja a Mester szavát: „Eljetekez szeretetben, amint Krisztus is szeretett minket és jó illatú áldozati adományként ajánlotta föl magát értünk Istennek” (Ef.5,2). – A Messiás eljövetele tehát az isteni Szeretet kiáradása. – De ez nem egyszerű tény, hanem megváltó célzatú cselekedet. Miben láthatom? Krisztus – az élő Áldozat. Krisztus – az emberiség Megváltója. És Krisztus – az Atyához vezető Istenember. „Senki sem jut az Atyához, csak én általam” (Jn 14,6). „Hiszen egy az Isten, egy a közvetítő Isten és ember között: az ember Krisztus Jézus, aki váltságul adtamagát mindenkiért” (1Tim. 2,5-6). – Van itt azután emberi kötelesség is. Ez pedig így fogalmazható: az Isten emberré lesz, de az embernek kegyelmi életével istenivé kell lennie.

2. Szeretetszolgálatom – az isteni terv megvalósítása.

Micsoda valójában a Mester tevékenysége?

a) A Mester **egész élete** – szeretetszolgálat. Názáreti élete – „akkor hazatért velük Názáretbe és engedelmeskedett nekik” (Lk 2,51). – Tanító élete (názáreti zsinagóga) – „Eljutott Názáretbe is, ahol nevelkedett. Szokása szerint bement szombaton a zsinagógába és olvasásra jelentkezett” (Lk 4,16). – Csodatettei... nem mutatványok, hanem szeretetcselekedetek. Heródes látni akart csodákat. „Jézus látára Heródes igen megörült. Már régóta szeretete volna őt látni, mert sokat hallott róla, és azt remélte, hogy valami csodát tesz szeme láttára. Hosszasan faggatta, de ő feleletre sem méltatta” (Lk 23,8-9).

b) És reánk nézve pedig – tanító, példaadó szolgálat. Örök iskola – az élettartalom megtalálásában. Küldettünk mi is szeretetből, hogy szolgáljunk mindenkiért – szeretetszolgálatban. „Ha ellenséged

éhezük, adj neki enni; ha szomjazik, adj neki inni; mert ha így teszel, égő paraszt raksz a fejére. Ne győzzön rajtad a rossz, te győzd le jóval a rosszat” (Róm. 12,20-21). Ezért mondja azután az apostol: „Aki birtokolja a világ javait, és látja, hogy testvére szükséget szenved, de mégis elzárja előle szívét: hogyan él abban Isten szeretete? Gyermekeim, ne szeressünk szóval és nyelvvel, hanem tettel és igazsággal!” (1Jn. 3,17-18).

Bef.: Ha Egyszülöttjének ez a lényege, akkor teremtett fiainak ez a kötelessége. Szeretet az indító – szeretet a gyakorlat.

8. beszéd: A hit ereje

(Erkölcsei beszéd: A bizakodó hit)

Bev.: A zsidókhöz író Szt. Pál egyik helyen ezeket mondja: „A hit reményeink szilárd alapja és a nem látott dolgok igazolása” (Zsid. 11,1). Olyan igazságok elfogadása, amelyek gyökérzete – az isteni tekintély. – Valójában arról van itt szó, hogy az isteni megnyilatkozás, az isteni döntő szó előtt hajoljék meg az emberi szellem. Épp azért van az, hogy a hit **tárgyi szempontból** átlépi az ész korlátait, de **biztosság szempontjából** igazabb az emberi igazságoknál. – De a **bizakodó hit** még ennél is több. Isten ígérete szerint csodákat teremtő szent hatalom. – Mit ad nekünk a bizakodó hit ereje?

1. A földi törvények korlátjait áttöri.

„Hittel kapott erőt (a meddő) Sára arra, hogy éltebb kora ellenére anya lehessen, mert hűségese-nek tartotta azt, aki az ígéretet tette” (Zsid. 11,11). – Ez is azt mutatja, hogy ami az emberi határon túl van, az az isteni lehetőség **innen** pihen.

a) A lélek oda is hajlik ehhez a hithez. Az Úr „hittitkai” előtt meg tud hajolni az ember. „A te hited megszabadított téged” – mondja az Úr. A pogányszázados, a kánaáni anya, a bizakodó beteg asszony megjutalmaztatik, mert **hitük nagy az isteni Mesterben**.

b) Még akkor is, ha nehéz, szinte átláthatatlan titkokról beszél. Ha kenyérről és testről beszél... Akkor is ez a felelet: „Uram, kihez menjünk? Neked örökéletet adó igéid vannak” (Jn 6,68).

2. És a „lehetetlen” – Isten kegyelméből – valósággá váltja.

Ez nem emberi elképzelés vagy képzelődés. Maga Krisztus Urunk mondja: „Bizony mondom nektek: Ha csak akkora hitetek lesz is, mint a mustármag s azt mondjátok e hegynek itt: Menj innét amoda! – átmegy, és semmi sem lesz számotokra lehetetlen” (Mt 17,20). Sőt távozáskor a búcsú pillanataiban megerősíti ígéretét és döntő szóval ezeket ígéri: „A hívőket ezek a jelek fogják kíséreni: Az én nevemben ördögöt űznek, új nyelveken beszélnek, kígyókat vesznek majd a kezükbe, és ha valami halálos mérget isznak, nem árt meg nekik, betegekre teszik a kezüket és azok meggyógyulnak” (Mk 16,17-18).

a) Mit akar ez a szent ígéret? Azt a hitet akarja erősíteni, amely régi szavaiból csendül: „Kérjétek és adnak nektek... (Mt 7,7). Jól meg kell jegyeznünk: Istenatyánk teljesíti kérésünket: „Bizony, bizony mondom nektek: Bármit kértek majd nevemben az Atyától, megadja nektek” (Jn 16,23).

b) De meddig terjedhet ennek a hitnek határa? Az igazi hittel kérőt és a lélek javait esdeklőt – mindig. Ne feledjük: teljes bizalommal és **lélekjavakat** kell kérni!

Bef.: A hit tárgya: az örök élet területe. Tartalmilag átlépi az emberi értelem korlátját, de biztosság szempontjából mindennél biztosabb!!

9. beszéd: Isten imádása

(Erkölcsei beszéd: Ember kötelessége Istennel szemben)

Bev.: Hódolat és tisztelet jár minden tekintélynek. Alapfeltétele az erkölcsi életnek: az alsóbbrendű hódoljon a felsőbbrendű előtt. – Az ember és Isten viszonya ez: ember a teremtmény, Isten a Teremtő. Itt tehát a legteljesebb hódolat kötelező. – De miben jelentkezik ez az odaadó hódolás?

1. A legteljesebb hódolat – az imádás.

a) Az imádás lényege: annak tudatos elismerése és hálás köszönése, hogy mindent az Istentől vetünk. Belső értéke abban rejti, hogy mindent az Istennek adunk. „Énekeljétek az Úrnak új éneket, énekeljétek az Úrnak, országok mind! Énekeljétek az Úrnak, áldjátok nevét, hirdessétek napról-napra segítségét! Hirdessétek dicsőségét a nemzetek között” (Zsolt. 95,1-3). – Az evangéliumi Mester **maga** is imádkozó lélekkel emelkedik az Atyához. „Történt egyszer, hogy valahol éppen imádkozott. Mikor befejezte, egyik tanítványa kérte: „Uram, taníts minket imádkozni, mint ahogy János is tanította imádkozni”

kozni tanítványait” (Lk 11,1). Még munkája után is – a pihenés helyett – lélekben Atyjához emelkedett. „Miután hazaküldte őket, fölment egy hegyre, hogy egyedül imádkozzék” (Mt 14,23).

b) Az imádás emberi alakja: **az imádság és az áldozat bemutatás**. Az egyik – a lélek felemelkedése, a másik – az értékeink felajánlása. Mi és mindenünk – az Istené. Ne felejtjük el: „Hiszen napkelet-től napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek. Bizony, nagy az én nevem a nemzetek között – úgy monda seregek ura” (Mal. 1,11). – Itt reátérhetünk az újszövetségi „Melkizedek-áldozatra”...

2. Az imádás tehát csak a Teremtőt illeti – a teremtmény részéről.

Az Úr imádása mindenütt lepereghet. Szabad égbolt alatt, csendes otthonban, de leginkább az Úr földi otthonában, a templomban. Méltán írja az Írás: „Dicsérjétek az Urat szent hajlékában, dicsérjétek őt az ég erős boltozatában. Dicsérjétek őt hatalmas tetteiért, dicsérjétek őt nagyságának teljességéért” /Zsolt. 150,1-2/.

a) Ez a mélységes hódolat és imádó megalázkodás örök léleksugárzása az embernek. „Szent, szent, szent az Úr, a mindenható Isten, aki volt és aki van és aki eljövendő!... Méltó vagy Urunk Istenünk, hogy tiéd legyen a dicsőség, a tisztelet és a hatalom, mert te alkottad a mindenséget: akaratod hívott létre és teremtett mindent” (Jel. 4,8 és 11). – Az imádnak igazi értékét az emberi ész is felfogja. – Azt is látja, hogy **csak** az Istent illeti meg ez a hódolat.

b) De ugyancsak megdicsőülése is az embernek. Az Istent imádó emberemelkedett lélek, a földieket „imádó” ember – az anyag rabszolgája. A pogányistenséget keres, amikor faragott bálványt imád. Azért, mert az ember, a **faber divinans** Istent tisztelő földi lény.

Bef.: Isten lényege a mindenekfelettség, és ember természetének velejárója az Isten imádás. Szinte olyan vonás, amely az állattól megkülönbözteti. Egyik tudós így határozta meg: az ember Istent imádó élőlény.

10. beszéd: „A ti dicsőségetek...”

(Erkölcsi beszéd: Az ember dicsősége)

Bev.: Lelkünk kötöse a test, a test ruhája a sok külső dísz és varrott öltöny. Egyiket a halál, a másikat az idő vasfoga pusztítja el. Csak az örök, ami isteni. – Miképpen ítélkezzünk – az isteni döntő szó erejével – az életünkben jelentkező dicsőségről?

1. Vegyük tudomásul: hogy a földi dicsőség – eltűnő.

a) Mesterünk igen sokszor ismétli: „Ég és föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak” (Mt 24,35). Azért is értékeli **igy** a földieket: „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved?” (Mt 16,26). Sőt a testedre is áll ez a szent igazság: „Minden test olyan, mint a fűszál, s egész dicsősége, mint mező virága: elhervad a fűszál és lehull a virág, de az Úr igéje örökké megmarad” (1Pét. 1,24-25).

b) Miért keresed tehát mégis a földieket? Bizonyára azért, mert nem látsz helyesen... Mert nem élsz helyesen... Mert nem igényelsz helyesen... Az átfutók elfutnak. Ne mi fussunk utánuk! El ne felejtsetd: „Ég és föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak” (Mk 13,31).

2. Az égi dicsőség azonban – örökké tartó.

a) Az égi dicsőség meghirdetője a Mester szava. Ezekből is ez az öröndetes hang hangzik: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). Ezt a boldogító gondolatot már Izaiás is meghirdette, amidőn így szól: „örvendeztek és vigadtok majd mindörökké azoknak, amiket majd teremtek; mert íme én Jeruzsálemet vidámsággá teremtem, népét pedig örömmé” (Iz. 65,18). – Égi Mesterünk egész életünk boldog jutalmául jelzi, amidőn így vigasztal: „Örüljétek és vigadjatok: nagy lesz jutalmatok a mennyben” (Mt 5,12).

b) Az emberi ész is megközelíti ennek a fenséges gondolatnak tartalmát és készségesen hajol a hit alázatával az evangéliumi Mester tanítása felé. Átvilágító erővel észreveszi, hogy ez a meglátás az élet igazi értelmének fénybevonása és az emberi akaratnak, az ősi vágyó tehetségnek netovábbja. Ősi nosztalgia ez – a Végtelen felé, Akitől az örök dicsőség örömeit várjuk. – De döntően döntő Szt. Pál szava: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt” (1Kor. 2,9).

Bef.: Leválik rólunk minden, ami földi. De magunkkal visszük, ami Istent érinti. Még bűneinket is. De adja az Úr, hogy vihessük lelkünket és Isten kegyelmével végzett feltételeinket!

* *

*Gondolat-tervek***Természetfeletti (isteni) erények**

Bev.: Állandóan sugárzik az Ég... Látást, bizakodást és egybehangelődést...

HIT

1. A hit az ég ajándéka...
2. A hittel áldott látás –az ember legszentebb kincse
3. A hit világánál – **az ember** (a/föld, b/ember, c/életcél)
4. A hit világánál – **az Isten** (a/Isten, b/ember)
5. A hit világánál – **az Egyház**
6. A hit világánál – **a háború**
7. A hit világánál – **a béke**
8. A hit világánál – **otthonunk** (a/földi, b/égi)

*

REMÉNY

1. A remény égi ajándéka
2. Az ég Atyja –emberek Atyja
3. Gondviselés Atyja
4. Az élet tavaszfakadása
5. Az élet célbafutása
6. Az élet küzdelmes diadala
7. Az élet Urának keresztútja
8. Az élet örök feltámadása

*

SZERETET

1. Ajándékok ajándéka
 2. Az élet két pólusának dinamikája
 3. Az Ég lealázkodása (teremtés)
 4. Az Ég szeretete kiszemélyesedik (Krisztus)
 5. Az Ég szeretetének diadala (megváltás)
 6. Az ember az Ég felé fordul
 7. Az ember embertestvérré nemesedik
 8. Az ember Isten fiává magasztosul
- Bef.: A föld embere Isten természetében gazdagodva isteni életet él.

* *

Sorozat-tervek

(Egyetemi templom)

A tanító Egyház

1. Az Úr küldöttje (Egyház)
2. Az Ige örök ereje (Evangélium)

3. Ige és tett (Credo és Decalogus)
4. Az örök hangszórás (örök Egyház)

*

A megszentelő Egyház

1. A hazakísérő „Michael”
2. A lélek újjászületése
3. A lélek Isten-találása
4. A lélek belső átteremtése
5. A kegyelem örök áramlása

* *

Beszédláncok

Most néhány egybefonódó, de a Szentlecke szövegéből kiemelhető gondolatot fogunk beszédláncba.

I. beszédlánc címe: „Mit hozhat az Úrért való szenvedés?”

A beszédlánc bontsa szét ezt a gondolatot, amely szerint egészen különlegesen eltérő hatást vált ki a szenvedés látása, vagy viselése. A lényeg az legyen, hogy itt is az „**Úr szava**” jelenjék meg a szenvedésben, és úgy fogadjuk ezt az isteni szót is, hogy **emelje** életünket. A fő cél tehát az legyen: levezetendő végül az **apostol** megállapítása: „Testvérek, én nem gondolom, hogy már magamhoz ragadtam (Jézust). De azt igen: Felejttem ami mögöttem van, s az előttem lévő után ragaszkodom” (Fil. 3,13).

1. beszéd: Testi-lelki összeroppanást?

Bev.: Erősítsük a kérdést, amely keményen követeli a megoldó feleletet.

1. Gyengéknek: igen.

- a) Aki magában bíz – az gyenge.
- b) Aki csak földiekre hagyatkozik – az gyarló.

2. Erőseknek: nem.

a) Erős az, aki magát is értékeli, de Istenre hagyatkozik. Hallgass erre aszóra: „Az Istenben dicsekvésre fordítom beszédemet, az Istenben remélek, nem félek; ember mit árthatna nekem?” (Zsolt. 55,5).

b) Erős az, aki Istenből, mint szőlőtőkéből táplálkozik. „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehetek” (Jn 15,5).

Bef.: Foglaljuk egybe mondván: az Úrért való szenvedés – életkirályság (Pl. Nagypéntek – Húsvétvasárnap!).

2. beszéd: Félő bizonytalanságot?

Bev.: Bevezetésben vessük fel a címben adott kérdést... Igaz ugyanis, hogy nagyon kísértő gondolatok kopogtatnak a sorozatos szenvedés nyomán... Targyalásunk részletezze a kísértő szavakat...

1. Hátha nem igaz az Úr szava?

- a) Erős a kísértő szó...
- b) De győzzön a kegyelemmel erősödő. – Igaz lesz reám nézve is ez az ige: „Hozzád emelem, Uram, lelkemet, Istenem, tebenned remélek; Ne hagyj, hogy megszegyenüljek, s ellenségeim belőlem gúnyt üzzenek, hisz senki, aki tebenned bíz, meg nem szégyenül” (Zsolt. 24,2-3).

2. Hátha csak balgaság az ember hite.

- a) Talán csak a tudatlanságom és érzélgősségem alapján hiszek?...
- b) Valóban – az isteni tekintély előtt hódolok. Mégpedig azért, mert: „igazaz Úr s az igazságot

kedveli, arca az igazságot nézi” (Zsolt. 10,8).

Bef.: Zárjuk a beszédet ezzel: „Scio mi credite...” (tudom, kinek hiszek) (2Tim. 1,12).

3. beszéd: Krisztushoz hasonulást?

Bev.: Állítsuk magunk elé – a Keresztet hordozó Mestert...

1. Ez – a Mester képe.

Munkácsy: „Ecce homo”. Ezt mutatja Pilátuson át felénk a Mester: „Íme az ember!” (Jn 19,5).

2. Ily tehát – a tanítvány élete.

„Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét mindennap és kövessen engem (Lk 9,23).

Bef.: Állítsuk: igen, így hasonulunk Krisztushoz!

4. beszéd: Földi és örök dicsőséget?

Bev.: Kérdezzük, hogy mi ad dicsőséget és boldogságot az embernek?

1. Talán a földi örömszerleg?

a) Kábító...

b) Mulandó...

2. Vagy a szenvedés kelyhe?

a) Földiek túlzásaitól elszakít. De **itt** is boldogít...

b) Lelkiekhez köt és üdvözít... **Itt** és ott...

Bef.: Örömmel mondjam, hazakisérő szent útitársam a szenvedés. „Mi oktalanok vagyunk Krisztusért, ti okosak Krisztusban, mi gyöngék vagyunk, ti erősek, ti megbecsültek, mi megvetettek, mindmáig éhezünk és szomjazunk, nincs ruhánk és verést szenvedünk, hajléktalanok vagyunk és kezünk munkájával fáradunk. Átkoznak minket, de mi áldást mondunk. Üldöznek minket, de mi elviseljük. Gyáláznak minket, de mi vigasztalunk. Szinte salakja lettünk ennek a világnak, mindenkinek söpredéke mostanáig” (1Kor. 4,10-13).

*

II. beszédlánc címe: „Milyen áldást kíván nekünk a nemzetek apostola?”

Ez a beszédlánc azzal a kérdéssel foglalkozzék: mit tart legnagyobb értéknek az apostol és mit kíván fogságából szeretett híveinek. – Így azután levezethető, hogy milyen lélekkincsek birtokában vagyok „Isten házanépe”. – De itt is kiemelendő: mindezt azért tartja ilyennek, mert ezt tanulta a „**döntő szót**” mondó Mestertől.

1. beszéd: Lakozzék bennetek a Lélek!

Bev.: Ismertessük, hogy szellemi lelket adott nekünk a Teremtő és **Isten Szentlelkét** közli velünk a **Megváltó**.

1. A megszentelődés égi kegyelmét hozza.

a) „Újjászületés”. „Aki nem születik vízből és Szentlélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5).

b) És isteni természetében válik részesedés: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

2. A természetfeletti ajándékokat adja.

a) Az isteni erények. „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

b) A Szentlélek ajándékai. „És rajta leszen majd az Úr lelke: a bölcsesség és az értelem lelke, a tanács és az erősség lelke, a tudás és a jámborság lelke...” (Iz. 11,2).

Bef.: Állapítsuk meg: így leszünk igazán gazdagok.

2. beszéd: Verjen gyökeret bennetek a krisztusi hit

Bev.: Értékeljük a hit kegyelmét Szt. Pál szerint: „A hit reményeink szilárd alapja és a nem látott dolgok igazolása” (Zsid. 11,1).

1. Hitünk alapja – az Isten tekintélye.

a) Figyelj csak – a hit tartalmára: „A hit reményeink szilárd alapja és a nem látott dolgok igazolása” (Zsid. 11,1).

b) Figyelj csak – az Isten szavára. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz őbenne” (Jn 1,12).

2. Hitünk tárgya – az isteni világ elérkezése.

a) Földön... „Isten országa nem jön el szembetűnő módon. Nem lehet azt mondani: Nézd, itt van vagy amott, Isten országa köztetek van” (Lk 17,21).

b) Égben... „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25).

Bef.: Kérve-kérjük az Úrtól – a hit kegyelmét, mert nélküle nincs üdvösség.

3. beszéd: Töltse be lelketeket a szeretet

Bev.: Az emberi lélek **tevékeny jellege** ismertetendő.

1. A szellemi lények tevékenységének gyökere: a szeretet.

„... az Isten szeretet” (1Jn. 4,8).

2. Emberi életünk kisugárzása is legyen: a szeretet.

Ezért hangzik a főparancsolat: „Szeresd Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez a legfőbb: az első parancs. A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Mt 22,37-39).

Bef.: Ismertessük: Istentől, Magától a **Szeretettől** vettük és az örök életben hordozzuk. „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

4. beszéd: Teljete be Isten egész teljességével!

Bev.: Fejtegethető, hogy a szellem erősebben birtokol, mint az anyaggal kötött élet. – Ott már nincs tér, idő, hely...

1. Legyetek az Isten fiai.

„Mindannak azonban, aki hisz benne, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki befogadta” (Jn 1,12).

2. És éljete az Úrban mint boldogságának részesei.

„Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Csendüljön ajkunkon az emberi élet végső boldogságának szent dala: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

*

III. beszédlánc címe: „Az égi Atya tisztelete”

Ez a beszédlánc azt akarja kifejtetni: miért **térdrhajtó tisztelet** az égi Atyának járó tisztelet? – De itt is hangozzék bele ez az igazság: mert **Isten és szeretete** örök tekintély az ember előtt!

1. beszéd: Mert a közösségnek Atyja

Bev.: Az Isten az ég és föld Ura.

1. Közösség a föld – az Atya és fiai egységében.

2. Közösség az ég – az Atya szeretetében.

Bef.: Ezért az atyaságot illeti hódolat, tisztelet az égi Atyát.

*

Itt még fejtegethető volna ez a tétel is:

- 1. Tárgyi voltukkal tisztelik az Istent a személytelen dolgok.**
- 2. Hódoló tisztelettel szolgálják és imádják az öntudatos, szellemi személyek.**

*

2. beszéd: Mert a dicsőség gazdagságának szórója

Bev.: Miért kell azután alanyi szempontból is tisztelnünk az égi Atyát?

- 1. Mert égi adományok kiosztója.**
- 2. És így földi és égi boldogságunk biztosítója.**

Bef.: A mi dicsőségünk az Úr. – Ezért illő, hogy hódoljon előtte az ember.

3. beszéd: Mert Krisztussal való közösségünk biztosítója

Bev.: De mit ad nekünk mint legnagyobbat az égi Atya?

- 1. Krisztust – a Megváltót.**
- 2. Krisztust – az Egyszülöttjét.**

Bef.: Maga az Isten száll hozzám, hogy sajátjává tegyen készséges odahajlással.

4. beszéd: Mert a mi végső üdvösségünk adományozója

Bev.: A célbafutás a mi legfontosabb hivatásunk. De ki adja ezt, ha nem az égi Atya? És mi ennek tartalma?

- 1. Tárgyi valónk – végnélkülien dicséri az Istent.**
- 2. Alanyi lelkünk végnélkülien élvezi az Istent.**

Bef.: Ennek adományozója az Isten, és ennek a kincsnek boldog birtokosa az ember.

* * *